

Pes baskervillský

Tato publikace byla zpracována aplikací eKNIHOVNA.cz. E-knihy zdarma ke stažení na www.eknihovna.cz.

OBSAH

I. MR. SHERLOCK HOLMES.

II. KLETBA BASKERVILLŮ.

III. PROBLÉM.

IV. SIR JINDŘICH BASKERVILLE.

V. TŘI PŘETRŽENÉ NITKY.

VI. NA BASKERVILLSKÉM ZÁMKU.

VII. STAPLETONOVI Z MERRIPITSKÉHO DVORCE.

VIII. PRVNÍ ZPRÁVA DOKTORA WATSONA.

IX. DRUHÁ ZPRÁVA DOKTORA WATSONA.

X. VÝŇATEK Z DENNÍKU DOKTORA WATSONA.

XI. MUŽ S ÚTESU SKALNÍHO.

XII. SMRT NA MOČÁLE.

XIII. SÍTĚ SE ZATAHUJÍ.

XIV. PES BASKERVILLSKÝ.

XV. POHLED NAZPĚT.

I. MR. SHERLOCK HOLMES.

Mr. Sherlock Holmes, který obyčejně ráno pozdě vstával mimo ony nikoliv řídké příležitosti, kdy probděl celou noc, seděl právě u stolu, na němž se snídávalo. Já stál na koberci před krbem, i vzal jsem do ruky hůl, kterouž jakýsi návštěvník večer před tím u nás zanechal. Byla to pěkná hůl ze silného dřeva, bambulovitě nahoře zakončená – hůl z druhů těch, jimž se říká „policejní právo“. Těsně pod hlavicí hole byl stříbrný kroužek asi na palec zšíří. Slova „Jakubu Mortimeru M. R. P. P. věnováno od jeho přátel z C. C. H.“ byla vyryta na kroužku tom, a kromě nich i datum „1884“. Hůl byla podobná oněm, jakéž staromódní domácí lékaři nosívali – důstojná, pevná a vzbuzovala pocit bezpečnosti.

„Nuže, Watsone, co chcete počít s tím?“

Holmes seděl zády obrácen ke mně, a já mu nedal ničím na jevo, čím se zabývám.

„Jak jste věděl, co činím? Zdá se mi, že máte oči nazad hlavy.“

„Mám však dobře hlazenou stříbrnou konvici kávovou před očima,“ odtušil soudruh můj, i pokračoval:

„Avšak řekněte mi, Watsone, co chcete dělati s holí našeho hosta? Když jsme ho nešťastnou náhodou nezastali, a když nemáme tudíž tušení, co od nás chce, jest upomínka tato, již zde náhodou zanechal, pro nás důležitou. Řekněte mi, jak si asi dle hole muže toho představujete?“

„Soudím,“ pravil jsem já, sleduje, pokud jsem mohl metodu svého soudruha, „že doktor Mortimer jest starší lékař, hojně hledaný a velmi vážený, jinak ti, kteří ho znají, nebyli by mu věnovali tuto hůl na důkaz své uznalosti.“

„Dobře!“ pravil Holmes. „Výtečně!“

„Myslím také, že dle vši pravděpodobnosti jest to lékař venkovský, který koná velikou část návštěv svých pěšky.“

„Proč tak soudíte?“

„Poněvadž tato hůl, ačkoli původně velmi hezounká, jest příliš opotřebována, než aby ji byl mohl nositi městský lékař. Silný, železný hrot jest tuze otřen, jest tedy zjevné, že prodělal hodně statných pochodů.“

„Dokonale věc zkoumáte,“ pravil Holmes.

„A potom, tuto jest nápis: ‚Věnováno od přátel z C. C. H.‘ Soudím skorém, že běželo o nějakou loveckou společnost, o nějakou místní štvani, jejímž členům poskytl doktor snad pomoc lékařskou a kteří oplátkou věnovali mu nějaký dárek.“

„Skutečně, Watson, předstihujete sám sebe,“ pravil Holmes, odstrčiv stoličku svou a zapáliv si cigaretu. „Jsem nucen říci, že ve všech pracích, v nichž vyprávěl jste tak laskavě o skromných mých výkonech, podceňoval jste velice vlastní své schopnosti. Jest možno, že sám nejste světlem, ale umíte jiné k světlu přiváděti. Jsou lidé, kteří nemají sami genia, ale dovedou ho vzněcovali. Doznávám, milý kamaráde, že jsem vám za velmi mnohé vděčen.“

Soudruh můj nikdy se tak pochvalně nevyjádřil, i doznávám, že slova jeho způsobila mi živé potěšení, neboť jsem býval často nemile dotčen lhostejností, kterou jevil k mému obdivu a k mým pokusům, v nichž snažil jsem seznámiti veřejnost s jeho methodami.

Byl jsem hrd, že jsem osvojil si systém jeho do té míry, že zjednal jsem si jeho pochvaly.

Vzal nyní hůl sám z mé ruky, i prohlížel ji po několik minut prostým okem.

Po té se zřejmým výrazem zájmu svého odložil cigaretu a přistoupiv s holí k oknu, jal se ji prohlížeti opět zvětšovací sklem.

„Zajímavá, ačkoliv velmi prostá věc,“ pravil, když usedl opět v zamilovaném svém koutku. „Skutečně hůl poskytuje nám jednu neb dvě známky. Jest podkladem pro několik závěrků.“

„Uniklo mně snad něco?“ tázal jsem se s jistým vzrušením své samolibosti. „Myslím, že jsem nic důležitého nepřehlédl.“

„Bojím se, milý Watson, že většina závěrků vašich byla mylná. Řekl-li jsem, že jste mne povzbuzoval leckdy, mínil jsem tím, abych upřímně řekl, že přezkoumáváním omylů vašich býval jsem tu a tam uveden na pravou cestu. Ovšem docela nepravdu v nynějším případě jste neměl. Muž onen jistě jest lékařem venkovským. A namnoze chodívá pěšky.“

„Měl jsem tedy pravdu?“

„Až potud ano.“

„To však bylo také vše.“

„Ne, ne, můj milý Watson, nikterak vše. Soudil bych ku příkladu, že hůl věnována byla doktoru spíše nemocnicí, nežli loveckým spolkem, a že, když písmena C. C. položena jsou před označení nemocnice, slova ‚Charing-Crosská nemocnice‘ z nápisu C. C. H. plynou sama sebou.“

„Snad máte pravdu. Pravděpodobno jest to rozhodně. A přijmeme-li to za vážnou domněnku, jest to dobrý základ, bychom utvořili si náležitou představu o našem neznámém návštěvníku.“

„Dobrá! Dejme tomu, že C. C. H. znamená Charing-Crosskou nemocnici. Co lze dále z toho vyvoditi?“

„Neuhodnete toho sám? Znáte přece moje metody. Užijte jich!“

„Já mohl bych učiniti jen prostý závěr ten, že muž ten vykonával lékařskou praxi v městě dříve, nežli se odebral na venkov.“

„Myslím, že můžeme se odvážiti poněkud dále, nežli k závěrku tomuto. Dívejte se na věc s tohoto stanoviska. Při jaké příležitosti jest nejpravděpodobnější, že věnování takové bylo učiněno? Kdy sdružení přátel jeho chtěli mu podati tento důkaz své přízně? Prostě v tom okamžiku, kdy doktor Mortimer opustil službu nemocenskou, aby se zařídil sám pro sebe. Víme, že dárek byl učiněn. Soudíme, že lékař zaměnil nemocnici s venkovskou praxí. Jdeme tedy v domněnkách svých příliš daleko, pravíme-li, že dar byl věnován při příležitosti této záměny?“

„To ovšem bylo by pravděpodobno.“

„Nuže, přiznáte pak, že lékař ten nenáležel k štábu nemocenskému, neboť pouze muž s dobře zavedenou praxí londýnskou dostává místo takové, a takový věru by se nechtěl uchýliti na venkov.“

Čím byl tedy doktor Mortimer? Byl-li v nemocnici, ale ne ve vlastním štábu jejím, mohl býti jen výpomocným ranhojičem neb asistentem, o málo více, nežli starý student. A opustil nemocnici před pěti lety – datum jest vyryto na holi. A tak váš vážený domácí lékař prostředního věku rozptyluje se jako bublina, můj milý Watson, a vynořuje se před námi mladý muž pod třicátým rokem stáří, roztomilý, bez ctižádosti, roztržitý, a vlastník zhýčkaného psa, o němž mohu toliko říci, že jest větším než jezevčík a menším než hlídacím pes.“

Zasmál jsem se nedůvěřivě, kdežto Sherlock Holmes naklonil se zpět na sedátko své a odpoukl malý kotoučky dýmu ke stropu.

„Pokud se týče vašeho posledního tvrzení, nemám, co bych proti němu uvedl,“ řekl jsem, „ostatně není nesnadno zvědět několik podrobností o věku muže toho, a odborné jeho kariéře.“

Vyňal jsem z přihrádky, kde umístěny měl jsem předměty lékařského oboru, lékařský adresář, a vyhledal jsem jméno. Bylo tam několik Mortimerů, ale jen jediný, jenž mohl býti naším návštěvníkem. Četl jsem nahlas řádky o něm jednajících:

„Mortimer Jakub M. R. C. P. 1882 v Grimpenu na Dartském močálu, Devonské hrabství. Od roku 1882-84 assistentem v Charing-Crosské nemocnici. Dostal Jacksonovu cenu pro srovnávací patologii za pojednání ‚Jest choroba obrozením?‘, Dopisující člen ‚Švédské patologické společnosti‘. Autor. Několika myšlenek o atavismu‘ (v časopise Lancet 1882) a ‚Jsem na postupu?‘ (v časopise Journal of Psychology, březen 1883). Obvodní lékař pro farství Grimpenské, Pharleyské a High Barowské.“

„Ani tedy památky o nějaké lovecké společnosti, Watsone,“ pravil Holmes s potutelným úsměvem. „Ale ovšem v pravdě lékař venkovský, jak jste velmi bystře usoudil. Myslím, že jsou však i moje úsudky velmi dobře ospravedlněny. Pokud se přívlasků týče, řekl jsem, pamatuju-li se dobře, že běží o muže roztomilého, bez ctižádosti a roztržitého. Jest mou zkušeností, že bývá to jen muž roztomilý, kterýž přijímá dary, že jen muž bez ctižádosti opouští londýnskou kariéru k vůli venkovu a že to mohl býti jen muž roztržitý, kterýž zanechal u nás hůl a nikoli návštěvku, když byl u nás hodinu čekal.“

„A což pes?“

„Pes nosíval hůl za svým pánem. Hůl byla těžká, a pes držíval (ji tudíž pevně v prostředku, takže stopy zubů jsou zcela jasny. Čelist psova, jak ukazuje vzdálenost mezi otisky zubů, jest příliš široká pro jezevčíka, jak myslím, a ne dost široká pro psa hlídacího. Snad byl to, ano, přísám Bůh, byl to křepelář zakudrnatělé srsti!“

Holmes povstal a přecházel, an mluvil toto, po komnatě.

Nyní stanul ve výklenku okna.

Takové přesvědčení opravdové vyznívalo z hlasu jeho, že vzhlédl jsem k němu překvapen.

„Avšak, brachu milý, jak můžete tvrditi něco tak najisto?“

„Z prostého důvodu toho, že vidím psa sama již na schůdcích našich před domem. Nehýbejte se odtud, Watsone. Jest soudruhům ve vašem oboru, a vaše přítomnost může mně býti prospěšnou. Nadchází nyní dramatický okamžik osudu, Watsone – nyní, kdy slyšíte krok na schodech, krok, jenž vchází v život náš, a kdy nevíme, přináší-li dobro neb zlo. Co žádá as doktor Jakub Mortimer, muž vědy, od Sherlocka Holmese, specialisty zločinu? Dále!“

Zjev návštěvníka našeho byl překvapením pro mne, neboť jsem očekával, že zjeví se před očima mými typ venkovského lékaře. Byl to však muž vysoké a štíhlé postavy, s vysokým, dlouhým, zobákovitě zahnutým nosem, vyčnívajícím mezi bystrýma, šedýma očima, jež byly blízko sebe, a jež se blýskaly za zlatými brejlemi.

Oblečen byl doktor Mortimer v šat odpovídající jeho stavu, ale spíše poněkud již obnošený, neboť dlouhý kabát jeho byl již místy odřen, a jeho spodky byly dole trochu roztřepeny. Ačkoli byl doktor Mortimer mlád, záda jeho byla již sehnuta, i chodil s hlavou poněkud ku předu nachýlenou a tvář jeho jevila stále přívětivý výraz.

Když lékař vstoupil dovnitř, zrak jeho utkvěl na holi, kterou držel Holmes v ruce. Doktor Mortimer přistoupil rychle k němu s výkřikem radosti.

„Jsem velice potěšen,“ pravil, „nebyl jsem si jist, nechal-li jsem ji zde, aneb v kanceláři paroplavební. Nechtěl bych ztratiti hůl tuto ani za živý svět.“

„Jest to dárek, jak vidím,“ pravil Holmes. „Ano, pane!“

„Dárek Charing-Crosské nemocnice?“

„Ano, od přátel tamních u příležitosti mé svatby.“

„Oj, oj, toť ošklivé,“ zvolal Holmes vrtě hlavou.

Oči doktora Mortimera zasvítily za brejlemi údivem.

„Proč by to bylo ošklivé?“

„Nu, jen proto, že tím naše úsudky a závěrky jsou poněkud rozrušeny. U příležitosti vaší svatby, pravil jste?“

„Ano, pane! Oženil jsem se, i opustil jsem tudíž nemocnici, a tím také všechny naděje na vydatnou praxi. Bylo

však třeba již zařídit si vlastní domácnost.“

„Ejhle! Naše domněnky nebyly tedy tak zcela nesprávné. A nyní, doktore Jakube Mortimere ...“

„Nikoli doktor, pane pouhý skromný Mister, jen praktický lékař.“

„Ale muž zřejmě velkého bystrozraku.“

„Pouhý teprv učeň vědy, pane Holmesi, nepatrný jen sběratel lastur na březích velkého neznámého oceánu. Soudím, že jest to pan Sherlock Holmes, na nějž se obracím, a nikoliv – –“

„Ne, toť jest můj přítel, doktor Watson.“

„Těší mě, že se s vámi setkávám, pane. Slyšel jsem uvádět jméno vaše ve spojení s jménem vašeho přítele. Zajímá mě velice, pane Holmesi,“ pokračoval pak lékař. „Nečekal jsem, že u vás shledám lebku tak dolichocefalskou a čelo tak význačně do výšky vyvinuté. Sádrový odlitek vaší lebky, milý pane, dokud nelze dostatí sám originál, byl by ozdobou každého antropologického musea. Nechci věru býti nezdvořilým, ale přiznávám se, že mám velký záľusk na vaší lebku.“

Sherlock Holmes kynul podivnému našemu návštěvníku, aby usedl.

„Jste nadšencem ve svém oboru, pane, jak vidím, jako já ve svém,“ pravil. „Já pak pozoruji podle vašeho ukazováčku, že si sám točíte cigarety. Neostýchejte se tedy jednu si zapáliti.“

Muž vyňal skutečně tabák a papír z kapsy své, a stočil tabák do papírku s neobyčejnou obratností.

Měl dlouhé, chvějící se prsty, a čilé tak a neklidné jako tykadla hmyzu.

Holmes mlčel, však jeho pohledy pronikavé, ač rychle míjivé, prozrazovaly mně zájem, kterýž má na našem hostu.

„Soudím, pane,“ pravil na konec, „že nebyl to jedině úmysl, prohlédnouti si mou lebku, kterýž dopřál mi cti, že vykonal jste nám návštěvu včera i dnes.“

„Nikoli, nikoli, pane! Ačkoli jsem rád, že jsem měl zároveň příležitost i lebku tu vidět. Přišel jsem k vám, pane Holmesi, poněvadž uznávám, že já sám jsem mužem nepraktickým, a poněvadž jsem byl postaven před nejvážnější a nejneobyčejnější problém. Uznáváje pak rovněž, že jste ve svém oboru druhým z nejlepších znalců Evropy – –“

„Skutečně, pane? Smím se otázi, kdož má čest býti prvním?“ tázal se Holmes poněkud pichlavě.

„Na muže přesně vědecky myslícího musí práce monsieur Bertillona působiti ovšem zvláštním kouzlem.“

„Nebyl byste učinil tudíž lépe, kdybyste se byl obrátil na samotného o radu?“

„Mluvil jsem, pane, o přesně vědeckém základu. Avšak uznává se všude, že co do praktického řešení záležitostí tohoto druhu jste jediný ve svém oboru. Doufám, pane, že jsem snad bezděčně – –“

„Ó, to málo znamená,“ pravil Holmes. „Myslím však, doktore Mortimere, že učiníte dobře, když bez dalších oklik laskavě mně jasně povíte, jakého rázu jest problém, k jehož řešení dožadujete se mé pomoci.“

II. KLETBA BASKERVILLŮ.

„Mám v kapse rukopis,“ pravil doktor Jakub Mortimer.

„Pozoroval jsem to, když jste vstoupil do komnaty,“ pravil Holmes. „Jest to starobylý rukopis. S počátku osmnáctého století, ač-li neběží o padělek.“

„Jak můžete to tvrditi, pane?“

„Nechal jste po dobu, kdy jste mluvil, na palec neb dva rukopis z kapsy své vyčnívati, takže jsem ho mohl zkoumati. Musil by to býti ubohý znalec, který by nemohl uvéstí datum některého dokumentu na desíletí, aneb tak přibližně. Snad jste četl malou mou monografii o tomto předmětu. Kladu váš rukopis do roku 1730.“

„Přesné datum jest 1742.“ Doktor Mortimer vytáhl rukopis ze své kapsy. „Rodinné papíry tyto svěřeny byly do uschování mého sirem Karlem Baskervilem, jehož náhlá, tragická smrt asi před třemi měsíci způsobila takové vzrušení v hrabství Devonském. Musím dodati, že jsem byl osobním přítelem Karla Baskervilla, i jeho lékařským rádcem. Byl to muž vážné mysli, bystrý, praktický, a prost vší fantastičnosti, jako já sám. Přes to pojímal tento dokument velmi vážně, a duše jeho uchystána byla na skon taký, jaký ho skutečně potom zastihl.“

Holmes vztáhl ruku po rukopisu a rozložil ho na svých kolenou.

„Povšimněte si, Watsone, jak střídavě používá se dlouze psaného a krátce psaného S. Jest to jedna z několika známek, jež mně dovolily určit datum rukopisu.“

Podíval jsem se přes jeho rameno na sežloutlý papír a na pobledlé písmo.

V čele byl nadpis: „Baskervillský zámek“ a pod tím načrtán velikými číslicemi letopočet „1742“.

„Zdá se to býti nějaká historka.“

„Ano. Vypravuje se tu pověst, jež udržuje se v rodě Baskervillů.“

„Avšak rozuměl jsem vám tak, že přejete si poraditi se se mnou o modernější a praktičtější věci?“

„Ano – o nejmodernější! A v záležitosti nejpraktičtější a naléhavé; kteráž musí býti rozhodnuta ve dvaceti čtyřech hodinách. Avšak rukopis jest krátký, a jest v těsném spojení se záležitostmi touto. Dovolíte-li, přečtu vám ho.“

Holmes opřel se o lenoch své stolice, sepal ruce na klíně a přivřel oči s výrazem resignace.

Doktor Mortimer obrátil rukopis ke světlu a četl pronikavým a poněkud sykavým hlasem tuto prapodivnou, starobylou historii:

O původu Psa Baskervillů mnoho se tvrdívalo mnohými, jelikož já však pocházím v přímé linii od Hugona Baskervilla a jelikož slyšel jsem historii tu od svého otce, který ji znal rovněž od otce svého, chci ji sepsati, věře pevně, že se přihodila právě tak, jak zde jest vypsána. A přál bych si, abyste i vy, synové moji, věřili, že táž Spravedlnost, kteráž trestá hřích, může ho i milostivě prominouti, a že žádná kletba není tak těžká, aby nemohla býti odčiněna modlitbou a kajicností.

Učte se tudíž z vyprávění tohoto, nikoli se desíti následků minulosti, nýbrž raději býti bdělými v budoucnosti, aby ony kleté vášně, jimiž rodina naše trpěla tak těžce, nebyly opět rozpoutány k veliké naší zkáze.

Vězte tedy, že v době naší Velké Revoluce (historii její, jak ji podal učený lord Clarendon, doporučuji co nejdůtklivěji vaší pozornosti) bylo toto panské sídlo Baskervillův obýváno Hugonem téhož jména, i nemůže býti zapřeno, že to byl velmi zdivočilý, prostopášný a bezbožný muž. To však v pravdě byli by mu sousedé jeho prominuli, neboť světci nerodili se nikdy v tomto kraji. Avšak Hugo byl oddán i chtíčům a ukrutnostem, jež učinily jméno jeho pověstným na celém Západě. I přihodilo se, že tento Hugo vzplanul láskou (ač-li vašeň tak temná může býti nazvána jménem tak světlým) – vzplanul láskou k dceři statkáře, jenž měl pozemky na hranici panství Baskervillův. Avšak mladá dívka, jež byla ctnostná a dobré pověsti, vyhýbala se mu vždycky, neboť jeho zlopověstné jméno ji děsilo. Ale přihodilo se, že v den svatého Michala tento Hugo ještě s pěti neb šesti zlotřilými a prostopášnými soudruhy svými vplížil se na dvorec a unesl dívku, neboť její otec a její bratři nebyli doma, jak Hugo dobře věděl.

Když přivedli dívku do zámku a uvěznil ji v hořejší síni, zasedli Hugo a jeho přátelé dole k dlouhým hodům, jak bývalo jejich zvykem. Ubohé dívčině nahoře točila se as hlava, když slyšela zpěv, lomoz a strašlivé kletby, jež ozývaly se k ní zdola, neboť říkalo se, že slova, jakáž pronášel Hugo Baskerville, když byl vínem opojen, musila mu zjednati zatracení.

Na konec dívka v zoufalství a v strachu svém učinila, před čím by se byl děsil snad i nejstatečnější a nejobratnější muž, neboť, chytajíc se za úponky břečtanu, kterýž pokrýval (a pokrývá dosud) jižní stěnu zámku, spustila se s pod střechy až dolů a prchala domů přes močál; tři míle byly mezi zámkem a domkem otce jejího.

I přihodilo se, že krátce na to Hugo opustil hosty své, by donesl krmě a nápoje, a snad chystal ještě něco horšího – dívce zajaté, i nalezl klec prázdnou, ptáček uletěl. Tu zdálo se, jakoby muž byl býval náhle ďáblem posedlým, neboť seběhnul po schodech do jídelny, vyskočil na velký stůl, odkopáváje láhve a talíře, i křičel hlasitě celé společnosti, že ještě těžce noci chce vydati tělo i duši mocem zlým, kdyžť jen zmocní se znovu holčice té. A zatím co hodovníci ztrnule stáli tu vůči zuřivosti muže, jeden z nich, horší snad ještě neb opilejší než ostatní, zvolal, že by měli poštvati psy na ni. Načež Hugo vyběhl z domu, křiče na sluhy, by osedlali jeho klisnu a aby vypustili smečku psů. I podav psům šátek dívčí, kynul jim ven, a již vyřít se s nimi za divého pokřiku přes močál do měsíční noci.

Po nějakou dobu hodovníci stáli ztrnulí, nejsouce s to, pochopiti, co stalo se v takovém kvapu. Avšak pozvolna jich mysl zakalená počala si uvědomovati povahu činu, jakýž má býti spáchán v bažinách. I nastalo nyní pravé vzbourění, někteří volali po svých bambitkách, jiní po svých koních a jiní po dalších lahvích vína. Pozvolna však trochu rozmyslu vrátilo se do jich hlav zmatených, a všichni, počtem třináct, vsedli na koně a vyjeli ven za

pronásledovateli.

Měsíc zářil jasně nad nimi, i jeli tryskem cestou, kterou musila se dáti dívka, chtěla-li dosíci svého domova.

Urazili již míli neb dvě, když minuli jednoho z ovčáků, kterýž pásává za noci ovce na bařinách, i volali naň, zdaž viděl smečku psů poštvaných. A muž ten, jak historie praví, byl strachem tak ohromen, že nemohl skorém ani mluvit, ale konečně pravil přece, že viděl skutečně dívku nešťastnou, a psy v patách jejích.

„Avšak viděl jsem více než to,“ dodal, „neboť Hugo Baskerville pádl kol mne na svém černém oři, a za ním hnal se tiše takový pes pekelného zjevu, že nedej Bůh, abych já ho měl někdy ve svých patách.“

„Opilé panstvo zaklelo na ovčáka a pádilo dále. Brzy však mráz proběhl jim po zádech, neboť zaslechli zvuk, jakoby cosi hnalo se přes močál, a již hnala se tryskem černá klisna kol nich, pokryta bílou pěnou, uzda jedí vláčela se po zemi, a sedlo její bylo prázdné. Hodovníci srazili se nyní k sobě, neboť veliký strach je zachvátil, jeli však dále ještě močalem, ačkoli každý z nich, kdyby byl býval sám, byl by býval rád koněm otočil. Jedouce tak pomaloučku, ocitli se až u psů.“

Psi tito, ačkoli známi svojí odvahou a dobré račy, schoulili se kňučíce při vchodu do hluboké úžlabiny, ano někteří odplížili se stranou a jiní se srstí zjezenou a očima vyděšenými zírali do úzké rokle, před nimi se rozvírající.

Hodovníci stanuli, a střízlivější nyní většina jich nechťela dále jeti – pouze tři nejsmělejší z nich, nebo snad nejopilejší pustili se dále do úžlabiny. Tato otevírala se nyní v široký prostor, v němž stály dva z oněch kamenů, jež tam podnes jest viděti, a kteréž byly tam postaveny zapomenutým nějakým kmenem v dávnověku. Měsíc svítil jasně na prostor ten, a tam ve středu spočívala nešťastná dívka na místě, kdež byla klesla, usmrcena hrůzou i únavou. Avšak nebyl to pohled na její tělo ani pohled na tělo Hugona Baskervilla, jež leželo poblíž ní, nebyl to tento pohled, jenž zježil vlasy na hlavě oněch ďáblů propadlých zlotřilců, nýbrž cosi velikého, což tkvělo nad Hugonem a rozdíralo hrdlo jeho – velká černá to bestie tvaru psiho, avšak větší nežli kterýkoli pes, jež byly kdy oči smrtelníků spatřily. A když spatřili příšeru tu drásati hrdlo Hugona Baskervilla, již také pes obrátil svítící oči a zkrvácené tesáky své k nim; tři jezdci vzkřikli děsem o ten drahý život a ujížděli úprkem za stálých výkřiků zděšení nazpět přes močál. Jeden z nich, praví se, zemřel téže noci, zemřel z toho, co byl viděl, a druzí dva byli muži zlomenými po celý svůj život.

Taková jest, synové moji, historie o prvním zjevení se psa, o němž se praví, že od té doby tak krutou byl mukou pro rod náš. Sepsal jsem historii tu, protože to, co jest jasně známo, méně hrůzy působí než to, co se pouze napovídá a tuší. Nemůže ovšem býti popřeno, že mnozí z rodiny naší zemřeli smrtí nešťastnou, smrtí náhlou, krvavou a tajuplnou. Leč oddejme se v neskonalou dobrotu Boží prozřetelnosti, kteráž nechce zajisté trestati nevinného i v třetím neb čtvrtém pokolení, jak se hrozí v Písmě Svatém. Této Prozřetelnosti, synové moji, doporučuji vás tímto, i radím vám, byste obezřele míjeli močál temný v hodinách těch, kdy moci zlé provozují svůj rej.

(Toto vypsáno jest Hugonem Baskervillem synům jeho Rodgerovi a Janovi s příkazem, aby nic o tom neříkali sestře své Alžbětě.)“

Když doktor Mortimer dočetl podivnou historii tuto, zvedl si brejle na čelo a pohleděl napjatě na Sherlocka Holmesa.

Tento zíval a odhodil koneček své cigarety do ohně.

„Nuže?“ pravil.

„Neshledáváte historii zajímavou?“

„Ano – pro sběratele báchorek.“ Doktor Mortimer vytáhl složené noviny ze své kapsy.

„Nuže, pane Holmesi, předložím vám něco novějšího. Totoť jest číslo ‚Devon Country Chronicle‘ ze čtrnáctého června tohoto roku. Jest to krátké líčení příběhů, které udály se při smrti sira Karla Baskervilla, jež nadešla několik dní před tím.“

Přítel můj naklonil se poněkud vpřed a výraz jeho stal se napjatějším.

Návštěvník náš spustil brejle opět na oči, i jal se čísti:

„Právě sděluje se smrt sira Karla Baskervilla, jehož jméno bylo uváděno jakožto jméno pravděpodobného kandidáta liberálního pro střední kraj Devonského hrabství při příštích volbách. Ačkoli sir Karel sídlil na Baskervillském zámku po dobu teprve poměrně krátkou, jeho přívětivost a neobyčejná šlechtnost získaly mu

lásky a vážnosti všech, kdož zapředu styk s ním. V našich dnech u tak zvaných Nouveaux Riehes pookřeje člověk, setká-li se s potomkem starousedlého, zlými časy postiženého rodu – s potomkem, kterýž dovedl si získati jmění vlastní silou a vrátiti se s ním, aby znovuzvrátil bývalý lesk své rodiny.

„Sir Karel, jak jest dobře známo, vydělal veliké peníze jihoafrickými spekulacemi. Moudřejší nežli ti, kteří čekají, až štěstí obrátí se proti nim, zrealisoval zisk svůj a vrátil se s ním do Anglie.

„Jest to teprve dvě léta, co se usídlil na Baskervillském zámku. A všeobecně hovoří se o tom, jak značného rozsahu byly by za něho nabyly přestavby a opravy, jež přerušeny byly nyní smrtí jeho. An byl sám bezdětek, bylo jeho přáním, opět veřejně vysloveným, aby celý kraj po dobu vlastního jeho živobytí používal výhod z velkého jmění jeho, a mnohý protož bude mít i osobní příčiny, aby oplakával předčasnou jeho smrt. Šlechtné dary k místním a krajským účelům dobročinným bývaly častěji zaznamenány v těchto sloupcích.

„Okolnosti spojené se smrtí sira Karla nebyly úplně zjištěny vyšetřováním, avšak učiněno bylo aspoň dosti, aby zarazilo se šíření pověstí, k nimž místní pověra dala vznik. A není důvodu souditi na nekalý čin nějaký, aneb přičítati smrt nějaké nadpřirozené příčině. Sir Karel byl vdovec, o kterémž se praví, že býval v některých směrech výstřední mysli. Přes svoje značné jmění byl mužem prostým v osobním způsobu živobytí, a jeho služebnictvo na zámku Baskervillů sestávalo jedině z manželů Barrymorových, z nichž muž zastával úkol posluhovače při stole, a žena byla hospodyně. Jich výpovědi, potvrzené výpovědi několika přátel, nasvědčovaly tomu, že zdraví sira Karla bylo od nějaké doby rozrušené a poukazovalo zvláště k jakési srdeční chorobě, jež jevívala se občas v náhle změněné barvě obličeje nebožákova, v záchvatech záduchy a občasné nervosní sklíčenosti. Doktor Mortimer, přítel a lékař zesnulého, dal výpověď v tomže smyslu.

„Okolnosti celého případu jsou velmi prosty. Sir Karel Baskerville měl každé noci, nežli ulehl, zvyk, projiti se pověstným tisovým stromořadím při zámku Baskervillském. Výpovědi Barrymorových zmiňovaly se o tomto jeho zvyku. Dne čtvrtého června sir Karel projevil svůj úmysl, odjeti nejbližšího dne do Londýna, a nařídil Barrymorovým, aby připravili jeho zavazadla. Večer před tím vyšel si jako obvykle na svou noční procházku, na níž obyčejně vykouril doutník. A s procházky té se již nevrátil.

„O půlnoci Barrymore, shledav vchod zámku ještě otevřeným, byl tím poděšen, i rozsvítil svítilnu, jal se hledati svého pána. Den ten byl deštivý, i bylo snadno sledovati stopy sira stromořadím. Na polovici cesty té jsou vrátka, jež vedou k močálu.

Nalezeny známky, podle nichž lze souditi, že sir Karel stál tam delší dobu. Potom krácel dále stromořadím dolů, a na nejdálnějším konci stromořadí toho nalezeno bylo jeho tělo. Jedna okolnost ve výpovědi Barrymorových nebyla ještě vysvětlena, totiž, že ráz stop pána jejich změnil se od té chvíle, kdy se byl pozastavil u zmíněných vrátek, a že, jak se zdá, odtamtud ubíral se dále po špičkách.

Jistý Murphy, cikánský obchodník s koňmi, v době té dlel kdesi na bačině nedaleko močálu, avšak dle vlastního doznání byl podnapilým, i prohlásil, že slyšel výkřiky, ale bylo nemožno konstatovati, kterým směrem přicházely. Na těle sira Karla nebylo lze zjistiti žádných známek násilí, ačkoli pak dle výpovědi lékaře tvář jeho byla neuvěřitelně strhána a zkroucená, a to tak značně, že doktor Mortimer nechtěl nejprve ani věřiti, že spočívá tu před ním jeho přítel a jeho pacient – tož vysvětlil se zjev ten tím, že není to neobvyklý případ při smrti, vznikající z křečí srdečních.

„Tento výklad byl potvrzen pitvou po smrti provedenou, jež objevila u zesnulého dávnou organickou vadu, a přisedící, již měli se o příčině smrti vyslovili, pronesli výrok, odpovídající lékařově výpovědi. Jest dobře, že stalo se tak, neboť jest, prostě řečeno, nanejvýš důležité, aby i dědic sira Karla sídlil na zámku a aby pokračoval v dobrodružném působení, jež bylo tak smutně přerušeno. Kdyby prosaický nález soudní nebyl nadobro učinil konec romantickým pověstem, jež se šířily ve spojení s událostí tou, bylo by bývalo nesnadno nalézt toho, kdo byl by chtěl zámek Baskervillský obývati. Nejbližším příbuzným jest, jak se praví, Master Jindřich Baskerville, ač-li ještě žije, syn mladšího bratra sira Karla. Dle toho, co naposled o něm slyšeno bylo, nalézal se mladý muž v Americe, i bylo již zavedeno pátrání po něm, aby byl zpraven o tom, jaké jmění mu připadlo.“

Doktor Mortimer složil opět své noviny a vložil je zase do kapsy.

„Totož jsou, pane Holmesi, pokud běží o smrt sira Karla Baskervilla, okolnosti veřejně známé.“

„Musím vám poděkovati,“ pravil Sherlock Holmes, „že jste upoutal pozornost mou na případ, kterýž skýtá zajisté některé zajímavé stránky. Povšiml jsem si několika poznámek v novinách o něm, ale byl jsem v době té právě neobyčejně zaměstnán malou aférou, totiž aférou vatikánských kamejí, a ve své snaze, zavděčiti se papeži, nedbal jsem valně některých anglických případů. Tento článek obsahuje, jak jste řekl, veškeré okolnosti veřejně

známé?”

„Tak jest!“

„Sdělte mi tedy okolnosti důvěrného rázu.“

Při slovech těch opřel se Holmes o lenoch sedadla, sepal ruce na klíně, a tvář jeho nabyla nevyzpytatelného, avšak pozorného výrazu.

„Vyhovím vám a sdělím vám, co jsem nesdělil ještě nikomu,“ pravil doktor Mortimer, kterýž počal jeviti známky velikého vzrušení. „Příčinou, proč zatajil jsem věc tu při výslechu o nálezu mrtvolky bylo, že muž vědy váhá veřejně stavěti se na stanovisko, že podporuje lidovou pověru. Dalším důvodem mým bylo, že Baskervillský zámek zůstal by jistě neobýván, kdyby čímkoli byla zhoršena ještě pověst jeho, beztak dost děsivá. Z obou příčin těchto myslil jsem, že učiním dobře, když řeknu raději méně z toho, co vím, zvláště když nemohl žádný prospěch praktický z toho vyplynouti. Avšak nemám příčiny, proč vůči vám bych nebyl dokonale upřímným.

„Bařinatý kraj onen jest jen řídce obydlen, a obyvatelé jsou vzájemně na sebe odkázáni. Z příčiny té vídal jsem také velmi často sira Karla Baskervilla. Mimo Mastera Franklanda z lafterského dvorce a jistého přírodozpytce Mastera Stapletona, není tam na mnoho mil vzdělaných lidí. Sir Karel byl muž samotář, avšak průběh choroby jeho svedl nás častěji a společný zájem vědecký sblížil nás trvale. Přítel můj přinesl si z Jižní Afriky mnoho vědeckých informací, a mnohý milý večer strávili jsme, rozprávějíce o srovnávací anatomii Křováků a Hotentotů.

„V posledních měsících pozoroval jsem stále jasněji, že čivní soustava sira Karla napjata byla do krajnosti, že div se nervy jeho nestrhaly. Legendu, kterou jsem vám právě předčítal, vštípil si v mysl tak, že ačkoli byly to vlastní jeho pozemky, nic nemohlo ho přiměti k tomu, aby se za noci odebral na močál.

„Snad se vám to bude zdáti neuvěřitelné, pane Holmesi, avšak pravda jest, že sir Karel byl hluboce přesvědčen, že strašlivý osud jakýs vznáší se nad rodinou jeho, a ovšem upomínky, jež měl na své předky, nebyly povzbuzující. Myšlenka, že cosi z říše duchů vznáší se kol něho, děsila jej neustále, a nejednou tázával se mne, zdaž za svých lékařských vyjížděk nočních neviděl jsem nějakého zvláštního zjevu, neb zdaž neslyšel jsem štěkot psí. Otázku poslední kladl mi několikrát, a vždy hlasem, jenž se chvěl rozčilením. Pamatuji se velmi dobře, jak jednoho večera, asi tři neděle před osudnou událostí, přijel jsem k jeho domu. On náhodou stál před vchodem zámku. Sestoupil jsem se svého gigu, i stanul jsem přímo před ním, když tu spatřil jsem, jak oči jeho hledí přes má ramena a upírají se kamsi za mne s výrazem nejhroznějšího zděšení. Otočil jsem se, i zahlédl jsem ještě jakž takž postavu jakous, kterou jsem měl za veliké černé tele, přecházející přes konec cesty. Sir Karel byl však tak rozčilen a poděšen, že musil jsem se odebrati na místo, kdež jsme zvíře spatřili, a poohlédnouti se po něm. Avšak zjev zmizel, na mysl sira Karla učinil však zřejmě dojem co nejhorší. Prodlel jsem s ním po celý večer, a právě u této příležitosti to bylo, že svěřil mně – aby mi vysvětlil vzrušení svoje – rukopis s onou historií, kterou jsem přečetl, když jsem k vám přišel. Zmiňuji se o malé této epizodě, protože jest důležitá vzhledem k tragedii, jež následovala, avšak v době oné byl jsem přesvědčen, že věc jest zcela všedního rázu, a že rozčilení přítelovo není odůvodněno.

„Bylo to na radu mou, že sir Karel rozhodl se odebrati se do Londýna. Srdce jeho bylo, jak jsem věděl, zastiženo, a stálá úzkost, v níž žil, třeba by příčina její byla pouhým přeludem, měla zřejmě vážný vliv na jeho zdraví. Soudil jsem, že několik měsíců zábav městských bude účinkovati naň tak blaze, že vrátí se jako vyměněný. Pan Stapleton, obapolný přítel náš, kterýž rovněž velice se zajímal o stav zdraví Baskervillského pána, byl téhož názoru. A v tomto posledním okamžiku udála se katastrofa.

„V noci, kdy sir Karel náhle skonal, poslal Barrymore, který mrtvolu jeho objevil, podkoního Perkinse jízdu ke mně. Já byl ještě, ač bylo pozdě, vzhůru, a tak bylo možno, že jsem dostihl Baskervillský zámek již hodinu po oné události. Vypátral a zjistil jsem všechny ony události, jak uvedeny byly při výslechu. Sledoval jsem stopy dolů stromořadím, ohledal jsem místo u vrátek k močálu vedoucích, kdež, jak se zdálo, sir byl čekal. Všiml jsem si změny ve stopách na místě tomto, znamenal jsem, že není jiných ještě stop mimo stopy Barrymorovy na měkké půdě té, a na konec zkoumal jsem pozorně tělo, jehož až do mého příchodu nikdo se nebyl dotekl.

„Sir Karel spočíval na své tváři, ruce měl roztaženy, prsty jeho ryly se do půdy, a tvář jeho byla zkrivena jakýmsi mocným vzrušením tak neobyčejně, že nebyl bych chtěl totožnost jeho ani odpřisáhnouti. Nebylo žádných na něm známek násilí fysického a to v žádném způsobu. Něco však konstatoval Barrymore při výslechu nesprávně. Pravil, že nebylo žádných cizích stop na půdě kolem těla nalezeného. On ovšem žádných nepozoroval.

Pozoroval jsem je však za to já – v malé vzdálenosti od místa onoho, ale zcela jasné a svěží.“

„Stopy nohou?“

„Stopy nohou.“

„Stopy muže aneb ženy?“

Doktor Mortimer podíval se na nás na okamžik výrazem zvláštním a hlas jeho stlumlil se až k šepotu, když odtušil:

„Pane Holmesi, byly to stopy obrovského psa!“

III. PROBLÉM.

Doznávám, že při těchto slovech zamrazilo mne v těle děsem. I zvláštní přízvuk v řeči lékařově dokazoval, že také on je hluboce vzrušen tím, co sám řekl.

Holmes naklonil se rozechvěně vpřed, a oči jeho měly tvrdý, suchý onen lesk, který zářil z nich vždy, když byl vzbuzen v něm hluboký zájem. „Viděl jste to opravdu?“

„Tak jasně, jako vidím vás!“

„A nic jste neřekl?“

„Jaký by to bylo mělo účel?“

„Jak mohlo se však státi, že nikdo jiný toho neviděl?“

„Stopy byly asi dvacet yardů od těla vzdáleny, a nikomu něco takového ani na mysl nepřipadlo. Nemyslím, že byl bych si jich povšiml, kdybych sám nebyl již onu pověst znal.“

„Jest mnoho ovčáckých psů na bařině?“

„Zajisté! Avšak stopy ony neukazovaly na ovčáckého psa.“

„Pravíte, že byly veliké?“

„Obrovské!“

„Avšak pes nepřiblížil se k tělu?“

„Nikoliv.“

„Jaká byla noc?“

„Vlhká a drsná.“

„Nepršelo?“

„Nikoliv.“

„Jak vypadá vlastně ona alej?“

„Sestává ze dvou řad starých tisů, dvanáct stop vysokých a neproniknutelných. Mezi nimi vede cesta asi 8 stop široká.“

„Nic jiného tam již není?“

„Ano, po každé straně cesty vede trávník asi šest stop široký.“

„Alej přepažena jest však, jak jste řekl, na jednom místě brankou?“

„Ano, vrátky z latí stlučenými, jež vedou na močál.“

„Jest tam jiný ještě východ?“

„Žádný.“

„Takže každý, kdo byl by chtěl vstoupiti do aleje, byl by musil přijíti od zámku aneb vejti do ní vrátky od močálu?“

„Jest přece ještě východ jeden, besídkou, kteráž stojí na nejdálnějším konci aleje.“

„Došel sir Karel až tam?“

„Nikoliv, tělo jeho leželo asi padesát metrův odtamtud vzdáleno.“

„Nuže, sdělte mně, doktore Mortimere – a jest to věc důležitá! – byly stopy, které jste viděl, na cestě aneb na

trávníku?“

„Na trávníku nebylo by možno bývalo stopy viděti.“

„Byly na téže straně cesty, jako vrátka zmíněná?“

„Ano! Byly na okraji cesty, na téže straně, jako vrátka řečená.“

„Vzbuzujete můj nejživější zájem. Jinou ještě věc: Byla vrátka uzavřena?“

„Zavřena, a závora zasunuta.“

„Jak vysoká jsou vrátka?“

„Asi čtyři stopy.“

„Mohl je tedy někdo přelézti?“

„Ano.“

„A jaké stopy viděl jste u vrátek?“

„Žádných zvláštních.“

„Můj ty božíčku! Což jste tam půdu neprozkoumal?“

„Ano – zkoumal jsem ji já sám.“

„A nic jste nenalezl?“ „Půda byla tam celá rozšlapaná. Sir Karel stál tam dle všeho pět neb deset minut.“

„Z čeho jste to poznal?“

„Protože popel z jeho doutníku byl dvakrát otřen.“

„Výtečně! To jest, Watsone, kollega podle našeho srdce! Leč stopy?“

„Sir Karel zanechal na malém místě tom všude stopy svoje. Jiných jsem rozeznati nemohl.“

Holmes udeřil rukou svou na koleno, projev to jeho netrpělivosti.

„Kéž bych tam byl býval já!“ zvolal. „Běží zřejmě o případ neobyčejného zájmu, kterýž skýtá vědeckému zkoumateli neobyčejně mnoho stránek. Ten kus půdy, z něhož bych já uměl čísti, jest nyní smyt deštěm a rozšlapán dřeváky zvědavých venkovců. Ó, doktore Mortimere, doktore Mortimere, proč jste mne nepovolal? Uvalil jste tím skutečně na sebe velikou zodpovědnost.“

„Nemohl jsem vás povolati, pane Holmesi, nechtěl-li jsem objeviti věci ty světu, i uvedl jsem již své důvody, proč si toho nepřeji. Krom toho, krom toho – –“

„Proč se zajímáte?“

„Jsou obory, v nichž i nejzkušenější i nejbystřejší detektiv jest malomocným.“

„Míníte tedy přece, že běží o věc nadpřirozenou?“

„Nepravím to tak určitě.“

„Nepravíte, ale zřejmě si to myslíte.“

„Od oné tragedie, pane Holmesi, doslechl jsem o některých případech, kteréž těžko jest uvést v soulad s obvyklými zjevy přírody.“

„Na příklad?“

„Musím říci, že dříve ještě, nežli strašlivý případ onen se udál, různí lidé viděli na bařině zjev, kterýž podoben byl démonu Baskervillův a kterýž naprosto nemohl býti některým ze zvířat, která věda zná. Všichni lidé souhlasí, že byla to postava obrovská, příšerná jako duch, a že svítila očima. Podrobil jsem křížovému výslechu některé z nich. Jeden z vyslýchaných byl tvrdá palice venkovská, druhý byl kovář a třetí statkář, sídlící na močálu. Všichni tři pak vyprávěli totéž o strašlivém zjevu, kterýž dle popisu jejich odpovídal úplně pekelnému zjevu baskervillské legendy. Ujišťuji vás, že zavládla pravá hrůza v kraji, a že jen nejdůležitější mužové troufají si v noci přes močál.“

„A vy, muž vědecky vychovaný, věříte, že běží o zjev nadpřirozený?“

„Nevím, čemu mám věřiti.“ Holmes pokrčil rameny.

„Já obmezil jsem až posud pátrání svá na tento svět. Potíral jsem zlo skromnými prostředky, avšak odvážit se má sama Otce všeho Zla, to byl by snad přece úkol příliš ctižádostivý ... Musíte však přece připustili, že stopy ony náležely do světa skutečného a přirozeného.“

„Původní pes legendy byl zajisté též zjevem přirozeným, kdyžť člověku rozdrásal hrdlo. A přece byl i zároveň zjevem ďábelským.“

„Vidím, že jste se přidal již zcela k supernaturalistům. Ale nyní, doktore Mortimere, vysvětlíte mi toto: Máte-li takové názory, proč jste přišel ke mně pro radu? Pravíte mi jedním a tímž dechem, že jest marno pátrati po příčinách smrti sira Karla, a zároveň i přejete si, abych já tak učinil.“

„Neřekl jsem, že si toho od vás přeji.“

„Nuže, čím vám mohu pomoci?“

„Tím, že dáte mi radu, co mám činiti se sirem Jindřichem Baskervillem, kterýž přibude na stanici Waterlooou – doktor Mortimer podíval se tu na své hodinky – „za pět čtvrtí hodiny na vlas.“

„On jest dědicem?“

„Ano. Po smrti sira Karla pátrali jsme po mladém muži tom, a zjistili jsme, že se usadil v Kanadě jako farmář. Dle zpráv, které jsme si zjednali, jest to muž výtečný v každém ohledu. Nemluvím nyní jako lékař, nýbrž jako kurátor a vykonavatel poslední vůle sira Karla.“

„Není jiného ještě, kdo by měl nároky na dědictví?“

„Nikoho. Jediný příbuzný, jehož stopy jsme vypátrati mohli, byl Rodger Baskerville, nejmladší ze tří bratrů, z nichž sir Karel byl nejstarší. Bratr druhý, kterýž zemřel mlád, byl právě otcem tohoto mládce Jindřicha. Třetí, Rodger, byl prašivá ovce celé rodiny. Byl rázu dřívějších Baskervillů, a byl, jak se mi praví, podoben pověstnému Hugonovi, jakoby mu byl z oka vypadl – dle staré podobizny téhož. Anglie stala se brzy horkou půdou pro něj, i uprchl do Střední Ameriky a zemřel tam v roce osmnáctistém sedmdesátém šestém žlutou zimnicí. Jindřich jest poslední z Baskervillů. Za hodinu a pět minut setkám se s ním na Waterlooou stanici. Dostal jsem depeši, že přibyl do Southamptonu dnes ráno. Nuže, pane Holmesi, co radíte mi, abych s ním učinil?“

„Proč neměl by vejiti v zámek svých otcův?“

„To zdá se ovšem nejpřirozenějším, není-liž pravda? A přece uvažte, že každého Baskervilla, kterýž vstoupí do zámku toho, stihne zlý osud. Jsem si jist, kdyby sir Karel byl mohl mluvit se mnou před smrtí svou, byl by jistě mě varoval před tím, abych mladého muže toho, posledního jeho rodu a dědice velikého jmění, uvedl na toto místo zkázonosné. A přece zase nemůže býti popíráno, že blaho celého chudého, neúrodného kraje závisí na jeho přítomnosti. Všechno dobré, co sir Karel vykonal, shroutilo by se, kdyby na zámku již nikdo nesídlil. Obávám se však, aby nepůsobil na mne přespříliš přirozený zájem, kterýž sám mám: na věci té, a protož přednesl jsem věc vám a žádám vás o radu.“

Holmes přemýšlel chvilku.

„Jasnými slovy řečeno,“ pravil potom, „věc má se takto: Dle mínění vašeho jest tu jakýsi ďábelský činitel, kterýž činí Dartmoor (Dartský močál) nebezpečným pobytem pro Baskervilla – to jest váš úsudek, není-liž pravda?“

„Aspoň tak daleko mohu jiti, že řeknu, že jsou příznaky, že jest to možným.“

„Ano, tak. Avšak jestliže vaše mínění o nadpřirozených činitelích jest správné, mohly by způsobiti mladému muži neštěstí v Londýně zrovna tak snadno jako v Devonském hrabství. Ďábel s pravomocí pouze lokálně obmezenou, jakoby pro určité jen farství, jest zjevem nesnadno pomyslitelným.“

„Pojímáte věc tuze žertovně, pane Holmesi, jak byste sotva učinil, kdybyste se zjevy těmi ocitl se v osobním styku. Vaše rada a mínění jest tedy, jak rozumím, že mladý muž ten bude v Devonshiru stejně bezpečen jako v Londýně. Přijede v padesáti minutách. Co doporučujete mně tedy?“

„Doporučuji vám, sire, abyste vzal si vůz, abyste zavolal svého psa, kterýž škrabe na dvěře mého domu, a abyste zajel na Waterlooou nádraží, byste sira Jindřicha Baskervilla přivítal.“

„A potom?“

„A potom – neřeknete mu nic, dokud já sám neutvořil jsem si určité mínění o věci té.“

„Jak dlouho budete potřebovati, abyste si určité mínění utvořil?“

„Čtyřicet hodin. Byl bych vám velmi povděčen, doktore Mortimere, kdybyste zítra v deset hodin ráno mne zde vyhledal, i prospělo by to budoucím plánům: mým, kdybyste přivedl sira Jindřicha Baskervilla s sebou.“

Doktor Mortimer napsal si, co umluveno, na manžetu, a již vyhrnul se ze dveří svým zvláštním, roztržitým způsobem.

Na plošině nad schody Holmes ho zastavil.

„Jen ještě jednu otázku, doktore Mortimere. Řekl jste, že před smrtí sira Karla Baskervilla vidělo několik lidí zjeven na močálu?“

„Ano, mluvil jsem o třech lidech.“

„Viděl ho někdo i potom?“

„Neslyšel jsem o ničem.“

„Děkuji. S Bohem.“

Holmes vrátil se na své místo s klidným pohledem vnitřního uspokojení, kterýž svědčil, že má před sebou úkol sebe důstojný.

„Vyjdete si, Watsone?“

„Ano, ač-li nemohu vám něčím prospěti.“

„Nikoliv, milý můj brachu, teprve ve chvíli akce samé obrátím se na vás o vaši pomoc. Běží o věc znamenitou, po několikastranné jedinou svého druhu. Půjďte-li kolem Bradleyova krámu, požádejte ho, aby mi poslal libru nejsilnějšího tabáku. Děkuji vám. Dobře by bylo, kdybyste si to mohl tak zařídit, abyste se nenavrátil před večerem. Potom budu však velmi rád, když srovnáme dojmy, kteréž učinil na nás zajímavý problém, jenž nám ráno byl předložen.“

Věděl jsem, že odloučenost a samota jsou velmi nutny pro mého přítele v těchto chvílích úsilného soustředění myšlenek, v těchto chvílích, kdy odvažuje každou součástku důkazu, kdy buduje různé theorie, kdy staví jednu proti druhé, a kdy rozhoduje v mysli své, která věc jest důležitá, a která bez váhy. Strávil jsem tedy večer v klubu svém, a navrátil jsem se do Bakerovy ulice až večer. Bylo skorém devět hodin, když jsem vstoupil do našeho pokoje.

První dojem, když jsem otevřel dvéře, byl, že vypukl oheň, neboť pokoj byl tak naplněn kouřem, že světlo lampy na stole stojící skorém v něm zanikalo. Když jsem však vešel dále, obavy mé byly zaplašeny, neboť byl to čpavý kouř ze silného, hrubého tabáku, kterýž mě dusil v hrdle a podráždil mne ke kašlání. Dýmem pozoroval jsem v neurčitých obrysech Holmese, jenž seděl tu na lenošce ve svém županu, drže malou hliněnou dýmku svou mezi rty.

Několik závitků papíru rozloženo bylo kolem něho.

„Nastydl jste se, že kašlete, Watsone?“ pravil.

„Nikoliv. Jen jedovatý tento dým mne dráždí.“

„Věřím, že skutečně čpí, když i vy tak tvrdíte.“

„Čpí jen? Jest přímo nesnesitelný.“

„Otevřete tedy okno. Byl jste celý den v klubu, myslím.“

„Jakže, Holmesi, vy –?“

„Uhodl jsem?“ „Zajisté! Avšak ...?“

Holmes zasmál se udivenému mému výrazu.

„Jste neviňátko, Watsone, tak rozkošné, že jest to zábavou pro mne, zkoušeti trochu těch schopností, jež mám, na vás na vaše útraty. Gentleman vyjde si za mlhavého a deštivého dne. Vráť se večer neublácen s kloboukem a botami ještě zcela lesklými. Musil dlíti tedy na jednom místě pod střešou po celý den. Důvěrných přátel nemá. Kde tedy mohl býti? Není to teda zcela samozřejmé?“

„Ovšem, jest to dosti samozřejmé.“

„Svět jest samá věc samozřejmá, kterou však nikdo zpravidla nepozoruje. Kde myslíte, že byl jsem já?“

„Rovněž pořád doma.“

„Naopak. Byl jsem v Devonshirském hrabství.“

„V duchu?“

„Tak jest. Tělo moje zůstalo však v této lenošce a strávilo, jak s politováním pozoruji, zatím co duch jinde dlel, dvě velké konve kávy a neuvěřitelné množství tabáku. Když jste odešel, poslal jsem k Stanfordovi pro mapu generálního štábu oné části bařiny, a duch můj vznášel se po celý den nad ní. Mohu si lichotiti, že znám tam nyní každou cestičku.“

„Jest to mapa o velkém měřítku?“

„O velmi velkém.“

Rozvinul jeden list a podržel ho na svých kolenou.

„Zde jest právě okrsek, který nás zajímá. Tuto ve středu jest Baskervillský zámek.“ „S lesem kolem?“

„Tak jest. Soudím, že osudné stromořadí, ačkoli zde není uvedeno jménem, táhne se tímto směrem, s močálem tedy po pravé straně. Tato malá skupina budov jest osada Grimpenská, kdež náš přítel, doktor Mortimer bydlí. Při poloměru pěti mil dokola jest tu jen, jak vidíte, velmi málo sídel. Tuto jest lafterský dvorec, o němž byla v historii oné zmínka. Jest tu zakreslen dům, kterýž snad jest obydlím přírodopytce – Stapleton, myslím, se jmenoval. A zde jsou dva malé statky při bařině – High-Torský a Foulmířský. Čtrnáct mil dále veliká trestnice Princetownská. Mezi těmito označenými místy a kol nich rozkládají se smutné močály bez života. To jest tedy jeviště, na kterém se tragédie odehrála, a na kterém přičiněním naším se dále odehrávati bude.“

„Jest to asi pěkná poušť.“

„Ano, sídlo hodné dějův oněch. Chtěl-li ďábel míti skutečně ruku svou ve věcech lidských –“

„Kloníte se tedy skutečně k názoru, že třeba vysvětliti aféru nadpřirozenými silami?“

„Vykonavatelé ďábelské vůle mohou býti z masa a krve, či nikoli? Dvě otázky musíme míti především na zřeteli. Jedna jest, zda byl zločin vůbec spáchán, druhá, jaký to byl zločin a jak byl spáchán? Ovšem, kdyby domněnka doktora Mortimera byla správná, a kdybychom měli co činiti se silami vymykajícími se obvyklým zákonům přírody, byl by tím dán konec našemu pátrání. Jsme však vázáni vyzkoušet všechny ostatní předpoklady dříve, než připustíme tento jeden. – Měl byste však zavříti opět okno, nemyslíte? Jest to zvláštní věc, ale pozoruji, že zhuštěná atmosféra přispívá k zhuštění mých myšlenek. Nedohnal jsem věc tu ještě tak daleko, abych vlezl do bedny, chci-li přemýšleti úsilně, ale byl by to logický následek tohoto mého pozorování. Přemýšlel jste také o případu onom?“

„Ano, přemýšlel jsem velmi mnoho o něm po celý den.“

„A co o něm soudíte?“

„Že jest s to, aby myšlenky pořádně zmátl.“

„Ano, jest to případ zajisté jediný svého druhu. Jsou v něm okolnosti velmi nápadné. Na příklad změněný tvar šlépějí. Co soudíte o tom?“

„Mortimer pravil, že sir Karel ubíral se v oné části aleje po špičkách.“

„On opakoval tu jen, co pošetilec jeden byl při výslechu řekl. Proč měl by muž kráčet alejí po špičkách?“

„Jak tedy to vysvětliti?“

„On utíkal, Watsone, prchal zoufale, prchal ze strachu o život svůj, prchal, až praskly cévy v srdci jeho, a až mrtev padl na svou tvář.“

„Prchal – však před čím?“

„V tom jest právě problém ten. Jsou známky, že muž ten pozbyl téměř rozumu, dříve než prchati počal.“

„Jak to můžete tvrditi?“

„Soudím, že příčina strachu jeho přiblížila se k němu od močálu. Je-li tomu tak – a jest to velice pravděpodobné – tož pouze muž, kterýž pozbyl vši rozvahy, mohl prchati pryč od domu, místo k němu. Lze-li věřiti výpovědi cikánově, sir Karel prchal, křiče o pomoc, směrem, kde pomoci bylo se nejméně nadíti. A jiná otázka jest, na koho

čekal té noci, a proč čekal na něj v stromořadí onom na místě doma.“

„Myslíte, že čekal na někoho?“

„Muž ten byl starý již a chorý. Můžeme si mysliti, že večer chodíval na procházku, avšak v den ten půda byla rozmoklá a noc nevlídná. Jest přerozeno, aby byl stál po pět neb deset minut na jednom místě, jak doktor Mortimer s bystrostí větší, než jakou bych mu byl přičítal, usoudil podle popela s doutníku otřeného?“

„Ale sir Karel chodil na procházku každého večera.“

„Pokládám za pravděpodobné, že byl by čekával každého večera u vrátek k močálu vedoucích. Naopak bylo dosvědčeno, že vyhýbal se močálu. V oné noci čekal tam však. Byla to noc před jeho odjezdem do Londýna. Věc nabývá určitějších tvarů, Watsone. Jeví se souvislejší. Smím vás prositi, abyste mi podal mé housle? Odložíme další úvahy o předmětu tom až do zítřka, kdy setkání s doktorem Mortimerem a se sirem Jindřichem Baskervilem poskytne nám pro ně nových opor.“

IV. SIR JINDŘICH BASKERVILLE.

Stůl náš po snídání byl brzy uklizen, a Holmes čekal ve svém županu na slíbenou návštěvu. Naši klienti byli přesní podle ujednání, neboť hodiny byly právě deset, když doktor Mortimer se objevil, sledován jsa baronetem.

Sir Jindřich Baskerville byl malé postavy, avšak čilých pohybů, černých zraků, a byl asi třicet let stár. Těla byl silného, nad očima klenulo se husté, černé obočí, a tvář mladého muže měla výraz síly a bojovnosti. Oděn byl v zarudlý, lehký oděv, a pleť jeho byla ožehlá jako u mužův, kteří většinu času tráví na vzduchu, a přece v jeho pevném zraku a klidném vystupování bylo cosi, co svědčilo o gentlemanu.

„Zde jest sir Jindřich Baskerville.“

„Ano, jsem to já,“ pravil Jindřich, „a nejpodivnější jest, pane Sherlocku Holmesi, že i kdyby můj přítel nebyl mně navrhl, abych k vám přišel, že byl bych tak učinil z vlastního podnětu. Zvěděl jsem, že umíte luštití všeliké záhady, a mně naskytla se dnes ráno rovněž záhada, kteráž vyžaduje snad důkladnějšího zkoumání, nežli já bych dovedl.“

„Prosím, sire Jindřichu, usedněte! Rozuměl-li jsem vám dobře, děl jste, že jste po svém příjezdu do Londýna zažil zvláštní příhodu?“

„Nic tak zvláště důležitého, pane Holmesi. Zdá se to býti spíše žert. Dnes ráno došlo mne toto psaní, ač-li může se to psaním nazvati.“

Sir Jindřich položil obálku na stůl, a my všichni sklonili se nad ní. Obálka byla z obyčejného papíru sedavé barvy.

Adresa „Sir Jindřich Baskerville, Northumberlandský Hotel“ jevila nemotorné písmo; razítko znělo „Charing-Cross“ a datum bylo z předešlého večera.

„Kdo věděl, že se chcete ubytovati v Northumberlandském hotelu?“ tázal se Holmes, upjav pronikavý pohled na našeho návštěvníka.

„Nikdo to nemohl věděti, rozhodli jsme se pro hotel ten teprve, když jsem se sešel s doktorem Mortimerem.“

„Avšak doktor Mortimer nepochybně sám tam již bydlí?“

„Nikoliv. Ubytoval jsem se u jistého přítele,“ pravil doktor. „Nebylo vůbec ničeho, podle čehož byl by někdo mohl souditi, že miníme se odebrati do tohoto hotelu.“

„Hm! Někdo zdá se jeviti velmi živý zájem na každém vašem hnutí.“

A Holmes vyňal z obálky půl archu konceptního papíru, na čtyřikrát složeného, otevřel ho a rozložil ho na stole.

Uprostřed, napříč přes půlarch, stála jediná věta, sestavená z nalepených, tištěných slov. Věta zněla:

„Ceníte-li život neb rozum svůj, vzdalujte se močálu!“

Jedině slovo „močál“ bylo napsáno inkoustem.

„Nuže,“ pravil sir Jindřich Baskerville, „snad řeknete mně nyní, pane Holmesi, jaký to hloupý žert, a kdo se tolik zajímá o moje záležitosti?“

„Co tomu říkáte, doktore Mortimere? Musíte přiznati přece, že toto není nic nadpřirozeného.“

„Nikoli! Ale list ten mohl by zcela dobře pocházeti od někoho, jenž byl přesvědčen, že běží zde o věci

nadpřirozené.“

„O jaké věci?“ tázal se sir Jindřich ostře. „Zdá se mi, že víte vy, páni, více o mých záležitostech, nežli já sám.“

„Budete zasvěcen do všeho, co víme, dříve než opustíte tuto komnatu, sire Jindřichu. Slibuji vám to,“ pravil Sherlock Holmes. „Pro tu chvíli obmezíme však s dovolením vaším pozornost svou na zajímavý tento dokument, kterýž byl nepochybně včera večer vyhotoven a dán na poštu. Watsone, máte včerejší ‚Times‘?“

„Leží zde v koutě.“

„Prosím, neobtěžujte si mně je podati – vnitřní list, prosím, s úvodníky.“

Holmes přehlédl svižně list, přelétнув zrakem nahoru a dolů jeho sloupce.

„Znameníť článek o svobodné tržbě. Dovolte mi, abych přečetl vám výňatek z něho.“ I jal se čísti:

„Ukolébání jste míněním, že náš vlastní obchod neb náš vlastní průmysl posíleny budou ochranářskými cly. Avšak ceníte-li blaho celé země, přiznáte, že její život, neb úpadek hospodářský závisí od změn tak pronikavých: i nechtež mluvit svůj rozum, dříve než přikročíte k uzákonění cel takých, vzdalujte se všeho, co by zmenšilo hodnotu našeho dovozu, a snížilo životní podmínky v tomto království!“

„Co soudíte o tomto, Watsone?“ zvolal Holmes, záře radostí a mna si ruce s uspokojením. „Nesoudíte-liž, že jest to obdivuhodný článek?“

Doktor Mortimer podíval se na Holmesa jako odborník lékařský s nejživějším zájmem svého oboru, a sir Jindřich Baskerville upřel užaslé své černé zraky na mne.

„Nevím mnoho o clech a podobných věcech, avšak myslím, že jsme se odchýlili poněkud od své stopy, pokud o tento list běží.“

„Naopak, myslím, že jsme přesně na stopě, sire Jindřichu. Watson zná dokonale moje metody, avšak obávám se, že ani on nepochopil zcela význam slov v článku tomto pronesených.“

„Ano, přiznávám, že nevidím nijaké souvislosti.“

„A přece, můj milý Watsone, jest souvislost tak těsná, že jedna věc vyňata jest z druhé: ‚Ceníte-li‘ – ‚život neb‘ – ‚rozum svůj‘ – ‚vzdalujte se‘ –: nevidíte-li, odkud všechna tato slova byla vyňata?“

„U všech všudy, máte pravdu. To jest přece čipernost!“ zvolal sir Jindřich.

„Byla-liž by nějaká pochybnost ještě možná, odstraněna jest faktem, že slova ‚život neb‘ a ‚rozum svůj‘ vyříznuta jsou z jednoho kusu.“

„Skutečně, tak tomu jest.“

„Opravdu, pane Holmesi, to přesahuje všechno, co byl bych mohl čekati,“ děl doktor Mortimer, pohlížeje na přítele mého s úžasem. „Dovedl bych porozuměti, když by někdo uhodl, že slova ta jsou z novin. Avšak že jste dovedl určití ihned i jméno novin, a uvéstí hned i úvodní článek jako pramen, jest zajisté jednou z nejpodivuhodnějších věcí, kterou jsem kdy poznal. Jak jste na to připadl?“

„Myslím, doktore, že byste dovedl rozeznati ihned lebku černocho od lebky Eskymáka.“

„Zajisté!“

„A jak?“

„Protože jest to mým koníčkem. Rozdíly jsou ostatně zřejmé. Vypouklejší čelo nad očima, úhel lebečný, zahnutí čelistí a – – –“

„A toto jest zase mým koníčkem. A rozdíly jsou rovněž zřejmé. V mých očích jest mnohem více rozdílu mezi proloženým borgisem úvodníku ‚Timesů‘ a chatrným písmem půlpennyového lístku, nežli jakýž může býti mezi vaším černochem a vaším Eskymákem. Rozlišování mezi různými typy tiskovými jest jednou ze základních vědomostí detektiva, ačkoli doznávám, že jednou, ovšem když jsem byl ještě velmi mlád, spletl jsem si písmo listu ‚Leeds Mercury‘ s písmem novin ‚Western Morning News‘. Avšak písmo úvodníku ‚Timesů‘ jest poznatelné na první pohled a slova tato nemohla býti vyňata odnikud jinud. Jelikož pak dopis ten včera byl sestaven, bylo velmi pravděpodobno, že slova ta nalezneme v čísle včerejším.“

„Pokud tedy mohu sledovali váš objev, pane Holmesi,“ pravil sir Jindřich Baskerville, „tož vystříhl někdo slova ta nůžkami – – –“

„Kratíčkými nůžkami na nehty,“ děl Holmes. „Ze to musily býti nůžky velmi krátké, vidíte z toho, že člověk ten při výstřižku ‚život neb‘ musil zastříhnouti dvakrát.“

„Skutečně. Někdo vystříhal tedy slova dopisu krátkými nůžkami, nalepil slova lepidlem –“

„Gumou,“ opravil Holmes.

„– nalepil tedy slova gumou na papír. Avšak přál bych si věděti, proč slovo ‚močál‘ bylo napsáno?“

„Poněvadž slova toho nebylo lze nalézt v textu tištěném. Slova ostatní (jsou velmi jednoduchá, a možno je nalézt v každém čísle, kdežto slovo ‚močál‘ vyskytuje se mnohem řidčeji.“

„Ano, ovšem, tím věc jest dobře vysvětlena. Vyčetl jste ještě něco jiného v dopise tom, pane Holmesi?“

„Ano, ještě jednu neb dvě stopy poskytuje nám dopis ten, a přece původce jeho dal si všechnu péči, aby zakryl vše, co by mohlo vésti na jeho stopu. Adresa psána jest, jak pozorujete, hrubým, neohrabaným písmem. Avšak ‚Times‘ jsou noviny, které zřídka kdy nalézají se v jiných rukou, nežli v rukou muže vysoce vzdělaného. Můžeme tudíž souditi, že dopis byl sestaven mužem vzdělaným, kterýž přál si však, aby nebyl mezi vzdělanci hledán, a snaha jeho změnit vlastní písmo budí domněnku, že vlastní rukopis jeho jest vám znám, anebo stane se vám příště známým. Mimo to povšimněte si, že slova nejsou nalepena v rovné čáře, nýbrž že některá z nich nalepena jsou výše než druhá. ‚Život neb‘ na příklad vymknuta jsou zcela ze svého místa. To buď svědčí o nedbalosti, aneb o rozčilení a spěchu vystřihovače. Já celkem kloním se k názoru poslednějšímu, neboť věc, o kterou tu běží, byla příliš důležitá, a jest pravděpodobno, že by si počínal skladatel takového dopisu nedbale. Měl-li však na spěch, tož naskýtá se nám zajímavá otázka, proč spěchal, když každý dopis, jenž by byl dán na poštu až do časných hodin ranních, musil stihnouti sira Jindřicha dříve, než by on opustil hotel. Báł se skladatel dopisu přerušení – a od koho?“

„Zabíháme tak příliš daleko do kraje domněnek,“ pravil doktor Mortimer.

„Rcete raději, že zašli jsme do oboru, kde musíme odvážiti všechny možnosti a rozhodnouti se pro pravděnejpodobnější. Toť právě vědecké využití obrazotvornosti; ostatně máme tuto hmotný podklad, z něhož naše závěrky mohou vycházeti. Nuže, ač vy zase nazvete to domněnkou – já nemám skorém pochyby, ano, jsem si jist, že tato adresa psána byla v hotelu.“

„Jak, u všech všudy, můžete to tvrditi?“

„Prohlédnete-li obálku bedlivě, zpozorujete, že péro i inkoust činily obtíže. Péro rozskříplo se dvakrát v jediném slově, a vyschlo třikrát při napsání krátké adresy, důkaz to, že bylo v láhvi velmi málo inkoustu. Nuže, péro a kalamář u soukromníka zřídka ponechávají se v takovém stavu, tím méně pak v takovém stavu obojí zároveň. Avšak znáte inkoust a péra hotelů, kdež zřídka kdy obdržeti lze pořádné psací náčiní. Ano, neváhám skorem říci, že kdybychom mohli prozkoumati koše na papír v hotelech kol Charing-Crosského nádraží, našli bychom zbytky vystřihaných ‚Timesů‘ a že bychom mohli ruku vztáhnouti přímo na osobu, jež poslala zvláštní toto poselství. Haló! Co jest to?“

Holmes zkoumal pozorně papír, na němž slova byla nalepena, drže ho pouze palec nebo dva od svých očí.

„Nuže?“

„Nic, nic,“ děl však Holmes, odkládaje papír. „Jest to obyčejný čistý půlarch, dokonce i bez vodní známky. Myslím, co jsme mohli objeviti na dopise tom, již jsme objevili. A nyní, sire Jindřichu, přihodilo se vám ještě něco zajímavého od té doby, co jste dlel v Londýně?“

„Nikoli, nikoli, pane Holmesi. Nic zajímavého, myslím.“

„Nepozoroval jste nikoho, kdo by vás stopoval neb střežil?“

„Zdá se mi, jako bych byl vkročil přímo v bludiště nějakého senačního románu,“ pravil náš návštěvník. „Proč, u všech všudy, měl by mne někdo sledovati aneb střežiti?“

„Promluvíme si o tom. Nemáte nic již sděliti nám dříve, nežli započneme pátrání své?“

„Nu, běží o to, nač kladete váhu, aby vám bylo sděleno.“

„Soudím, že všechno, co se odchyluje od prostého běhu života, stojí za sdělení.“ Sir Jindřich se usmál.

„Neznám ještě mnoho z britského způsobu života, neboť strávil jsem skorém všechn svůj život ve Spojených Státech a v Kanadě. Avšak doufám, že ztratiti jednu botku nenáleží ni zde k obvyklému běhu života.“

„Ztratil jste jednu botu?“

„Milý pane,“ zvolal doktor Mortimer, „botka jest asi jen založena. Najdete ji, až se vrátíte do hotelu. Proč trápití pana Holmesa takovými maličkostmi.“

„Vždyť žádal mne sám, abych mu sdělil vše, co se vymyká obyčejnému životu.“

„Tak jest,“ pravil Holmes, „třebaže sebe bláhovější zdála se věc taková. Ztratil jste jednu z botek svých, řekl jste?“

„Jest ztracena, aneb založena. Postavil jsem obě botky včera večer za dvěře a ráno byla tam jen jedna. Z chlapíka, který je cídívá, nemohl jsem dostat jediného rozumného slova. Nejhorší jest, že jsem koupil botky ty teprve včera večer na Strandu a že jsem je ještě ani jednou neměl na nohou.“

„Když jste jich ještě nenosil, proč jste je postavil ven? Aby byly vycíděny?“

„Byly to hnědé botky a nebyly ještě natřeny. Proto jsem je vystrčil před dvěře.“

„Vy tedy jste, jak rozumím, po svém příjezdu do Londýna včera jednou vyšel ven a koupil jste pár botek.“

„Nakoupil jsem vůbec ještě všelikých věcí. Doktor Mortimer mne při tom provázel. Víte, že musím tam dole ‚dělat pána‘ zámku, i musím dle toho se strojit. Snad jsem byl trochu nedbalým na svůj zevnějšek na americkém západě. Mimo jiné věci koupil jsem právě tyto hnědé botky. Dal jsem za ně šest dollarů. – Jedna z nich pak byla ukradena dříve, nežli jsem je měl vůbec na nohou.“

„Zdá se to býti věru prapodivným předmětem pro krádež. Doznávám, že sdílím mínění doktora Mortimera, že nebude to dlouho trvati a botka bude nalezena.“

„Nyní, pánové,“ pravil baronet, „zdá se mi, že jsem mluvil již dosti o těch maličkostech, jež vím. Jest čas, abyste splnili svůj slib a abyste vyprávěli mně zúplna vše o tom, čím se tuto všichni zabýváme.“

„Vaše žádost jest zcela rozumná,“ odvětil Holmes. „Doktore Mortimere, myslím, že nemůžete učiniti nic lepšího, než když budete vyprávěti historii onu tak, jak jste ji včera vyprávěl nám.“

Tím povzbuzen, náš učený přítel vytáhl papíry z kapsy a přednesl celou historii tak, jak to učinil den před tím.

Sir Jindřich Baskerville naslouchal s nejhlubší pozorností, a tu a tam vykřikl překvapením.

„Dobrá! Zdá se mi tedy, že se jméním dědím i pomstu,“ pravil, když dlouhé vyprávění bylo ukončeno. Slýchal jsem ovšem o psu již jako malý hošík. Jest to opět omílaná historie rodinná, já však dříve nebral ji vážně. Avšak smrt strýcova – víří mi teď všechno hlavou, a nemohu si věc ani řádně rozjasniti. Zdá se mi, že si sami také nejste jasni, zdali případ ten náleží policii aneb duchovnímu.“

„Tak jest!“

„A nyní přibyl k tomu i případ s listem do hotelu zaslaným! Myslím, že vše spolu souvisí.“

„Zdá se, že někdo ví lépe o všem, co se děje na močálu, nežli my,“ pravil doktor Mortimer.

„A zdá se rovněž,“ dodal Holmes, „že neznámý není vám nepřitelem, když varuje vás před nebezpečím.“

„Jest však také možno, že přeje si oddáliti mne od zámku ve vlastním svém prospěchu.“

„Dobrá! I to jest možno. Jsem vám velmi povděčen, doktore Mortimere, že jste mne postavil před problém, kterýž skýtá různé zajímavé stránky. Otázka praktická, kterou však musíme nyní řešiti, sire Jindřichu, jest, zda jest pro vás radno či nikoliv, byste se odebral na Baskervillský zámek.“

„Proč bych se tam neměl odebrati?“

„Zdá se, že vám tam hrozí nebezpečí.“

„Myslíte nebezpečí od onoho démona rodiny, aneb nebezpečí od lidských bytostí?“

„To právě musíme vypátrati.“

„Ať běží o cokoli, odpověď moje jest hotova. Není ďábla v pekle, pane Holmesi, a není člověka na zemi, který by mne mohl odvrátiti, abych se odebral na sídlo svého rodu, i můžete pokládati to za konečnou odpověď moji.“

Tmavé obočí jeho se sraštilo a tvář jeho se zarděla, když tak mluvil. Bylo zřejmo, že hrdá povaha Baskervillů nepohasla v posledním nástupci jejich.

„Ostatně,“ pokračoval sir Jindřich, „neměl jsem ještě ani času, přemýšlet o všem, co jste mi vyprávěli. Jest toho trochu mnoho na muže, aby na ráz vše pronikl a rozhodl. Rád bych v klidné hodině sám sobě teprve vše rozjasnil. Hledte, pane Holmesi, jest už půl dvanácté, i vrátím se nyní do svého hotelu. Doufám, že vy i přítel váš, doktor Watson, přijdete tam ve dvě hodiny, i posnídáte se mnou. Potom budu vám spíše moci říci, jaký dojem věc ta na mne učinila.“

„Souhlasíte, Watsone?“

„Úplně!“

„Očekávejte nás tedy. Mám přivolati vůz?“

„Půjdu raději pěšky, neboť tato afféra mě řádně rozehřála.“

„Připojím se k vám rád na této procházce vaší,“ prohlásil průvodce sira Jindřicha.

„Setkáme se tedy opět ve dvě hodiny. Au revoir a s Bohem!“

Slyšeli jsme kroky návštěvníků našich sestupovati po schodech, i jak přirazili dvěře domovní za sebou. V okamžiku změnil se Holmes z hloubavého snílka v muže činu.

„Klobouk váš a boty! Rychle! Nesmíme ani okamžiku ztratiti!“

Holmes vběhl do svého pokoje, oblečen ještě v županu, leč vrátil se oděn v elegantní kabát.

Sešli jsme spolu rychle po schodech a vystoupili jsme na ulici. Doktora Mortimera a Baskervilla viděti bylo asi dvě stě yardů před námi směrem k Oxfordské ulici.

„Mohu pospíšiti za nimi a zastaviti je?“

„Pro nic na světě, Watsone milý. Stačí mně zúplna společnost vaše, chcete-li i vy spokojiti se společností mojí. Přátelé naši dobře učinili, že šli pěšky, neboť jest krásné jitro.“

Holmes urychlil krok svůj, až zkrátili jsme vzdálenost nás dělící na polovici. Potom, zůstávající přece aspoň ještě sto yardů za nimi, následovali jsme je do Oxfordské ulice a dolů po Regentské třídě.

Najednou přátelé naši stanuli a zadívali se do výkladní skříně; Holmes učinil nyní rovněž tak. Okamžik na to vykřikl stlumeně uspokojením, a já, sleduje směr bystrých očí jeho, zahlédl jsem drožku a muže sedícího uvnitř; kočár byl stanul na druhé straně ulice a jel nyní zvolna opět dále.

„Toť náš muž, Watsone. Pojďme; podíváme se aspoň dobře na něj, když nelze nic již činiti.“

V okamžiku tom spatřil jsem hustý černý plnovous a pár ostrých očí, obrácených k nám, postranním oknem drožky. Okamžik na to zvedla se záklopka v čele vozu a muž zvolal cosi na kočího. Hned na to kočí popohnal koně tryskem dolů Regentskou třídou. Holmes rozhlédl se rozmrzele po jiné drožce, avšak žádná nebyla na dohledu. Potom rozběhl se Holmes, aby drožku stíhal, divě v rej pouliční, avšak vzdálenost byla již příliš veliká. A již také zmizel povoz z dozoru našeho.

„Pěkná věc!“ zvolal Holmes trpce, když se opět objevil udýchán a bledý zlostí.

„Měl někdo někdy takovou smůlu? Měl někdo věc tak špatně narafičenou? Watsone, jste-li pravdomluvný muž, musíte také toto zaznamenati a postaviti to proti mým úspěchům.“

„Kdo byl muž ten?“

„Nemám ani potuchy.“

„Slidič?“

„Zřejmě asi.“

„Bylo zjevno aspoň ze všeho, co jsme slyšeli, že Baskerville byl střežen někým velmi bedlivě od té chvíle, kdy přijel do města. Jak jinak bylo by mohlo vejiti tak rychle ve známost, že se ubytoval v hotelu Northumberlandském. Jestliže ho však stopovali první den, tušil jsem, že stíhati ho budou i druhý den. Snad jste si povšiml, že zatím, co doktor Mortimer předčítal starou historii, já dvakrát k oknu přistoupil.“

„Ano, pamatuji se.“

„Díval jsem se po případných slidičích na ulici, avšak nespatriil jsem nikoho. Máme co činiti s chytrým mužem, Watsone. Běží zřejmě o věc velmi vážnou, i, ačkoli nejsem si sám ještě jist, máme-li co dělati s člověkem dobré

neb zlé vůle, mám na zřeteli aspoň pořád, co umí, a jak to umí. Když přátelé naši nás opustili, následoval jsem je ihned, doufaje, že jejich neviditelného pozorovatele přistihnu. Tento byl tak vtipným, že nespolehal se na své nohy, nýbrž že najal si drožku, takže mohl jezdit za přáteli našimi neb je předjížděti, a přece pozornosti jejich uniknouti. Jeho metoda měla nad to výhodu, že kdyby oni sami byli si vzali drožku, mohl je ihned též sledovati. Avšak má to i jednu nevýhodu velmi prostou: Totiž tu, že muž ten stává se tak odvislým od drožkáře.“

„Tak jest!“

„Jaká škoda, že jsme si nepovšimli čísla!“

„Milý můj Watsone, ač jsem si počínal jako hlupák, nemyslíte přece vážně, že jsem opominul čísla si povšimnouti? Dva tisíce sedm set čtyři jest náš drožkář. Avšak číslo nám pro tuto chvíli není nic plátno.“

„Nevidím, co byste byl mohl ještě učiniti.“

„Spatřiv drožku, mohl jsem se okamžitě obrátiti a kráčet opačným směrem. Mohl jsem najmouti potom docela klidně drožku a následovati první v uctivé vzdálenosti, aneb ještě lépe, mohl jsem zajeti k Northumberlandskému hotelu a čekati tam. Sledoval-li neznámý muž náš Baskervilla, mohli jsme vyhoditi proti němu vlastní jeho trumf a sledovati, kam jede on. Ukvapenou dychtivostí, již náš odpůrce využil s neobyčejnou rychlostí a rozhodností, uškodili jsme sami sobě a ztratili jsme muže toho z dozoru.“

Ubírali jsme se zvolna Regentskou třídou za tohoto hovoru a doktor Mortimer se společníkem svým zmizel dávno již s očí našich.

„Nemělo by účelu nyní je sledovati,“ pravil Holmes. „Slidič zmizel a nenavráť se již. Uvidíme ještě, jaké karty jiné máme ve své ruce, i musíme pak s nimi hráti rozhodně. Mohl byste odpřisáhnouti, jakou tvář měl muž ten?“

„Mohl bych přísahati jen, jaký měl vous.“

„Také já bych mohl tak učiniti, ale tu soudím právě, že vous ten byl falešný. Chytrý muž, který vydal se na tak choulostivou výpravu, používá vousů, jen aby zakryl své rysy. Pojďte se mnou sem, Watsone!“

Holmes vešel do ústavu posluhův a poslíčků této čtvrti a byl tam správcem ústavu velmi srdečně pozdraven.

„Ach, Wilson, vidím, že jste nezapomněl malé afféry své, v níž jsem vám mohl prospěti.“

„Ano, pane, nezapomněl jsem! Zachránil jste dobré mé jméno a snad i život.“

„Můj milý, přeháníte! Vzpomínám si ale, Wilson, že měl 'ste mezi svými hochy jistého mladičkého Cartwrighta, který za našich pátrání osvědčil velikou čipernost.“

„Ano, pane, jest dosud u nás.“

„Mohl byste ho přivolat? ... Děkuji vám! A byl bych povděčen, kdybyste mně proměnil tuto pětiliberní bankovku.“

Čtrnáctiletý hoch s bystrou, výraznou tváří přikvapil na zavolání správcovo. Stál tu nyní, hledě s velikou uctivostí na proslulého detektiva.

„Zapůjčte mi adresář hotelů,“ pravil Holmes. „Děkuji vám. Zde, Cartwrighte, jsou jména třiadvaceti hotelů v bezprostřední blízkosti Charing-Crosského nádraží. Vidíte?“

„Ano, pane!“

„Navštívíte hotely ty jeden po druhém.“

„Ano, pane!“

„V každém hotelu dáte nejdřív portýru u vrat Shilling. Zde jest třiadvacet Shillingů.“

„Ano, pane!“

„Řeknete mu, že si přejete viděti odhozené papíry od včerejška. Řekněte, že důležitý telegram byl nesprávně dodán, a že máte uloženo vyhledati ho. Rozuměl jste?“

„Ano, pane!“

„V pravdě hledati budete ale prostřední list ‚Timesů‘ s několika otvory, nůžkami v něm vystříhanými. Zde jest stejné číslo ‚Timesů‘. Tahle strana je to. Poznáte ji snadno, není-liž pravda?“

„Ano, pane!“

„V každém případě portýr nepochybně odkáže vás na podomka, jemuž dáte rovněž Shilling. Zde jest opět třiaadvacet shillingů. Zvíte nepochybně ve dvaceti případech ze třiaadvaceti, že papíry byly spáleny neb docela již odstraněny. Ve třech ostatních případech ukáží vám hromadu papírů, a vy ohlédnete se v nich po onom listu ‚Timesů‘. Jest pranepatrná ovšem čaka, že ho najdete. Zde jest deset shillingů pro nahodilé výdaje. Telegrafujte mi výsledek ještě před večerem do Bakerské ulice. A nyní, Watsoně, zbývá nám již jen zjistiti telegraficky drožkáře číslo dva tisíce sedm set čtyři a potom navštívíme některou obrazárnu v Boundské ulici, abychom ukrátili si tak čas až po tu chvíli, kdy musíme býti v hotelu.“

V. TŘI PŘETRŽENÉ NITKY.

Sherlock Holmes měl pozoruhodnou schopnost mysl svou od jednoho předmětu k druhému odvracet. Celé dvě hodiny zvláštní afféra, do níž jsme byli nyní zapředeni, zdála se býti jím úplně zapomenuta, i oddal se zcela pozorování moderních belgických mistrů. Ano, nemluvil o ničem jiném, nežli o umění (o němž měl ostatně strašlivé pojmy), také potom ještě, když jsme opustili obrazárnu, až pak ocitli jsme se u Northumberlandského hotelu.

„Sir Jindřich Baskerville jest nahoře a očekává vás,“ pravil správce hotelu. „Požádal mne, abych uvedl vás ihned k němu, jakmile přijdete.“

„Namítal byste něco proti tomu, abych se podíval do vašeho seznamu cizinců?“ pravil Holmes. „Nikoli, nic.“

Z knihy bylo viděti, že pouze dvě jména zapsána byla do ní po jménu Baskervillově. Jedno jméno bylo Teofilus Johnson s rodinou z New Castlu, druhé jméno: Paní Oldmorová a panská její z Highhoden v Altonském kraji.

„Ó, to jest jistě tentýž Johnson, ježž jsem dobře znal!“ pravil; Holmes portýru. „Advokát, není-liž pravda? Má šedý vlas a napadá trochu na nohu?“

„Nikoli! Tento master Johnson jest majitelem uhelných dolů, jest to statný muž, a není starší, nežli vy sám.“

„Nemýlíte se v jeho povolání?“

„Nikoliv, pane! Navštěvuje hotel náš od několika let a jest nám velmi dobře znám.“

„Ach, tím jest ovšem věc rozjasněna. Však jest mi, jako bych se na paní Oldmorovou pamatoval. Promiňte mi zvědavost mou, avšak často hledáme jednoho přítele a druhého nalézáme.“

„Paní Oldmorová jest chorobná, stará paní. Muž její býval starostou v Gloucestru.“

„Děkuji vám! Lituji, že také tato dáma není mně známa.“

„Zjistili jsme otázkami oněmi fakt velmi důležitý, Watsoně,“ pokračoval Holmes, když jsme kráčeli po schodech nahoru, „víme nyní, že lidé, kteří se zajímali tolik o našeho přítele, neubytovali se v jeho hotelu. To dokazuje, že jestliže ho na jedné straně střeží, na druhé straně taktéž úzkostlivě dbají, aby on jich neviděl. To vybízí právě k mnohým domněnkám.“

„K jaké na příklad?“

„K domněnce – haló, co se děje u všech všudy?“

Když jsme přišli na plošinu nad schody, narazili jsme na sira Jindřicha sama. Tvář jeho byla zardělá hněvy, i držel starou a zaprášenou botku v ruce. Sir Baskerville byl rozlícen tak, že stěží mohl slova pronésti, a když konečně promluvil, učinil tak hrubším slohem Západu, nežli jakýž jsme ráno od něho slyšeli.

„Zdá se, že mne pokládají zde v hotelu za nějaké nemluvně,“ zvolal, „poznají ale, že přišli na nepravého, nebudou-li bedlivější. U všech čertův, nenajdou-li chlapi ti scházející botu, bude z toho pekelná vřava. Dovedu snésti i žert, pane Holmesi, ale co je mnoho, to je mnoho!“

„Hledáte stále ještě svou botu?“

„Ano, pane, a chci ji nalézt!“

„Pravil jste ale, že to byla nová hnědá bota?“

„Tak jest, pane! Avšak nyní jest to stará bota!“

„Jakže? – Chcete snad říci...“

„Ano, to právě chci říci! Měl jsem všeho všudy tři páry – nové hnědé, staré černé, a lakované boty, jež nyní nosím. Minulé noci vzali mi jednu z hnědých a dnes mne obrali o jednu černou botu. Nuže – máte ji konečně? Mluvejte,

muži, a necivte tak na mne!“

Polekaný německý sklepník objevil se na jevišti.

„Nikoli, pane!“ pravil. „Pátral jsem po ní v celém hotelu, ale nemohl jsem zvědět nikde ani slova o ní.“

„Dobrá! Buď bude bota ta ještě před večerem zde, aneb zavoláte mi správce hotelu, bych mu řekl, že okamžitě opouštím jeho hotel.“

„Bota bude nalezena, sire! – Slibuji vám, budete-li míti trochu trpělivosti, že bude nalezena.“

„To doufám. Neboť to jest poslední věc, kterouž ztrácím v této peleši zlodějské. Pane Holmesi, odpustíte mi, že znepokojuji vás takovou hloupostí.“

„Věc stojí za to, aby se člověk pro ni znepokojil.“

„Jakže? Hledíte tak vážně na ni? Jak si věc tu vysvětlujete?“

„Nepokouším se ani vysvětliti si ji.“

„Jest to však nejpodivnější a nejztrěštěnější věc, která se mi kdy přihodila.“

„Nejpodivnější snad,“ pravil Holmes zamyšlen.

„Co míníte o tom vy sám?“

„Nu, nemohu tvrditi, že bych tomu již teď rozuměl. Váš případ jest velice složitý, sire Jindřichu. Uvedu-li jej v souvislost se smrtí vašeho strýce, nevím věru, zdaž z pěti set případů veledůležitých, jimiž jsem se zabýval, byl jediný jen tak dalekosáhlý. Avšak máme několik nitek v rukou, a jest naděje, že jedna neb druhá uvede nás pravdě na stopu. Snad marně sledovati budeme některou stopu nepravou, avšak dříve nebo později musíme dospěti přece na pravou.“

Strávili jsme vesele snídani, při níž mluvilo se jen velmi málo o záležitosti, která svedla nás dohromady. Teprve v salonku, do něhož jsme se později odebrali, tázal se Holmes sira Baskervilla, co míní dále učiniti.

„Odebrati se na Baskervillský zámek.“

„A kdy?“

„Ke konci týdne.“

„Celkem soudím,“ pravil Holmes, „že rozhodnutí vaše jest moudré. Mám plnou jistotu, že jste v Londýně střežen, a mezi miliony velkého města tohoto jest nesnadno vypátrati, jací lidé to jsou, a jaký jest jejich účel. Jsou-li záměry jejich zlé, mohli by vám ublížiti, aniž byli bychom s to, bychom tomu zabránili. Nevíte, doktore Mortimere, že byli jste sledováni dnes od mého domu?“

Doktor Mortimer prudce se vzchopil:

„Sledování! Kým?“

„To na neštěstí nemohu vám právě říci. Máte mezi svými sousedy neb známými lidmi na Dartském močálu někoho s černým plnovousem?“

„Nikoli! – Anebo – počkejte! Přece ano! Barrymore, komorník sira Karla, má černý plnovous.“

„Hoj! Kde jest Barrymore?“

„Má dohled v zámku.“

„Musíme si zjednati jistotu, je-li skutečně tam, aneb je-li v Londýně.“

„Jak můžete to zvědět?“

„Podejte mi telegrafní formulář. Jest vše přichystáno pro sira Jindřicha? – Tak, to postačí. Adresujte: ‚Panu Barrymorevi, Baskervillský zámek.‘ – Který jest tam nejbližší telegrafní úřad?“

„Grimpen.“

„Pošleme druhou depeši poštmistru grimpenskému. A sice tuto: ‚Telegram panu Barrymorevi musí býti doručen do vlastních jeho rukou. Je-li nepřítomen, prosím, telegrafovati to nazpět siru Jindřichu Baskervillu do Northumberlandského hotelu.‘ Zvíme tak ještě před večerem, zdali Barrymore jest na svém místě v Devonském hrabství čili nic.“

„Dobrá,“ pravil Baskerville. „Dovolte, doktore Mortimere, u příležitosti té otázky: Kdo jest vlastně tento Barrymore?“

„Jest synem bývalého správce zámku, jenž zemřel. On a předkové jeho konají službu v zámku již po čtyři generace. Pokud vím, on i jeho žena jsou rodina ctihodná, jak málo kdo v kraji.“

„Neméně ale jest pravda,“ pravil Baskerville, „že dokud nikdo z rodiny není na zámku, lidé ti mají překrásné sídlo, a že nemají tam ničeho na práci.“

„Toť pravda!“

„Má Barrymore nějaké prospěchy ze závěti sira Karla?“ tázal se Holmes.

„Jemu i jeho ženě odkázáno po 500 librách sterlingů.“

„Ej! Věděli, že jsou jim odkázány?“

„Ano! Sir Karel hovořil často o poslední své vůli.“

„Toť velmi zajímavé.“

„Doufám, že nehledíte s podezřením ihned na každého, jemuž sir Karel nějaký odkaz učinil, neboť odkázal také mně tisíc liber.“

„Opravdu? A komu ještě?“

„Učinil mnoho ještě bezvýznamných odkazů jednotlivcům a značné obnosy účelům veřejně dobročinným. Zbytek celý připadá siru Jindřichu. Sedm set čtyřicet tisíc liber.“

Holmes vyvalil oči úžasem.

„Neměl jsem tušení, že to činí sumu tak obrovskou,“ pravil.

„Sir Karel měl pověst muže bohatého, ale nevěděli jsme, jak nesmírně bohat byl, dokud jsme nepočali zjišťovati jeho jmění. Celá hodnota zanechaných statků jeho byla blízka milionu.“

„Božíčku, to jest výhra, pro kterou může se již někdo odvážiti zoufalé sázky. A ještě jednu otázku, doktore Mortimere. Dejme tomu, že by se něco přihodilo mladému našemu příteli – promiňte mi nemilý tento předpoklad – kdo dědil by jmění po něm?“

„Jelikož Rodger Baskerville, mladší bratr sira Karla; zemřel neženat, jmění přešlo by na Desmнды, vzdálené to jeho příbuzné. Jakub Desmond jest staříčkový kněz ve Westmorelandu.“

„Děkuji vám! Veškeré tyto podrobnosti mají veliký pro nás zájem. Setkal jste se někdy s panem Jakubem Desmнды?“

„Ano, přijel jednou na návštěvu k siru Karlu. Jest to muž ctihodného zjevu, a života takřka svatého. Pamatuji se, že odmítl důchod, kterýž mu sir Karel důtklivě nabízel.“

„Tento muž prostý stal by se dědicem tisíců sira Karla?“

„Stal by se dědicem statku, paněvadž tento jest svěřenským majetkem rodiny. Stal by se i dědicem peněz, ač-li by o nich neučinil jiné pořízení nynější majitel, kterýž ovšem může učiniti v přičině té, co mu libo.“

„Vy máte již závěť sepsánu, sire Jindřichu?“

„Nikoli, pane Holmesi, nemám. Neměl jsem času, neboť jsem zvěděl teprve včera, jak se věci mají. Avšak v každém případě jsem mínění, že i peníze mají připadnouti tomu, kdo má titul a statek. To bylo jistě míněním i nebohého strýce. Jak měl by majitel statku obnoviti lesk Baskervillů, kdyby neměl dosti peněz, aby udržoval zámek v dobrém stavu? Dům, pozemky i dčllary musí zůstat pohromadě.“

„Zcela dobře. Nuže, sire Jindřichu, jsem stejného mínění s vámi, abyste se odebral do Devonského hrabství a to bez odkladu. Jen jednu výhradu musím učiniti. Nikterak nesmíte tam jíti sám.“

„Doktor Mortimer vrátí se se mnou.“

„Avšak doktor Mortimer musí obstarávati svou praxi, a dům jeho jest na míle vzdálen od domu vašeho. I při nejlepší vůli na světě nebyl by s to, aby vám pomohl. Nuže, musíte vzíti s sebou někoho, muže odhodlaného, který by byl stále po vašem boku.“

„Bylo by možno, abyste mne doprovázel vy sám, pane Holmesi?“

„Kdyby aféra dospěla k nějaké krizi, budu hledět, abych byl přítomen osobně. Ale uznáte zajisté, že při své rozsáhlé praxi a při stálých apelech, jež docházejí mne z různých stran, nemohu se vzdáliti z Londýna na dobu neurčitou. Nyní právě jedno z nejvážnějších jmen anglických jest ohrožováno vyděračem, a pouze já mohu zameziti skandál. Vidíte tudíž, že jest mi nemožno odebrati se k Dartskému močálu.“

„Koho byste mi tedy doporučil?“

Holmes položil ruku svou na mé ramě.

„Chce-li se můj přítel v to uvázati, není muže lepšího, jenž byl by hoden býti po vašem boku ve chvílích tísně. Nikdo to nemůže tak spolehlivě tvrditi jako já.“

Návrh tento mne úplně překvapil, ale ještě dříve, nežli jsem měl čas něco odpověděti, uchopil mne Baskerville za ruku a srdečně ji stiskl.

„Dobrá, toť velmi pěkné od vás, doktore Watsoně,“ pravil. „Vidíte, jak jest se mnou a jste do věci zasvěcen zrovna tak, jako já. Půjдете-li se mnou na Baskervillský zámek, a přispějete-li mi, nikdy vám toho nezapomenu.“

Vyhlídky na dobrodružství měly vždy zvláštní kouzlo pro mne, a zalichotila mně i slova Holmesova a vroucnost, s jakouž baronet vítal mne jako společníka.

„Půjdu rád s vámi,“ pravil jsem. „Nevím také, jak bych mohl času svého lépe užiti.“

„A mně budete podávati bedlivě zprávy,“ pravil Holmes. „Nadejde-li krise, a zajisté nadejde, dám vám pokyn, jak jednati. Myslím, že do soboty budete přichystán.“

„Bude to vhod doktoru Watsonovi?“

„Zajisté.“

„Nuže, tedy v sobotu, ač-li nedáte opačnou zprávu, setkáme se v deset hodin třicet minut na nádraží Paddingtonském.“

Povstali jsme, abychom odešli, když tu Baskerville vítězoslavně vzkřikl a vskočiv do jednoho kouta pokoje, vytáhl hnědý střevíc z pod jedné skříně.

„Můj pohřešovaný střevíc!“

„Kéž by všechny vaše nesnáze tak snadno se rozplynuly!“ pravil Sherlock Holmes.

„Avšak jest to věc přece velice zvláštní,“ pravil doktor Mortimer. „Vždyť prohledal jsem celý pokoj před snídaním velmi bedlivě.“

„A já rovněž,“ dodal Baskerville. „Ani píď mně zde neušla. Určitě tedy žádného střevíce v pokoji tomto nebylo.“

„Musil tedy sklepník položit ho sem, zatím co jsme snídali ve druhé komnatě.“

Posláno pro Němce, avšak tento prohlašoval, že neví ničeho o tom, aniž mohl zjednati nějaké jasno. Nová tedy okolnost připojila se ke stálé a zdánlivě bezúčelné řadě malých tajemství, jež jedno za druhým rychle následovalo.

„Nehledíme-li i na celou onu strašlivou historii smrti sira Karla, máme řadu nevysvětlitelných případů, a to všechny průběhem dvou dnů. A to: obdržení dopisu, sestaveného z tiskových písmenek, přistižení černovousého slidiče v drožce, ztrátu hnědého střevíce, ztrátu starého černého střevíce a nyní nález nového hnědého střevíce!“

Holmes seděl tiše v drožce, když jsme jeli zpět k Bakerské ulici, a já z jeho svráštělého čela a zamyšlené tváře seznal, že jeho mysl, jako mysl moje, snaží se domysleti se schématu nějakého, do něhož by se všechny tyto podivné a zdánlivě nesouvislé případy daly zařaditi.

Celé odpoledne a pozdě do večera seděl Holmes pohroužen v myšlenky a v tabákový kouř.

Přímo před obědem doručeny byly nám dva telegramy.

První zněl:

„Právě jsem zvěděl, že Barrymore jest na zámku. Baskerville.“

Druhá depeše zněla:

„Navštívil jsem třiadvacet hotelů, jak naříděno, ale bohužel musím sdělit, že nebyl jsem s to naléztí vystříhaný

list „Timesů“.

Cartwright.“

„Tak trhají se mé nitky, Watson. Nic však nepodníí člověka tolik, jako případ, v němž vše se staví proti němu. Musím větřit po jiné stopě. Máme ještě drožkáře, kterýž vezl slidiče.“

„Ovšem!“

„Telegrafoval jsem, aby mně bylo sděleno jméno jeho a adresa z oficielního seznamu. Nedivil bych se, kdyby právě přicházela odpověď na moji otázku.“

Bylo právě zazvoněno u dveří, ale zvonek ohlašoval něco uspokojivějšího, než pouhou depeši, neboť dveře se otevřely a do nich vstoupil muž drsného vzhledu, zřejmě drožkář sám.

„Obdržel jsem zprávu z ústřední naší stanice, že nějaký pán s touto adresou poptává se po čísle 2704,“ pravil. „Jezdil jsem s drožkou svou po sedm let, a nikdo si na mne nestěžoval. Přišel jsem tedy rovnou z konírny, optati se vás tváří v tvář, co máte proti mně.“

„Můj milý, nemám proti vám ni toho nejmenšího,“ pravil Holmes. „Naopak mám tu pro vás půl sovereignu, když dáte jasné odpovědi k mým otázkám.“

„Nu, budiž. Měl jsem beztak již volný den, a mám všechno už v pořádku,“ zašklebil se drožkář. „Co si přejete vědět, pane?“

„Především vaše jméno a vaši adresu pro případ, že bych vás opět potřeboval.“

„John Clayton, číslo třetí, Turpayská ulice, Borough. Povož můj náleží Shipleyově firmě drožkářské poblíže Waterlooské stanice.“

Holmes zaznamenal si vše.

„A nyní Claytone, povězte mi vše, co víte o muži, kterýž přijel dnes ráno v deset hodin k tomuto domu a čekal zde, aby pak následoval dva pány odtud až dolů Regentskou třídou.“

Muž vzhlédl k nám překvapeně a poněkud i rozpačitě.

„Nevím, bylo-li by dobře vyprávěti vám takové věci, neboť vy víte o tom, jak se zdá, víc než já sám,“ pravil.

„Pravda je, že pán onen řekl mi že jest detektivem a že jsem povinen nikomu o něm ničeho neříkati.“

„Milý muži, běží o věc velmi vážnou, a vy byste ocitl se sám v nepěkném postavení, kdybyste se pokusil něco zatajiti. Pravil jste, že váš passážer vám řekl, že jest detektivem?“

„Ano, to řekl!“

„Kdy vám to řekl?“

„Když ode mne odcházel.“

„Řekl vám ještě něco?“

„Pronesl své jméno!“

Holmes pohlédl rychle a vítězoslavně na mne.

„Ach, on řekl i své jméno? Ach, to bylo neopatrné od něho. A jaké bylo jméno to?“

„Jméno jeho,“ odvětil drožkář, „znělo Sherlock Holmes.“

„Nikdy ještě neviděl jsem přítele svého tak omráčeného překvapením, jako při těchto slovech drožkářových.“

Po několik okamžiků seděl tu v tichém úžasu.

Potom vypukl v srdečný smích:

„Ten nám vytřel zrak, Watson – dokonale vytřel zrak,“ pravil. „Narazili jsme tu na rapír stejně ostrý a stejně svižný, jako náš. Ten nám pěkně posvětil na další cestu! – Nuže, muži, jméno jeho bylo Sherlock Holmes, jak pravíte?“

„Ano, pane, tak slul onen gentleman.“

„Výtečně! Řekněte mi, kde jste ho sebral s ulice a vše, co se dělo.“

„Zavolal na mne o půl deváté na Trafalgarském náměstí. Privil mi, že jest detektivem, i nabídl mi dvě guineje, budu-li konati po celý den přesně, co si přeje, a nebudu-li se ho na nic tázati. Ovšem jsem to rád přijal. Jeli jsme nejprve k Northumberlandskému hotelu a čekali jsme tam, až dva pánové vyšli a vzali si drožku se štaflu. Jeli jsme za vozem jejich, až oni zastavili zde někde.“

„Zde před mými dveřmi,“ děl Holmes.

„Budiž. To nemohu tak určitě věděti, ale můj pasažér musil vše dobře znáti. Popojeli jsme o půl ulice a čekali jsme půl druhé hodiny. Dva páni přešli pak, kráčejiče pěšky kolem nás a my sledovali je Bakerskou ulicí, a potom...“

„Vím,“ děl Holmes.

„A jeli jsme dále Regentskou třídou a projeli jsme ji asi tři čtvrtiny. Tu náhle zvedl můj pán záklopku a vzkřikl na mne, že mám jeti přímo k Waterloo ské stanici, a to tak rychle, jak jen mohu. Šlehl jsem svou kobylku, a byli jsme tam v deseti minutách. Zaplatil mně dvě slíbené guineje, a už zmizel ve stanici. Teprve, když odcházel, obrátil se a privil: ‚Snad vás bude zajímati, že jste vezl Sherlocka Holmesa.‘ – Tak; jsem zvěděl i jeho jméno.“

„Tak, tak. A více jste ho neviděl?“

„Nikoli. Vešel ihned do stanice.“

„A jak byste mi popsal tohoto pana Sherlocka Holmesa?“

– „Drožkář poškrábal se na hlavě:

„Nu, byl to takový pán, kterého nelze snadno popsati. Řekl bych, že byl asi čtyřicet let stár, byl prostřední postavy, o dva neb tři palce menší než vy, pane. Byl oblečen jako nějaký milostpán, měl černý vous, dole do šířky přistřižený a tvář měl bledou. Nevím, co bych mohl ještě říci.“

„A jaké měl oči?“

„To nevím.“

„Na nic již se ne pamatujete?“

„Ne, pane!“

„Dobrá, tu máte půl sovereignu, druhou polovici dostanete, budete-li moci mně přinést další zprávu. S bohem!“

„S bohem, pane, děkuji pěkně.“

John Clayton odešel, zamlasknuv si radostí, a Holmes obrátil se ke mně, pokrčil rameny a s hořkým úsměvem zvolal:

„Frnk – přestřižena jest i třetí naše nitka, a končíme tam, kde jsme začali,“ privil. „Mazaný ničema! On znal číslo našeho domu, věděl, že sir Jindřich Baskerville žádal mne o radu, uhodl v Regentské třídě, kdo jsem, postihl, že jsem si povšíml čísla drožky, a že chci vypátrati drožkáře, a tak poslal mi drzý onen vzkaz. Pravím vám, Watson, tentokráte máme co činiti s protivníkem, který jest hoden našich zbraní. V Londýně dostal jsem šach mat. Mohu nyní jenom ještě přát vám lepší štěstí v Devonshiru. Ale věru, není mi v duši volno.“

„Proč?“

„Proto, že vás tam posílám. Jest to ošklivá historie, Watson, ošklivá, nebezpečná aféra, a čím více z ní poznávám, tím méně se mi líbí. Ano, můj milý hochu, vy se smějete, ale na mou věru, budu rád, uvidím-li vás opět zdravého a celého v Bakerské ulici.“

VI. NA BASKERVILLSKÉM ZÁMKU.

Sir Jindřich Baskerville a doktor Mortimer byli pohotová v určený den, i vyjeli jsme, jak určeno, do Devonského hrabství.

Sherlock Holmes dovedl mne na stanici, i dával mně poslední své pokyny a rady na rozloučenou.

„Nechci účinkovati na vaší mysl svými domněnkami a podezřeními, Watson,“ privil mně. „Však přejí si jedině, abyste mně události oznamoval co nejúplněji; tvoření důsledků z nich můžete mně však ponechati.“

„Jaké události mám oznamovati?“ tázal jsem se. „Všechno, o čem se vám zdáti bude, že to může míti nějakou spojitost, třeba nepřímou s případem tím, zvláště styky mezi mladým Baskervilem a jeho sousedy a rovněž každou jinou podrobnost o smrti sira Karla. Pátral jsem sám v posledních několika dnech, avšak výsledky byly,

bojím se, jen negativní. Jediná věc jen, jež zdá se býti jistá, jest, že Jakub Desmond, kterýž jest nejbližším dědicem, jest starším a velmi přívětivým pánem, takže, pokud se týče pronásledování sira Jindřicha, myslím, že můžeme ho skutečně ze svých výpočtů vyloučiti. Zbývají tedy lidé, kteří siru Jindřichu Baskervillu budou na bačině sousedy.“

„Nebylo by nejlépe vyhnati nejprve manžely Barrymorrovy?“

„Naprosto ne. Nebylo by větší chyby. Jsou-li nevinní, byla by to krutá nespravedlnost a jsou-li vinní, zbavili1 bychom se všech čák je usvědčiti. Ne, ne, ponecháme je však ve svém seznamu podezřelých osob. Jest dále ještě jeden čeledín na zámku, pamatují-li se dobře. Jsou tam dále dva statkáři na bačině. Jest tam pak náš přítel, doktor Mortimer, který, myslím, jest úplně poctivým a jeho žena, o níž ničeho nevíme. Dále jest tam ještě přírodopyspec Stapleton a jest tam i jeho sestra, kteráž prý jest mladou a půvabnou dámou. Jest tam i pan Frankland z Lafterského dvorce, kterýž jest rovněž neznámým činitelem a jsou tam ještě asi jiní dva sousedé. To jsou lidé, kteří musí býti velmi bedlivě pozorováni.“

„Učiním vše, co budu moci.“

„Máte s sebou zbraně, doufám?“

„Ano, pokládal jsem za vhodné je vzíti.“

„Zcela dobře. Mějte revolver stále při ruce dnem i nocí a neochabujte nikdy ve své opatrnosti!“

Naši přátelé zabezpečivše si zatím oddělení první třídy, čekali nás na peronu.

„Nikoli, nemáme nižádných novinek,“ pravil doktor Mortimer, odpovídaje k otázkám mého přítele. „Mohu odpřisáhnouti však jednu věc, to jest, že jsme nebyli stopováni. Vyšli jsme, dávajíce pozor a proto nikdo by nebyl unikl pozornosti naší.“

„Byli jste stále pospolu, myslím?“

„Mimo včerejší odpoledne. Věnují obyčejně, přijdu-li do města, jeden den pouhé zábavě, a tak jsem ztrávil odpoledne to v museu ranhojičské koleje.“

„A já šel se podívat trochu na ruch v parku,“ pravil Baskerville. „Ale nepříhodilo se nám nic nepříjemného.“

„Nicméně bylo to neopatrné,“ pravil Holmes, vrtě hlavou a tváře se velmi vážně. „Prosím vás, sire Jindřichu, nevycházejte sám. Veliká pohroma by vás stihla, kdybyste tak činil. Nalezl jste druhou botku?“

„Nikoli. Jest ztracena pro vždy.“

„Opravdu? To jest velice zajímavé.“

„Nuže, s Bohem!“ dodal, když vlak počínal se již rozjížděti. „Mějte na mysli, sire Jindřichu, jednu z vět z podivné té staré historie, kterou doktor Mortimer nám předčítal, a vyhýbejte se bačině v oněch hodinách temných, kdy zlé moci jsou rozpoutány.“

Podíval jsem se zpět na perron, když byli jsme již hodně daleko od něho, i viděl jsem statí tam velkou, vážnou postavu Holmesovu, jež dívala se za námi. Cesta byla příjemná a rychlá a já použil jí, abych se seznámil důvěrněji s oběma svými soudruhy, zatím, co pohrával jsem si s psíkem doktora Mortimera.

V málo hodinách hnědá půda změnila se v červenavou, cihla ustoupila žule, a rudé krávy pásly se na bedlivě ohrazených lukách, kdež šťavnatá tráva a bujnější vegetace nasvědčovaly úrodnější avšak i vlhčí půdě.

Mladý Baskerville díval se napořád oknem a vzkřikl radostně poznáv známý mu ráz devonské krajiny.

„Viděl jsem hezký kousek světa, doktore Watsone, od té doby, kdy jsem Devonské hrabství opustil, avšak neviděl jsem nikdy místa, které by se dalo porovnat s ním.“

„A já neviděl nikdy Devoňana, který by nebyl přísahal, že krajina jeho jest nejkrásnější na světě,“ podotkl jsem.

„Závisí to od rázu lidí zrovna tak, jako od kraje samého,“ pravil doktor Mortimer. „Jediný pohled zde na našeho přítele ukazuje nám kulatě vypouklou hlavu Kelta, kteráž chová v sobě keltické nadšení i oddanost. Hlava ubohého sira Karla byla řídkého typu, polo galská, polo iberská ve svém rázu. Byl jste ale velmi mladým mužem, když jste naposled viděl Baskervillský zámek, není-liž pravda?“

„Byl jsem ve smutném okamžiku smrti otcovy teprve chlapcem a neviděl jsem nikdy zámek, neboť otec můj žil v malém letohrádku na jižním pobřeží. Odtamtud odebral jsem se přímo k příteli jistému do Ameriky, tak že zámek

a okolí jsou pro mne zrovna tak nové jako pro doktora Watsona, i dychtím sám co nejvíce seznati močál.“

„Skutečně? Nuže, přání vaše rychle jest vyplněno, neboť zde naskýtá se první pohled na močál,“ pravil doktor Mortimer, vyhlédnuv z okna vozu.

Nad zelenými čtverhrany polí a nízkým pásem lesa zvedal se v dáli sedavý, smutný pahrbek, s podivně rozeklaným vrcholkem, mlhavý a neurčitý jako nějaký tvar fantastický.

Baskerville seděl tu dlouho, oči upíraje na obraz ten, i četl jsem v jeho tváři výrazné, jak hluboce se ho dotýká tento první pohled na zvláštní kraj, kdež mužové jeho krve tak dlouho vévodili a kdež zanechali stopy tak hluboké. Zde seděl muž ten ve svém oděvu lehkém, muž s americkým přízvukem, zde seděl v koutě prosaického vozu železničního, a přes to, když jsem se podíval do jeho temné a výrazné tváře, cítil jsem více nežli kdy jindy, jak byl věrným potomkem dlouhé řady vysokorodých vášnivých a smělých mužů. Hrdost, statečnost a síla vyzíraly zpod hustého obočí, z jeho sensitivního chřípí, a z jeho hnědých očí. Jestliže na onom děsivém močálu nesnadná, nebezpečná záhada nějaká čekala nás, v pravdě byl tento muž aspoň druh, pro nějž může se člověk odvážiti nebezpečí s jistotou, že je bude on mužně sdíleti.

Vlak stanul na malé, odlehlé stanici, a my všichni vystoupili. Venku za nízkým, bíle natřeným plotem čekal kočárek, do něhož zapražen byl pár hřebců.

Příjezd náš byl zřejmě velikou událostí, neboť přednosta stanice i nosič zavazadel hrnuli se k nám, aby postarali se o zavazadla naše.

Bylo to prosté, přívětivé zákoutí, ale byl jsem překvapen, že u východu stáli dva vojensky odění mužové v temných uniformách, kteří opírali se o krátké své pušky, a bystře si nás prohlíželi, když jsme kolem kráčeli.

Kočí, chlapík to malý, kostnaté postavy s drsnou tváří, pozdravil sira Jindřicha Baskervilla a v několika minutách již ujížděli jsme po bílé, široké silnici.

Pastviny se vzrostlou travou táhly se vzhůru po každé straně, a staré štíty domů vyzíraly z husté zeleni, avšak za pokojným, sluncem ozářeným krajem rozkládal se, téměř od podvečerního nebe se odrážej, dlouhý, smutný pás močálu, prolomený tu a tam rozeklanými a chmurnými pahrbky.

Kočárek zabočil na postranní cestu a my jeli vzhůru cestami hluboce rozjezděnými sterými koly, majíce po každé straně vysoké stráně, porostlé kyprým mechem, a bujným, silným kapradím. Keře ostružiníků leskly se listím svým ve světle zapadajícího slunce.

Stoupajíce stále ještě, přešli jsme úzký žulový most a překročili tak šumící bystřinu, jež řtila se svěže dolů, pěníc se a hučí mezi šedými balvany. Cesta i bystřina vinuly se nahoru údolím hustě porostlým doubkou a jedlemi. Při každém záhybu cesty vykřikl Baskerville jásavě, ohlédl se radostně a kladl bezčetné otázky. Jeho očím všechno se zdálo krásné, avšak v mých očích zdál se spočívati tu jakýsi melancholický závoj nad krajem, kterýž jevil i jasně známky mívajících počasí roku.

Žluté listí plnilo koleje a snášelo se na nás, když jeli jsme pod stromy. Rachot našich kol zmíral, když rozjeli jsme se po koberci tlícího listí. „Smutné to dary,“ – mínil jsem já, – dary, jež příroda házela před vůz vracejícího se dědice Baskervillů.

„Halo!“ zvolal doktor Mortimer, „co jest to?“

Příkrý pahrbek, vřesem pokrytý, výběžek to močálovitého terénu, zvedal se před námi. Na vrcholu jeho jasně a určitě, jako jezdecká socha na svém podstavci, stál voják na koni svém, zachmuřený a přísný, drže v rukou pušku svou pohotovou a namířenou.

Střehl cestu, po které jsme jeli. ,

„Co to znamená, Perkinsi?“ tázal se doktor Mortimer.

Kočí náš obrátil se napolo ve svém sedle: „Trestanec jistý uprchl z Prince-Townské trestnice, sire. Jest již tři dny venku, a strážníci střeží každou cestu a každou stanici, ale dosud ho ani nezahledli. Statkářům zde kolkolem není to zrovna milo, jest pravda.“

„Avšak dostane se jim, myslím, pět liber, budou-li moci podati o trestanci zprávu?“

„Tak jest, pane, ale co jest pět liber proti naději, že za to člověku bude podříznut krk? Nenít to jen tak obyčejný trestanec. Jest to člověk, který neleká se ničeho.“

„Kdo jest to?“

„Selden, Notting-Hillský vrah.“

Pamatoval jsem se dobře na případ ten, neboť byl to jeden z těch, o něž se Holmes zajímal, a to pro neobyčejnou krutost zločinu a pro krvežíznivou, brutální divokost, jakáž označovala všechny činy vraha tohoto. Trest smrti nebyl vykonán na něm jen následkem některých známek nepříčetnosti, tak divoké bylo jeho počínání.

Náš kočárek dojel na vyvýšeninu jednu a před námi zjevila se velmi rozlehlá pláň močálu, protkaná hromadami kamení a rozeklanými útesy. Chladný vítr váł z ní a mrazil nás. Někde tam na smutné pláni té skrýval se zlosyn onen, obýváje peleš nějakou jako dravec, srdce maje celé naplněno záštím proti všemu lidstvu, jež ho vyvrhlo. Bylo zapotřebí věru ještě jen této okolnosti, aby ještě více zesílen byl děsivý dojem, kterým působily na nás chmurná prostora, mrazivý vítr a tmící se nebe. Sám i Baskerville zmlkl a zahalil se těsněji ve svůj svrchník.

Úrodný kraj zůstal nyní za námi a pod námi. Ohlédli jsme se naň zpět. Šikmé paprsky zapadajícího slunce měnily ručeje v nitky zlaté a obestíraly leskem zemi svěže rozoranou i široké pruhy lesů.

Cesta vpřed jevila se temnější, a pustší, vedouc mezi stráněmi olivových a hnědých barev, mezi svahy posetými obrovskými balvany. Tu a tam minuli jsme nějaký dvorec při močálu, zbudovaný z kamene a se střechou, kameny obtíženou, aniž jeho tvrdé obrysy zpříjemněny byly clonou; zelenou.

Náhle shlédli jsme do prohlubně vyduté pod sebou, do prohlubně poseté zakrslými duby a jedlemi, jež zprohýbány a rozedrány byly mnohaletými bouřemi.

Dvě vysoké, úzké věže zvedaly se nad stromy.

Kočí ukázal k nim bičičtům.

„Baskervillský zámek,“ pravil.

Pán jeho povstal, a se zardělými tvářemi a lesknoucíma se očima zíral na věže.

Několik minut na to dostihli jsme vrat, mřížoví to fantastických tvarů z kujného železa, s pilíři po obou stranách, s pilíři omšelými účinkem počasí a porostlými lišejníky; kančí hlavy baskervillského znaku tkvěly na nich. Domek vrátného z černé žuly, byl troskou, trámové střechy bylo bez krytby. Avšak naproti němu zvedala se nová budova, polovystavěná, první to plod zlata, kteráž sir Karel přinesl si z jižní Afriky.

Širokou cestou vrat vjeli isme do stromořadí, kdež kola opět měkce jela listím; staré stromy spínaly své větve v pevnou klenbu nad našimi hlavami. Baskerville zachvěl se, když pohlédl do dlouhé, temné aleje, na jejímž konci krajním zvedal se zámek jako přízrak.

„Bylo to zde?“ tázal se tiše.

„Nikoliv. Stromořadí tisové jest na druhém konci.“

Mladý dědic Baskervillův zachmuřil čelo.

„Není divu, cítil-li strýc můj předtuchu, že na takovém místě stihne ho neštěstí,“ pravil. „Jest tu dosti toho, co může poděsiti každého. Dám zřídit do šesti měsíců řadu elektrických lamp, a vy nepoznáte pak místa tato se Swanovými a Edisonovými světly o svítivosti tisíce svíček; zaplanou zde právě před vchodem do zámku.“

Alej otvírala se na široký prostor trávníkový, a dům sám zvedal se před námi.

V soumraku mohl jsem viděti, že střed byl mohutnou stavbou z kamene zrobenou, před níž zvedal se portál. Celé průčelí bylo obrostlé břečťanem s temnou tu a tam skvrnou, která značila okno neb znakový štít, jež jedine! tmavou clonu prorážely.

Nad střední touto stavbou zvedaly se dvě věže starobylé s cimbuřím a mnohými střílami. V právo a v levo od věží rozkládala se modernější křídla, vystavěná z tmavé žuly. Matné světlo zářilo okny některými a z vysokých komínů, jež zvedaly se z příkré, štíty zdobené střechy, vznášel se černý kotouč dýmu.

„Budtež vítán, sire Jindřichu! Budtež vítán na zámku Baskervillském.“

Muž vysoké postavy vystoupil ze stínu portálu, aby otevřel dvéře kočárku. Postava ženy jakési odrážela se od žlutého světla předsíně. Paní potom též vyšla, i pomáhala muži skládati zavazadla s vozu.

„Nemáte ničeho jistě proti tomu, bych odjel přímo domů, sire Jindřichu,“ děl doktor Mortimer. „Moje žena mě čeká.“

„Zastavíte se snad a poijíte něco?“

„Nikoli, musím odejet. Nepochybně mne čeká hodně práce! Chtěl jsem se zastavit zde jen, abych ukázal vám zámek. Avšak Barrymore bude lepším vůdcem nežli já. S Bohem a neotálejte nikdy, ani ve dne ani v noci poslati pro mne, bude-li toho zapotřebí.“

Rachot kol zanikl dole na cestě, a sir Jindřich i já vešli jsme dovnitř; dveře zapadly těžce za námi.

Byla to krásná komnata, v níž jsme se ocitli, veliká, vzdušná, a opatřená těžkým stropem s mohutnými trámy, jež věky zčernaly. Na velkém krbu starobylého rázu za železným mřížovím praskal a syčel oheň, loučemi udržovaný.

Sir Jindřich a já natáhli jsme ruce k němu, neboť dlouhou cestou byli jsme značně skřehlí.

Potom ohlédl jsme se kolem a spatřili jsme vysoké, štíhlé okno se starými, pestrými skly, dubovými deskami vykládané zdi, parohy na stěnách a štíty se znaky, vše chmurné a temné ve ztlumeném světle lampy, ve středu visící.

„Jest to zrovna tak, jak jsem si představoval,“ pravil sir Jindřich. „Není-liž to pravý obraz domu starého rodu? Pomyslím-li, že jest to táž síň, v níž po pět století žili předkové moji, pomyšlení to působí na mne dojmem slavnostně velebným.“

Viděl jsem, že snědá tvář jeho zazářila mladickým nadšením, když se ohlédl. Světlo padalo naň kdekoliv stál, avšak i dlouhé stíny táhly se po zdech a vznášely se, jako tmavý příkrov nad ním.

Barrymore, když byl dopravil zavazadla naše do našich pokojů, vrátil se znovu, a stál nyní před námi pokorně jako dobře vycvikovaný služebník. Byl to muž pěkného vzhledu, vysoké a statné postavy, vousu široce přistřiženého a bledé, jemně rýsované tváře.

„Přejete si, sire, aby jídlo bylo přineseno ihned?“

„Jest hotovo?“

„V několika minutách bude, pane! Naleznete teplou vodu ve svých komnatách. Moje žena i já budeme šťastni, sire Jindřichu, že budeme smět dít kol vás, nežli vše nově zařídíte, avšak uznáte zajisté, že za nových podmínek dům vyžadovati bude značného služebnictva.“

„Za jakých nových podmínek?“

„Mínil jsem jen, sire, že sir Karel žil život velmi samotářský, a my proto byli s to, abychom stačili jeho přáním. Vy ovšem budete si přát větší společnosti, a tak bude třeba změn ve vaší domácnosti.“

„Hodláte snad – vy a žena vaše – mne opustiti?“

„Jen, kdyby to i vám hovělo, sire!“

„Vaše rodina však byla po boku našem po několik století, není-liž pravda? Mrzelo by mne tudíž, kdybych usídlení své zde měl zahájit přerušením starých rodinných styků.“

Zdalo se mi, jako bych pozoroval v bledém obličejí komorníkově některé známky vzrušení.

„Cítím totéž, pane, i moje žena. Abych však řekl pravdu, sire, byli jsme příliš oddáni siru Karlu, a smrt jeho silně námi otřásla, takže okolí toto vzbuzuje v nás jen trapné pocity. Bojím se, že nebude již nikdy volno mysli naší na Baskervillském zámku.“

„Avšak co míníte učiniti?“

„Nechybuji, pane, že se nám podaří založiti si nějaký podnik. Šlechtnost sira Karla poskytla nám k tomu prostředky. A nyní, sire, zavděčím se vám snad nejlépe, ukážu-li vám vaše komnaty?“

Čtverhranná galerie s ballustrádou vedla kol hořejška staré síně a přístup k ní byl po dvojitém schodišti.

Z tohoto ústředí vybíhaly dvě dlouhé chodby podle celé délky budovy, a z nich otvíraly se dveře do všech ložnic.

Ložnice moje byla v témže křídle, jako Baskervillova, a dveře její byly nejbližší k jeho dveřím.

Tyto komnaty zdály se býti poněkud modernější, nežli střední část zámku, a jasné čalouny i četné svíce odčinily poněkud chmurný dojem, kterýmž příjezd náš působil na mou mysl.

Avšak již jídelna, do níž vcházelo se z velké síně, byla opět prostorou temnou a chmurnou.

Byla to dlouhá komnata se schůdkem, kterýž dělil vyvýšenou část, kdež rodina sedávala, od nižší části,

vyhrazené služebnictvu jejímu. Na jednom konci klenula se galerie, určená pro pěvce.

Černé trámy přepínaly prostor nad hlavami našimi, podpírajíce začouzený strop. Když býval prostor osvětlen plápolajícími pochodněmi a za barev pestrých a za drsného veselí středověkých hodů síň ta skytala snad milý pohled, avšak nyní, kdy dva gentlemani černě odění seděli zde v malém kruhu světla, vrhaném stínítkem lampy, hlas klesal v šepot a duch propadal sklíčenosti.

Rada předků v oděvech nejrůznějších od rytíře Alžbětiny doby až po šviháka z doby vladařstva zírala na nás s obrazy pobledlých a děsila nás mlčenlivou společností svou.

Mluvili jsme málo, a já sám byl rád, když jsme dojedli, a když jsme se mohli uchýliti do modernější síně kulečnickové, abychom vykouřili cigaretu.

„Věru, není to veselý dům,“ pravil sir Jindřich. „Cítím, že člověk může zde přivyknouti, avšak nyní jsem trochu rozladěn. Nedívím se, že strýc můj byl poněkud duševně rozrušen, když žil docela sám v takovém domě. Leč odebereme se dnes brzy na lože, hodí-li se vám to, snad zítra okolí naše bude vypadati lákavěji.“

Stáhl jsem záclony, nežli jsem ulehl. Okno otvíralo se na prostoru trávníkovou před hlavním vchodem zámeckým.

V pozadí dvě skupiny stromů šuměly a ohýbaly se ve větříku, jenž se byl zvedl.

Měsíc probleskl trhlínami mrakův, plujících po nebi.

V studeném světle jeho viděl jsem za stromy obrysy útesů skalních a dlouhý nízký pás trudného močálu.

Spustil jsem opět záclony, cítě, jak poslední dojmy mé doplňují jen dřívější dojmy.

A přece nebyl to ještě dojem nejposlednější.

Cítil jsem se unaven, a přece bděl jsem, převaluje se se strany na stranu, touže po spánku, který nepřicházel.

Kdesi daleko zvonek odbíjel zvučně každou čtvrt hodiny. Jinak ale hrobové ticho rozkládalo se starým domem.

A potom náhle v mrtvém tichu noci pronikly zvuky k sluchu mému, jasné, hlasité a neklamné.

Byl to pláč ženy jakés, stlumený vzlykot někoho, kdo schvácen jest nevyličitelným zármutkem.

Posadil jsem se na posteli a naslouchal jsem napjatě.

Pláč nemohl ozývati se daleko, jistě bylo to v domě.

Po půl hodiny čekal jsem, každý nerv maje napjatý, avšak nic nebylo již slyšeti, nežli odbíjení hodin a šelest břečťanu venku na zdi.

VII. STAPLETONOVI Z MERRIPITSKÉHO DVORCE.

Svěží krása následujícího jitra zaplašila poněkud trudné a šedé dojmy, kteréž zanechal v nás první vstup náš do Baskervillského zámku.

Když sir Jindřich a já seděli jsme u snídane, teplo sluneční proudilo dovnitř vysokými, lomenými okny, i vrhalo pestré odrazy barev znakův, kteréž do malovaných oken byly zasazeny, na stěny a podlahu.

Temné desky, jimiž stěny byly vykládány, zářily jak bronz v zlatých paprscích, a nesnadno bylo uvěřiti, že byla to táž komnata, kteráž vzbudila v duších našich včera tak smutné dojmy.

„Myslím, že bychom měli kárati sami sebe, a nikoliv tento dům,“ pravil baronet. „Byli jsme znaveni cestou a skřehlí jízdou, a proto pojali jsme o místě tomto tak temné názory. Nyní, kdy jsme opět při plné síle, vypadá sídlo to zcela přívětivě.“

„A přece neměla tu roli jen fantasie naše,“ odpověděl jsem. „Neslyšel jste na příklad náhodou někoho – myslím, že to byla žena – plakati v noci?“

„Toť skutečně zvláštní, neboť když jsem již podřimoval, zdálo se mi, jako bych slyšel též něco takového. Čekal jsem dosti dlouho, avšak neozvalo se nic již podobného, takže jsem soudil, že to byl sen.“

„Slyšel jsem zvuk ten jasně a jsem jist, že to byl skutečně pláč ženy.“

„Musíme se ihned přeptati.“

Sir Jindřich zazvonil, a tázal se Barrymora, jak může vysvětliti, co jsme slyšeli.

Zdálo se mi, že bledý obličej komorníka, když slyšel otázku pánovu, zbledl ještě o odstín.

„Jsou jen dvě ženy v domě, sire Jindřichu,“ odpověděl. „Jedna z nich, služka, spí v druhém křídle zámku. Druhá žena jest manželka má, i mohu ručiti za to, že zvuky ty nepocházejí od nich.“

A přece lhal, když tak pravil, neboť po snídání potkal jsem náhodou paní Barrymorovou na dlouhé chodbě, když sluneční zář padala jí přímo do tváře.

Byla to žena statné postavy, lhostejného na pohled výrazu a hrubších rysů ve tváři, ač s vážným a přímým výrazem úst. Oči její pak mluvily samy: byly červené a zíraly, zkalené, spod víček oteklých. Ona to byla jistě, jež plakala této noci a muž její musil to vědět. On však přece vydal se v nebezpečí, že bude přistižen snadno při lži, když to popřel.

Proč tak učinil?

A proč ona plakala tak hořce?

Již tedy obklopovalo muže toho, úhledného zevnějšku, s bledou však tváří a černým vousem, ovzduší tajemství a trudu ...

„On byl první, který našel mrtvolu sira Karla, a o bezprostředních okolnostech, kteréž vedly ke smrti tohoto, měli jsme toliko zprávy od jeho komorníka.“

Byl to snad přece Barrymore, kterého jsme viděli v drožce v třídě Regentské? Vous byl opravdu stejný.

Drožkář popisoval nám sice muže menšího. Avšak takový dojem jeho mohl býti též mylný.

Jak mohl bych věc tu nadobro vyjasnit? Jak zřejmě, nutno bylo obrátiti se nejprve na poštmistra Grimpenského a zjistiti, zdaž londýnský telegram byl skutečně dodán Barrymorovi přímo do rukou.

Avšak, ať již odpověď dopadne jakkoli, měl jsem aspoň něco již, o čem jsem podati mohl zprávu Sherlocku Holmesovi.

Sir Jindřich musil prozkoumati četné papíry po snídání, takže byl to vhodný pro mne čas vyjiti si.

Byla to rozkošná procházka čtyři míle podél okraje močálu, jež vedla mne na konec k osadě z omšelých stavení, v nichž dvě budovy větší, z nichž, jak zvěděl jsem, byla jedna hospodou a druhá domem doktora Mortimera, zvedaly se vysoko nad ostatními.

Poštministr, který měl zároveň kupecký krám, pamatoval se jasně ještě na telegram.

„Ovšem, pane, dodal jsem telegram přesně tak, jak bylo přikázáno, panu Barrymorovi.“

„Kdo ho doručil?“

„Můj hoch zde! Jakube, dodal jsi předešlý týden telegram panu Barrymorovi na zámku, není-liž pravda?“

„Ano, tatínku,“ odpověděl.

„Do vlastních rukou?“ tázal jsem se.

„Nu, byl právě v čase tom na půdě, i nemohl jsem ho tudíž dodati jemu přímo do rukou jeho, ale dal jsem ho paní Barrymorové, a ona slíbila, že ho ihned dodá muži.“

„Viděl jste však pana Barrymora?“

„Nikoli, pane! Řekl jsem už, že byl na půdě.“

„Když jste ho neviděl, jak můžete vědět, že byl na půdě?“

„Vlastní žena jeho musila přece vědět, kde jest,“ pravil poštministr rozmrzele. „Či neobdržel snad telegramu? Byla-li nějaká závada, jest na panu Barrymorovi samém, by si stěžoval.“

Zdálo se mi beznadějným vyslýchati poštministra dále, avšak bylo jasno, že přes lest Holmesovu neměli jsme důkazu, že Barrymore po celý onen čas nebyl v Londýně.

Dejme tomu, že tam skutečně byl, dejme tomu, že muž ten byl posledním, kterýž viděl sira Karla na živu, a že byl prvním, kterýž stopoval nového pána, když vrátil se do Anglie. Co plynulo však z toho? Byl nástrojem jiných, aneb měl sám vlastní nějaký záměr příšerný? Jaký zájem mohl míti on na tom, by pronásledoval rodinu Baskervillův?

Vzpomněl jsem si na podivnou výstrahu, vystřiženou z úvodníku „Timesů“. Bylo to dílo Barrymorovo, aneb učinil tak snad někdo, kdož chtěl zkřížovati jeho záměry?

Jediným pochopitelným důvodem mohlo být to, co prohodil sir Jindřich, totiž, že kdyby rodina Baskervillův byla zastrašováním vypuzena ze zámku, že Barrymorovým pojištěno by bylo bezpečné, pohodlné sídlo.

Avšak taký výklad zajisté byl nepoměrným, aby stačil vysvětliti hluboce promyšlené a bystře prováděné plány, jimiž obestřen byl, jak zdálo se, mladý baronet!

Holmes sám byl pravil, že po celou řadu sensačních jeho pátrání nenaskytl se mu případ tak složitý.

Prosil jsem, když jsem se vracel po šedé, pusté cestě, Pána Boha sama, aby přítel můj zbaven byl záhy jiných svých starostí, a aby mohl přijíti sem, aby sňal těžké toto břímě zodpovědnosti s plecí mých.

Náhle myšlenky mé přerušeny byly zvukem krokův, pádících za mnou, a hlasem, jenž mne volal jménem.

Obrátil jsem se mysl, že spatřím doktora Mortimera, avšak ku překvapení mému byl to cizí člověk, který spěchal za mnou.

Malý, hubený muž to byl, hladce oholený, s vlasy jak len světlými a s tvářemi zapadlými.

Stár byl asi mezi třiceti až čtyřiceti lety. Oděn byl v šedý šat a na hlavě měl šedý slaměný klobouk. Krabice na rostliny visela mu s ramen, a v jedné ruce držel zelenou síť na rostliny.

„Odpustíte, doufám, smělost mou, doktore Watsone,“ pravil, když přikvapil udýchán k místu, kde jsem stál. „Zde na močálu žijeme po sousedsku a nečekáme, až jsme formálně představeni. Možná, že jste slyšel již jméno mé od společného přítele našeho, Mortimera. Jsem Stapleton z Merripitského dvorce.“

„Síť vaše a krabice vaše byly by mně to pověděly,“ pravil jsem, neboť věděl jsem již, že pan Stapleton jest přírodozpytcem. „Avšak, jak znáte vy mne?“

„Byl jsem návštěvou u Mortimera, a on ukázal mně vás z okna svého, když jste kolem krácel. Jelikož musili jsme jíti stejnou cestou, napadlo mne, že vás dohoním, a že se vám představím sám. Doufám, že cesta siru Jindřichu neuškodila?“

„Děkuji, jest zcela zdrav.“

„Byli jsme velice poděšeni tím, že snad po trudném skonu sira Karla nový baronet odepře zde žíti. Mnoho věru žádá se od bohatého muže, aby sem k nám zavítal, a aby pohřbil se na místě takovémto. Avšak nemusím snad říkati vám, že pro krajinu pobyt jeho velmi mnoho značí. Myslím však, že sir Jindřich nechová v příčině té žádných pověrečných obav.“

„Nepokládám to za pravděpodobné.“

„Jistě však znáte legendu o psu strašlivém, kterýž pronásleduje rodinu tu?“

„Slyšel jsem o tom.“

„Jest neuvěřitelné, jak pověreční jsou rolníci zde v okolí. Všichni jsou hned hotovi přísahati, že viděli takového netvora na bačině.“

Stapleton prohodil tak s úsměvem, ale já četl v jeho očích, jakoby věc tu pojímal vážněji.

„Historie ta účinkovala velice na obrazotvornost sira Karla i nepochybuji, že vedla k tragickému jeho konci.“

„Jak to?“

„Jeho nervy byly tak rozrušeny, že zjev psa mohl míti osudný účinek na jeho choré srdce. Soudím, že skutečně viděl něco podobného v poslední noci v oné tisové aleji. Obával jsem se dříve již, že nějaké neštěstí může se přihoditi, neboť byl jsem velice zamilován do starého pána toho, a věděl jsem, že má srdce ochablé!“

„Jak jste to věděl?“

„Přítel můj Mortimer mně to řekl.“

„Myslíte tedy, že nějaký pes pronásledoval sira Karla, a že tento zemřel proto děsem před ním?“

„Máte-liž vy lepší vysvětlení?“

„Nečiním si o tom úsudku.“

„A co soudí o tom pan Sherlock Holmes?“

Při slovech těch zarazil se ve mně na okamžik dech, avšak pohled na klidnou tvář a na pevný výraz očí mého

soudruha dokázal mi, že nezamýšlel nijakého překvapení.

„Jest zbytečno zapírat, že vás známe, doktore Watsone,“ pravil. „Pověst o výkonech vašeho přítele detektiva pronikla až k nám, a vy nemohl jste ho oslavovati, aniž byste neučinil známým i sebe sama. Když Mortimer řekl mně vaše jméno, nemohl popřít vaši totožnost. Jste-li zde, plyne z toho, že pan Sherlock Holmes zajímá se sám o věc tu, i jsem přirozeně zvědav, jaký úsudek si učinil.“

„Jest mi líto, že nemohu zodpovědět tuto otázku.“

„Smím se však tázati, poctí-li nás sám svojí návštěvou?“

„Nemůže nyní město opustiti. Jiné případy vyžadují jeho pozornosti.“

„Jaká škoda! On zjednal by jistě trochu světla v případě tomto, který jest i pro nás tak temným. Pokud však běží o vlastní vaše pátrání, je-li možno, abych vám přispěl, potřebujete jen poručiti. Budu-li mít vědomí jen nějaké ve směru vašeho podezření, aneb o tom, jak miníte v pátrání svém postupovati, mohl bych vám snad přispět! radou svou, neb i jinak.“

„Ujišťuji vás, že jsem zde na návštěvě u svého přítele sira Jindřicha, a že tudíž nepotřebuji žádné pomoci.“

„Výtečně!“ děl Stapleton. „Máte úplně pravdu, že jste mlčenlivým a opatrným. Pokáral jste mne právem za to, že jsem se, jak cítím nyní sám, neoprávněně vtíral, i slibuji vám, že se již o věci té nikdy nezmíním.“

Přišli jsme na místo, kdež travou porostlá stezka odbočovala od stezky, vinoucí se močálem.

Příkrý, balvany posetý pahrbek vztyčoval se po pravé straně naší, a pahrbek ten byl zřejmě v dobách minulých vyhloubán lámáním žuly. Strana jeho, jež byla obrácena k nám, tvořila temný útes, z jehož rozsedlin vyrůstalo kapradí a ostružiník.

Nahore v jisté výši vznášel se dým, podobný šedivému vlajícímu péru.

„Nedlouhá procházka po této stezce přivede nás močálem k Merripitskému dvorci,“ pravil Stapleton. „Snad máte ještě hodinu času, abych měl potěšení, představití vás své sestře?“

První myšlenka moje byla, že bych měl býti po boku sira Jindřicha. Avšak vzpomněl jsem si na hromadu papírů a účtů, kteréž byly nakupeny na jeho psacím stole. A bylo jisto, že v těchto věcech nemohu mu pomáhati. Nad to Holmes výslovně mně řekl, že mám studovati sousedy naše na močále. Přijal jsem tudíž pozvání Stapletonovo, i dali jsme se oba onou stezkou.

„Jest to obdivuhodné místo, tento močál,“ pravil Stapleton, rozhlížeje se kolem po vlnité pláni, po dlouhých, zelených pahrbcích s rozeklanými hřebeny žulovými, rozčeřenými ve fantastické vlny. „Močálu se nikdy nenabažíte. Nemůžete si ani představití podivuhodná tajemství, jakáž skrývá. Jest tak rozsáhlý, tak pustý a tak tajuplný!“

„Znáte vy močál dobře?“

„Jsem zde teprve dvě léta. Starousedlíci pokládají mne stále ještě zde jen za hosta. Přišli jsme sem krátce na to, když sir Karel zde se usadil. Avšak moje záliby vedly mne k tomu, že jsem poznal každé místo kraje kolem kol, i myslím, že jest tu málo lidí, kteří by ho znali tak, jako já.“

„Jest tak nesnadno ho poznati?“

„Velmi nesnadno. Vidíte na příklad tuto velikou pláň tam na severu s podivnými pahrbky zvedajícími se z ní – pozorujete něco nápadného na místech těch?“

„Bylo by to roztomilé místo k potulkám.“

„Jest přirozeno, že tak soudíte. Avšak toto pomyšlení stálo už mnoho lidí před námi život. Pozorujete též jasně zelená místa, hustě tam rozsetá?“

„Ano. Zdají se mně býti úrodnější, nežli ostatní.“ Stapleton se zasmál:

„Toť jest veliká Grimpenská bařina. Bludný jeden krok znamená smrt pro člověka i zvíře. Včera teprve viděl jsem zapadnouti do ní jednoho z koníků na močále chovaných. Nevyhrabal se z ní již. Viděl jsem hlavu jeho dlouho vyčnívati z jámy bahenní, avšak na konec bahno stáhlo ho přece dolů. I za suchého počasí jest nebezpečno přecházeti bařinou, avšak po nynějších deštích podzimních jest to místo přímo strašlivé. Avšak já přece dovedu nalézt cestu až ku pravému středu jeho, i vrátiti se zpátky živ a zdráv. Při sám svatý Jiří, již zase uvízl tam jeden z neblahých těch koníků!“

Cosí hnědého válelo se a zmítalo se mezi zeleným rákosím. Potom dlouhý, šubající se krk vyrazil v smrtelném zápasu vzhůru, a strašlivý ryk zazněl močálem.

Mráz zděšení proběhl mi tělem, avšak nervy soudruha mého zdály se býti pevnější, nežli nervy moje.

„Jest veta po něm,“ pravil. „Močál ho již lapil. Dva ve dvou dnech! A snad i mnohé jiné, neboť potulují se za suchého počasí rádi po bačině, a neumějí nikdy rozeznávat půdy a její různosti, až je močál pohltí. Jest to škaredé místo, tato Grimpenská bačina.“

„A vy pravíte, že můžete tam proniknouti?“

„Ano, jsou tam jedna neb dvě cesty, po nichž čiperný člověk může se odvážit. Já je objevil.“

„Co vás však vábí na místo tak strašlivé?“

„Nuže, vidíte ony pahrbky vzadu, toť jsou pravé ostrovy, obklopené se všech stran nepřístupným močálem, kterýž rozpliznul se kol nich během let. Tam jest to místo, kde lze nalézt vzácné rostliny i motýly, dovede-li jen člověk míst těch dosíci.“

„Zkusím tam tedy jednou své štěstí.“

Pohlédl na mne s tváří překvapenou.

„Pro Boha, zapudte jen myšlenku takou! Krev vaše padla by na hlavu moji. Ujišťuji vás, že byste neměl nejmenší naděje vrátiti se živ nazpět. Jen tím, že jsem si zapamatoval znamení velmi nesnadno zpozorovatelná, dovedu to.“

„Halo, co jest to?“ zvolal jsem.

Dlouhý stlumený ryk, nevýslovně smutný, ozval se s bačiny.

Naplňoval celý vzduch, a přece bylo nemožno říci, s kterého místa určitého přicházel.

Nejprve bylo to temné, stlumené mručení, jež zvedalo se v pronikavý ryk, aby zaniklo opět v mručení, chvějící se a melancholické.

Stapleton podíval se na mne se zvláštním výrazem.

„Podivné to místo, tento močál,“ pravil. „Avšak co to bylo?“

„Venkované říkají, že jest to Baskervillský pes, jenž volá po své oběti ... Slyšel jsem ho jednou neb dvakrát před tím, avšak nikdy tak hlasitě, jako dnes.“

Rozhlédl jsem se, zatím co srdce chvělo se mi hrůzou, po obrovské vlnící se pláni, poseté zelenými ostrůvky rákosí.

Nic nepohnulo se na rozsáhlé prostoře té mimo pár havranů, již krákorali hlasitě se skalního útesu za námi.

„Jste vzdělaný muž,“ pravil jsem. „Nevěřte přece takovému nesmyslu. Co soudíte tudíž o příčině tak zvláštního zvuku?“

„Bahenní prohlubně vyluzují někdy tak zvláštní zvuky, sesedá-li se bahno, aneb voda-li stoupá. Něco takového jest asi příčinou.“

„Ne, ne, to byl hlas živého tvora.“

„Budiž. Snad byl. Slyšel jste někdy již zvuk bukače?“

„Nikoli, nikdy. Jest to pták velmi řídký a v Anglii v pravdě již vymřelý.“

„Avšak na bačině jest všechno možné. Ano nedivil bych se, kdybychom slyšeli tuto poslední ptáka rodu toho!“

„Jest to nejpříšernější a nejneobyčejnější, co jsem kdy v životě svém slyšel. Ano, jest to věru nehostinné místo.“

„Pohlédněte na onen svah pahrbku tam v pozadí. Co soudíte o tom?“

Celý příkrý svah pokryt byl šedými, kulatými kamennými ohradami – na nejméně dvacet.

„Co jest to? Ohrady pro ovce?“

„Nikoli, jsou to sídla našich ctihodných předků. Předhistoričtí lidé sídlili hustě na bačině, a poněvadž nikdo od té doby tam nesídlil, shledáváme skromné jich domovy tak, jak je byli opustili. Jsou to jejich wigwamy bez střech.“

Můžete vidět tam ještě jejich ohniště i jejich lože, jestliže zvědavost vás tam zavede.“

„Jest to skutečné město. Kdy bylo obýváno?“

„Za nové kamenné doby – přesnějšího data nelze uvést.“

„A co činil zde člověk té doby?“

„Pásl svůj dobytek na těchto místech i učil se hledat dolování cín, když tu pak počal bronzový meč zatlačovat kamennou sekeru. Podívejte se na veliký příkop na opačném pahrbku. To jest jeho stopa. Ano, naleznete některé velmi podivné věci na tomto močále, doktore Watsone. A omluvte mne na okamžik. Jest to zajisté cyclopides.“

Malý jakýs okřídlený hmyz přelétl přes stezku naši a v okamžiku Stapleton s neobyčejnou čiperností a rychlostí rozběhl se za ním.

K mému politování malinký tvor letěl přímo k velikému močálu, avšak můj nový známý nerozmýšlel se ani na okamžik, i skákal od zeleného chomáče trav k chomáči, a zelená jeho síť poletovala vesele ve vzduchu.

Jeho šedý šat a jeho skákavý, nepravidelný běh sem a tam činily jej sama podobným velikému jakémusi motýli.

Stál jsem, sleduje jeho lov, i obdivoval jsem se neobyčejné jeho obratnosti, a zároveň obával jsem se, že by mohl nohy své nechati ve zrádném močále, když tu slyšel jsem zvuk kročejů, a obrátiv se, shlédl jsem ženu jakous za sebou na stezce.

Přišla směrem od místa, kdež dým podobný vlajícímu péru naznačoval polohu Merripitského domu, avšak výšina močálu mně ji zakrývala, až ocitla se přímo u mne.

Nemohl jsem pochybovat o tom, že to byla miss Stapletonová, o níž byl jsem již slyšel, zvláště když dámy byly vůbec řídkým zjevem na močále, i vzpomněl jsem si také, že jsem byl slyšel kohosi líčiti ji jako krásku.

Žena, která se přiblížila ke mně, byla kráskou dozajista, a to rázu zcela nezvyklého.

Nemohlo býti většího kontrastu mezi bratrem a sestrou, neboť Stapleton byl jen jakés takés pleti neurčité, s vlasem světlým a očima šedýma, kdežto sestra jeho byla brunetkou temnější nežli kterákoli, již jsem kdy viděl v Anglii – štíhlá, elegantní a vysoké postavy.

Tvář její byla hrdá, avšak jemných rysů a tak pravidelná, že byla by se zdála málem bezvýraznou, nebýti sensitivních rysů úst a krásných tmavých, živých očí.

Při bezvadném zjevu svém a elegantním oděvu byla dívka ta úkazem na odlehlé stezce močálu opravdu neobyčejným.

Oči její upřeny byly na bratra jejího, když jsem se obrátil, po té však zamířila ihned ke mně.

Smekl jsem klobouk a chtěl jsem pronésti nyní několik slov na vysvětlenou, když tu slova její obrátila myšlenky mé úplně jiným směrem.

„Odcestujte!“ pravila. „Odjedte přímo do Londýna a to ihned!“

Podíval jsem se na ni s největším úžasem.

Oči její zasvítily mně vstříc i dupla netrpělivě nožkou.

„Proč měl bych odjet?“ tázal jsem se.

„To nemohu říci.“ Mluvila rychlým, stlumeným hlasem a jistý sykot v její výřečnosti mne překvapoval.

„Avšak,“ dodala, „učněte probůh, oč vás žádám. Odjedte a nevrátte se nikdy již na močál tento.“

„Vždyť jsem zrovna teprve přijel.“

„Ó, muži!“ zvolala. „Nechcete dbáti výstrahy, když jest ve váš prospěch? Odjedte do Londýna! Ještě dnes večer! Opusťte toto místo děj se co děj ... Pst! ... můj bratr přichází. Ani slova o tom, co jsem vám řekla. Utrhl byste mi laskavě onu orchidej? Na močálu máme hojně orchidejí, ačkoli jste vy ovšem přišel příliš pozdě, než abyste seznal všechny krásy našeho kraje.“

Stapleton zanechal lovu svého a vrátil se k nám, oddychuje těžce námahou a celý jsa zardělý.

„Hleďme, Berylka!“ pravil, zdálo se mi však, že přízvuk pozdravu jeho nebyl nijak vlídným.

„Jsi celý uhřát, Jacku!“

„Ó ano, honil jsem cyclopida. Jest velice vzácný a zvláště v tak pozdním podzimku.“

Mluvil na pohled lhostejně, avšak malé, pichlavé oči jeho obracely se neustále od dívky ke mně a opět naopak.

„Představili jste se již sami, jak vidím!“

„Ano! Řekla jsem siru Jindřichu, že přibyl trochu pozdě, by viděl pravé krásy močálu.“

„Jak? Za koho máš pána toho?“

„Soudím, že jest to sir Jindřich Baskerville, kdo jiný?“

„Ó, nikoli, nikoli,“ pravil jsem. „Jsem jen pouhý skromný občan, avšak jeho přítel. Moje jméno jest doktor Watson.“

Výrazná tvář dívčina zarděla se hněvem.

„Hovořili jsme tedy z nedorozumění,“ prohodila dívka.

„K hovoru neměli jste asi příliš mnoho času,“ přerušil ji bratr její, upíraje na ni stále pátravý zrak svůj.

„Hovořila jsem s doktorem Watsonem, jako kdyby mýnil se usadit v kraji našem na místě pouhé zde návštěvy,“ pravila. „Nezáleží mu tedy asi na tom, je-li brzy nebo pozdě pro orchideje. Ale půjdete jistě s námi, abyste se podíval na Merripitský dům?“

Krátká procházka přivedla nás k němu, skromnému to domu při bařině; byl to dvorec někdejšího pěstitele dobytka ze starých, dobrých časů, kterýž však nyní byl opravami přeměněn v moderní byt. Ovocná zahrada obklopovala ho, avšak stromy, jak obvykle bývá na močálu, byly zakrnělé a dojem celého místa byl trudný a nemilý.

Dům otevřel nám podivínský, ošumělé a chatrně oděný starý sluha, kterýž zdál se náležitě zcela dobře do celého rámce domu.

Uvnitř však byly prostorné komnaty, zařízené s elegancí, v níž poznával jsem vkus dámy.

Když jsem se podíval z okna na nekonečnou bařinu, žulovými balvany posetou, mohl jsem se jen diviti, co mohlo pohnouti tohoto vysoce vzdělaného muže a krásnou dámu žiti na takovém místě.

„Zvláštní sídlo jsme si to vybrali, není-liž pravda,“ pravil Stapleton, jakoby odpovídal na myšlenku moji. „A přece hospodaříme zde tak, že cítíme se zde šťastnými, není-liž pravda?“

„Docela šťastnými,“ odtušila dáma, avšak hlas její nezněl upřímně.

„Míval jsem školu,“ pravil Stapleton. „Bývalo to na severu. Práce ta byla sice muži mého temperamentu mechanickou a nezajímavou, avšak výhoda, žiti s mládeží, pomáhati vytvořovati mladé mysli a vštěpovati jim vlastní povahu a ideály, byla mně velmi drahou. Avšak osud byl proti nám. Vážná epidemie vypukla ve škole a tři z hochů i zemřeli. Ústav nezvedl se již z rány této, a kapitál můj byl nenahraditelně ztracen. A přece nebýti ztráty roztomilého styku s hochy, mohl bych se skorém těšiti z neštěstí svého, neboť pro svoji vážnou zálibu pro botaniku a zoologii, pro bádání své nalézám zde neobmezené pole a sestra moje jest přírodě oddána jako já. Všechno to, doktore Watsone, musil jsem vám vysypati, tak říká, na hlavu, pohnut výrazem vaším, když jste se díval oknem na močál.“

„Skutečně napadlo mne, že musí zde býti trochu teskno, ani tak ne pro vás, jako pro sestru vaši.“

„Ne, ne, mně tu není nikdy teskno,“ odvětila tato rychle.

„Máme své knihy, své studie, a máme zajímavé sousedy. Doktor Mortimer jest velmi vzdělaný muž ve svém oboru. Ubohý sir Karel byl taktéž obdivuhodný společník. Znali jsme ho velmi dobře, a pohřešujeme ho více, nežli vám mohu říci. Myslíte, že by to bylo pokládáno za vtíravost, kdybych se dnes již vybral na návštěvu a hleděl se se sirem Jindřichem seznámiti?“

„Jsem jist, že by byl velmi potěšen.“

„Snad budete tedy tak laskav a sdělíte mu tento můj úmysl. Můžeme snad skromnými prostředky svými přispěti poněkud, aby se mu pobyt zdál příjemnějším, nežli si zvykne na nové své okolí. Chtěl byste se podívat nahoru, doktore Watsone, a prohlédnouti si moji sbírku motýlů? Myslím, že jest nejuplněnější na jihozápadu anglickém. Zatím, nežli si ji prohlédnete, bude připraven zákusek.“

Já však toužil vrátiti se k svěřenci svému. Melancholie močálu, smrt nešťastného koníka, příšerný ryk, kterýž

uváděn byl ve spojení se strašlivou legendou Baskervillův – všechny věci ty obestřely smutkem mysl moji. A k tomu, aby dovršeny byly tyto více méně neurčité dojmy, připojila se rozhodná a jasná výstraha slečny Stapletonové, pronesená s tak důtklivou vážností, že nemohl jsem pochybovati, že vážná a hluboká byla příčina její!

Odolal jsem tudíž všemu naléhání, bych se Stapletonovými pojedl, a vydal jsem se ihned na zpáteční cestu, ubíraje se cestou, travou porostlou, kudy jsme byli přišli.

Zdá se však, že musila býti kratší ještě nějaká stezka než ta, kterou já znal, neboť, dříve ještě, nežli dostihl jsem silnice, spatřil jsem ke svému překvapení slečnu Stapletonovu seděti na balvanu u stezky. Tvář její byla zardělá spěšnou chůzí a ruku svou tiskla slečna k srdci svému.

„Běžela jsem celou cestu, abych vám nadběhla, doktore Watsoně,“ pravila. „Neměla jsem ani času, vsaditi si klobouk na hlavu. Nesmím otálet, sice bratr můj mne pohřeší. Přála jsem si vám říci, jak mrzí mne bláhový omyl, že pokládala jsem vás za sira Jindřicha. Prosím, zapomeňte slova, jež jsem byla řekla, a jež se v á s nijak netýkají.“

„Avšak nemohu již zapomenouti jich, slečno Stapletonová,“ pravil jsem. „Jsem přítelem sira Jindřicha, a blaho jeho jest těsně sdruženo se štěstím svým vlastním. Řekněte mi, proč jste tolik naléhala, aby sir Jindřich vrátil se do Londýna?“

„Byl to jen rozmar ženský, doktore Watsoně. Kdybyste znal mne lépe, pochopil byste, že nedovedu vždycky podati důvod pro to, co mluvím nebo co dělám.“

„Ne, ne! Pamatuji se dobře na chvění hlasu vašeho. Pamatuji se na výraz očí vašich! Prosím vás snažně, slečno Stapletonová, buďte upřímná ke mně, neboť od té chvíle, co jsem zde, jsem si vědom samých stínů kolem kol. Život zde jeví se mi sám jakoby velikým Grimpenským močálem s malými zelenými místy záludnými, do nichž náhle se může člověk propadnouti a z nichž nikdo „nedovede ukázati cestu. Rcete mi, co jste mínila slovy svými, a já slíbím vám, že sdělím výstrahu vaši siru Jindřichu.“

Výraz nerozhodnosti kmitl se na chvíli tváří dámy, avšak oči její nabyly opět chladného výrazu, když mně odpověděla.

„Přikládáte tomu příliš mnoho váhy,“ řekla. „Bratr můj i já byli jsme velice dotčeni smrtí sira Karla. Znali jsme ho velmi důvěrně, neboť zamilovaná jeho procházka vodívala ho přes močál k našemu domu. Byl hluboce rozrušen kletbou, kteráž lpěla na jeho rodině, a když stihl jej tragický osud, já cítila, jakoby byl skutečně důvod nějaký pro obavy, kteréž vyslovoval. Byla jsem tudíž postrašena, že opět jeden člen rodiny přišel, by zde žil, i soudila jsem, že musí býti varován před nebezpečím, do něhož se řítí. To bylo vše, co chtěla jsem říci.“

„Avšak, jaké jest to nebezpečí?“

„Znáte přece historii o psu?“

„Nevěřím v takové nesmysly!“

„Já však ano. Máte-li nějaký vliv na sira Jindřicha, hleďte ho dostati s místa, jež bylo tak osudné pro rodinu jeho. Svět jest veliký. Proč by chtěl žíti na místě tak nebezpečném?“

„Právě proto, že jest to místo nebezpečné. To jest tak povaha sira Jindřicha. Bojím se, ačli nemůžete mně dáti určitější informace, že nebude možno, pohnouti ho, aby odejel.“

„Nemohu říci ničeho určitého, protože nevím nic určitého.“

„Chci se vás ještě na něco otázati, slečno Stapletonová. Nemínila-li jste nic více, nežli co jste řekla prvými svými slovy, proč jste si přála, aby bratr váš neslyšel, co jste pravila? Není přece v slovech těch, co by on neb kdokoli jiný mohl vytýkati.“

„Bratr můj bojí se velice, že by zámek zůstal neobýván. Neboť myslí na dobro ubohých obyvatel na močálu. Byl by velice rozmrzen, kdyby zvěděl, že jsem řekla něco, co by snad pohnulo sira Jindřicha, aby odjel. Avšak vykonala jsem nyní povinnost svou, a neřeknu ničeho více. Musím se vrátiti, sice mě on pohřeší a bude mne podezřívati, proč jsem se hleděla setkati s vámi. S Bohem!“

Miss Stapletonová obrátila se a zmizela v několika minutách mezi balvany po pláni rozmetenými, kdežto já, duši maje naplněnu nejasnými obavami, pokračoval v cestě své k Baskervillskému zámku.

VIII. PRVNÍ ZPRÁVA DOKTORA WATSONA.

Od této chvíle chci sledovati běh událostí přepisováním vlastních listů svých, posílaných panu Sherlocku Holmesovi, kteréž leží nyní přede mnou na stole.

Stránka jedna chybí, jinak však podávám je tak přesně, jak byly psány, neboť projevují moje city a moje podezření z těch a oněch okamžiků přesněji, než bych mohl učiniti z paměti své, třeba že i tato jasně uchovala si vzpomínku na tragické ony události.

„Na Baskervillském zámku, dne 13. října.

Milý můj Holmesi! Předchozí listy a telegramy mé zpravily Vás důkladně o všem, co přihodilo se na tomto nejzakletějším koutku světa. Čím déle člověk prodlévá zde, tím více duch močálu proniká člověku do duše, jeho pustota i jeho strašlivé kouzlo zároveň.

Jakmile spočinete jednou na prsou jeho, tím okamžikem zřekl jste se všeho, co vás pojilo s moderní Anglií, za to nabýváte všude zde vědomí o lidech a práci předhistorických národů. Všude, kudy chodíte, jsou stánky zapomenutých kmenů těch s jejich hroby i s obrovskými balvany, o nichž se soudí, že označují místa jejich chrámů.

Když díváte se na šedé jich kamenné chýše, opírající se o rozjizvené svahy pahrbků, zapomenete na vlastní věk svůj, a kdybyste spatřil koží oděného vlasatého muže vylézati nízkými dveřmi, an klade šíp svůj s pazourkovým hrotem na tětívu svého luku, cítil byste, že přítomnost jeho jest tu přirozenější, nežli přítomnost Vaše. Nejpodivnější věc jest, že žili tak hustě na půdě, kteráž musila býti vždycky nejneúrodnější. Nejsem dějepiscem, avšak myslím si, že lid ten byl kmenem nebojovným a nepřáteli velmi stísněným, jenž nucen byl zaujmouti půdu, již žádný jiný nechtěl osaditi. Všechno to ovšem jest cizí úkolu, pro který jste mě sem vyslal, a nepochybně nebude to zajímati přísně praktickou mysl Vaši. Pamatuji se ještě na Vaši úplnou lhostejnost k otázce, zdaliž se země točí kolem slunce aneb toto kolem země.

Vrátím se tudíž k událostem, jež týkají se sira Jindřicha z Baskervillů. Neobdržel-li jste v posledních několika dnech žádných zpráv, bylo to tím, že až po dnešek nebylo lze nic důležitého sdělovati.

Nahodila se potom však okolnost velmi překvapující, kterouž vyprávěti Vám budu na náležitém místě.

Především však musím Vás seznámiti s některými jinými činiteli situace.

Jedním z nich jest trestanec uprchlý z trestnice na močál, o kterémžto uprchlíku jsem dosud málo byl sdělil. Jsou vážné důvody souditi nyní, že zmizel odtud, což jest značnou útěchou pro osaměle žijící hospodáře tohoto kraje.

Čtrnáct dní minulo od jeho útěku, a od té doby nikdo ho neviděl, a nic nebylo o něm slyšeti. Jest naprosto nemyslitelné, že byl by mohl po celou tu dobu žíti na močálu. Ovšem, skrývati se nebylo by bývalo proň nesnadno. Kterýkoli z kamenných stánků byl by mu mohl sloužiti za útočiště. Avšak nebyl by měl co jisti, leda by byl polapil a zabil některou z ovcí, pasoucích se na močálu.

Soudíme protož, že trestanec vzdálil se odtud, a statkáři kol močálu spí opět klidněji.

V naší domácnosti jsme čtyři mužové statní, takže bychom sami dovedli se ochrániti. Avšak doznávám, že býval jsem velice znepokojen, myslíval-li jsem na Stapletonovy. Žijí na míle vzdáleni ode vsí pomoci. Jest tam jedna služka, jeden starý sluha, sestra a bratr, a tento není věru silný muž. Byli by bývali bez obrany v rukou tak odhodlaného zoufalce, jakým jest zločinec nottinghillský, jakmile by tento byl vnikl do jejich domu.

Oba, sir Jindřich i já měli jsme starost o ně, i učiněn jim návrh, že náš čeledín Perkins půjde k nim a bude u nich přespávati, avšak Stapleton nechtěl o tom ani slyšeti.

Faktum jest, že přítel náš baronet počíná zajímati se silně o naši krásnou sousedku. Není také divu, neboť čas jest dlouhým na takovém vzdáleném místě pro muže tak čilého a pracovitého, jako on, a ona v pravdě jest okouzlující a krásnou ženou.

Jest cosi tropického a exotického v celém zjevu jejím, což tvoří zvláštní protivu k chladnému a klidnému bratru. Ale také v něm zdá se pláti někdy tajný oheň. Má zajisté zřejmý vliv na ni, neboť povšíml jsem si, že dívka stále dívá se po něm, když mluví, jakoby hledala souhlasu jeho pro vše, co praví. Chci věřiti, že s ní jedná vlídně. Jest však jen chladný lesk v jeho očích, a tenké rty jeho jeví velmi pevné rysy, kteréž ukazují na vypočítavou a možná i drsnou povahu. Pro Vás byl by předmětem zajímavého studia.

Přišel navštívit Baskervilla v onen první den, a již druhého dne vedl nás oba, by nám ukázal místo, na němž vznikla legenda o zlotřilém Hugonovi.

Byla to vycházka několik mil močálem k místu, kteréž jest tak smutného a nevlídného rázu, že snadno mohlo

zavdati pověst k takovéto báji. Shledali jsme tu krátkou úžlabinu mezi útesy skalními, kteráž vedla k otevřenému místu, porostlému travou a místy pokrytému ostřicí. V prostředku místa toho zvedaly se dva veliké, travou porostlé kameny, omšelé a přiostržené na konci, takže vypadaly jako veliké drásavé tesáky jakéhosi nestvůrného dravce. Místo to odpovídá rázem svým v každém směru známé Vám scéně staré oné tragedie.

Sir Jindřich velice se zajímal o místo to a tázal se Stapletona nejednou, zdaliž věří skutečně v možnost zasáhnutí nadpřirozených činitelů do osudu lidí. Mluvil tónem na pohled veselým, ač bylo zřejmo, že jest vážné nálady.

Stapleton byl opatrný ve svých odpovědích, avšak bylo snadno viděti, že říká méně, nežli by mohl, a že nechce projevit celé své mínění z ohledu na city baronetovy.

Vyprávěl nám podobné případy, kdy rodiny trpívaly zlymi mocemi nějakými i zanechal v nás dojem, že sdílí lidové mínění v této věci.

Na své cestě zpáteční zastavili jsme se na snídání v Merripitském domě, a tam to bylo, kde se sir Jindřich seznámil se slečnou Stapletonovou.

Od prvního okamžiku, kdy ji spatřil, zdál se býti značně okouzlen, i musil bych se velice mýliti, kdyby cit ten nebyl vzájemným.

Na cestě k domovu našemu zmiňoval se o ní opět a opět, a od té doby minul sotva den, bychom neviděli bratra nebo sestru. Dnes večer pozváni jsou k nám na hostinu, a mluví se o tom, že příští týden půjdeme k nim. Mohlo by se souditi, že taková partie byla by velmi vítána Stapletonovi, a přece nejednou postihl jsem u něho pohled nejkrajněji nelibosti, prokazoval-li sir Jindřich sestře jeho nějaké pozornosti.

On, Stapleton, jest jí velice oddán, o tom není pochybnosti a bez ní byl by život jeho velice samotářským, avšak byl by to vrchol sobectví, kdyby opíral se sňatku tak skvělému pro ni.

Jsem však jist, že nepřeje si, aby jejich důvěrné přátelství změnilo se v lásku. I pozoroval jsem několikrát, že snaží se velmi úzkostně, aby nezůstali o samotě. Mimochodem řečeno, Vaše instrukce, abych nenechal sira Jindřicha nikdy samého vycházeti, budou tím trapnějšími, připojí-li se k jiným nesnázím ještě i milostná aféra. Moje obliba velmi by tím utrpěla, kdybych prováděl Váš příkaz doslovně.

Jednoho dne – přesně řečeno, ve čtvrtek – doktor Mortimer jedl u nás. Konal vykopávky v náhrobcích v Long-Downu a našel předhistorickou lebku, kteráž ho naplnila velikou radostí.

Nikdy nenalezl jsem nadšence takového, jako on. Stapletonovi přišli později a bodrý doktor dovedl nás do tisové aleje na žádost sira Jindřicha, aby nám ukázal přesně, jak se vše v osudné noci událo.

Aleť tvoří dlouhou promenádu smutného vzhledu mezi živým plotem, nahoře rovně přistřiženým, s úzkým pruhem trávníku po každé straně.

Na konci jejím jest stará besídka. Na polovici cesty jsou vrátka vedoucí k močálu, kdež starý gentleman otřel popel svého doutníku. Jsou to vrátka z bílých latí, jež zavírají se na závoru. Za nimi rozkládá se širší močál.

Vzpomněl jsem si na Váš výklad aféry té, a pokusil jsem se představit si vše, jak se co událo. Když starý muž tam stál, spatřil nepochybně cosi přicházeti přes močál, cosi, co poděsilo ho tak, že pozbyl rozvahy své, i pádil, pádil úprkem, až zemřel pouhým leknutím a vyčerpáním sil. Prchal dlouhou temnou klenbou směrem dolů. A před čím prchal? Před nějakým ovčáckým psem s močálu? Nebo prchal před psem příšerným, černým, tichým a nestvůrným? Měli roli při tom lidští činitelé? A věděl bledý, bdělý Barrymore více, nežli chtěl říci?

Vše bylo mlhavo a nejasno, a černý stín zločinu stojí všude za tím.

Setkal jsem se ještě s jiným sousedem od té doby, co jsem Vám psal naposled.

Jest to pan Frankland z Lafterského dvorce, kterýž žije asi čtyři míle jižně od nás.

Jest to starší pán červené tváře, bílých vlasů a prchlivé povahy. Jeho vášeň jest britské právo a britské zákony: promrhal veliké jmění v samých sporech z pouhé záliby souditi se, i jest hotov každé chvíle ujmouti se opačné stránky sporné otázky, takže není divu, že stalo se to pro něho velmi drahou zábavou. Někdy popře právo občanů na cestu některou, i ponechá obci, aby si vymohla opět její otevření. Jindy vlastníma rukama vyloží vrátka jiného občana a prohlásí, že tamtudy vedla cesta od časů nepamětných, ponecháváje majiteli, aby ho stíhal a pokutoval. Zná se dokonale ve starých právech panství a obcí a používá znalostí svých někdy ve prospěch vesničanů fernoworthských a někdy proti nim, takže jednou nosí ho ve vítězoslávě po ulici aneb spalují podobiznu jeho podle toho, jaký proces právě vedl. Praví se o něm, že nyní vede sedm procesů najednou, čímž nepochybně promrhá i zbytek svého jmění. Tím bude mu vytrženo žihadlo, i bude učiněn pro budoucnost

neškodným. Mimo půdu zákona jest však vlídným, dobromyslným mužem, a já zmiňuji se o něm jen proto, že jste mi uložil, abych popsal Vám všechny lidi našeho okolí.

Nyní muž ten našel opět podivné zaměstnání, neboť jsa hvězdářem amateurem a opatřiv si výtečný teleskop, leží celý den na střeše svého domu a obhlíží močál celý den, doufaje, že objeví aspoň nějakou stopu uprchlého trestance. Kdyby omezil svoji energii pouze na to, dobře by bylo, ale koluje pověst, že chce stíhati i doktora Mortimera za to, že otevřel náhrobek bez svolení nejbližšího příbuzného, to jest za jeho nález lebky z nové doby kamenné v Long-Downu.

Pán ten zaplašuje tudíž poněkud jednotvárnost života našeho a stará se o komický živel tam, kde jest ho tolik zapotřebí.

A nyní, kdy jsem Vám sdělil, co vím o uprchlém trestanci, o Stapletonových, o Mortimerovi a o Franklandovi z Lafterského dvorce, chci povědět Vám na konec, co jest nejdůležitější, a sdělit Vám více o Barrymorových, zvláště o překvapujícím objevu této noci.

Především ještě něco o telegramu, kterýž jsme poslali z Londýna, abychom se přesvědčili, že Barrymore jest skutečně zde na zámku.

Vyložil jsem již, že ze svědectví poštmistra vyplynulo, že podmínka o osobním doručení telegramu byla bez ceny, a že nemáme žádného důkazu v tom ni onom směru. Řekl jsem siru Jindřichovi, jak se věc má, a po svém přímém způsobu on tázal se Barrymora rovnou, zdaliž telegram sám obdržel.

Barrymore odtušil, že ano. „Doručil ho hoch do vlastních vašich rukou?“ tázal se sir Jindřich.

Barrymore podíval se překvapen na pána svého a přemítal chvilinku.

„Nikoli,“ pravil. „Byl jsem na půdě a žena moje mně ho přinesla.“

„Odpověděl jste naň sám?“

„Nikoliv, řekl jsem své ženě, co má odpovědět, i sešla dolů, aby odpověď napsala.“

Večer vrátil se Barrymore z vlastního podnětu k předmětu tomu.

„Nerozuměl jsem ráno dobře účelu vašich otázek, sire Jindřichu,“ pravil. „Doufám, že otázka ta neznamenal, že sem učinil něco, abych oklamal důvěru vaši?“

Sir Jindřich musil ujistiti jej, že to tak nemínil, a upokojiti jej tím, že mu daroval značnou část šatů svých; nová zásoba jich byla ho právě došla z Londýna.

Paní Barrymorová zajímá mne velice. Jest to trošku neohrabaná osoba, sousedského zjevu, hodně omezená, tuze ctihodná a puritánství nakloněná. Můžete si stěžít pomysliti osobu méně náchylnou ke všelikému vzrušení.

Avšak sdělil jsem Vám již, jak v první noci zde strávené slyšel jsem ji hořce plakati, a od té doby nejdnou pozoroval jsem stopy slz na tváři její.

Jakýsi hluboký zármutek hryže stále srdce její.

Někdy táží se sama sebe, zdaliž tíží ji nějaká vina, a někdy zase podezřívám Barrymora, že jest domácím tyranem. Měl jsem neustále pocit, že jest něco zvláštního a záhadného v povaze tohoto muže, avšak příhoda v poslední noci přivedla podezření moje na vrchol.

A přece příhoda ta sama v sobě může se zdáti nepatrnou. Jak víte, nespím obyčejně tuze tvrdě, a od té doby, co jsem zde v domě na stráži, spím ještě roztržitěji než kdy jindy.

Poslední noci asi ke druhé hodině ráno byl jsem probuzen šelestem tlumených kroků, míjejících komnatu mou. Vstal jsem, otevřel dvéře, a vyhlédl opatrně ven.

Dlouhý, černý stín táhl se dolů chodbou. Stín ten vrhán byl postavou muže, který ubíral se tichounce chodbou, drže svíci v ruce. Muž byl v košili, spodkách a bos. Mohl jsem zřítí pouze obrysy jeho postavy, ale podle výšky jeho poznal jsem, že to jest Barrymore. Krácel velmi obezřele a po špičkách, i bylo v celém zjevu jeho cosi nevýslovně plachého a sklíčeného, jako by jej tížila vina jakás.

Jak jsem Vám již sdělil, jest chodba přerušena balkonem, kterýž táhne se kolem velké síně, avšak na druhé straně chodba znovu začíná.

Čekal jsem, až muž zmizel z dohledu a potom jsem ho sledoval. Když jsem obešel balkon, Barrymore dostihl právě již konce druhé části chodby, i vstoupil, jak jsem poznal podle svitu svíčky vycházejícího z otevřených dveří,

do jedné z komnat.

Všechny tyto pokoje jsou však bez nábytku a neobývány, takže výprava tato jevila se mi tím tajuplnější.

Pruh světla nepohyboval se, takže muž sám stál nepochybně uvnitř beze hnutí.

Plížil jsem se pokud možno potichoučku chodbou, i nahlédl jsem kol rohu dveří opatrně do komnaty.

Barrymore dlel schoulen u okna, a držel svíci při skle. Profil jeho byl obrácen ke mně, a tvář jeho zdála se býti ztrnulá, když zíral do temnot močálu.

Po několik minut stál v napjatém očekávání. Po té hluboce vzdechl, a s netrpělivým posunkem zhasil světlo.

Já okamžitě vrátil jsem se do své komnaty, a krátce na to již slyšeti bylo kroky muže vracejícího se podél pokoje mého.

Nedlouho na to, když zdřímnul jsem lehounce, slyšel jsem otočit se kdesi klíč v zámku, nemohl jsem však zjistiti, odkud zvuk ten přicházel. Co vše to znamená, nemohu uhodnouti, avšak jisto jest, že cosi tajuplného děje se v tomto domě smutku, čemuž dříve nebo později musíme přijít na kloub. Nebudu Vás trápití svými domysly. Neboť prosil jste mne, abych Vám oznamoval jen skutečné události. Měl jsem dlouhý rozhovor dnes ráno se sirem Jindřichem i ujednali jsme plán dalšího postupu, založený na mých pozorováních z poslední noci. Nechci o něm mluvit nyní, avšak plán ten učiní zajisté z příštího dopisu mého četbu zajímavou pro Vás."

IX. DRUHÁ ZPRÁVA DOKTORA WATSONA.

„Na Baskervillském zámku, dne 15. října.

Milý můj Holmesi, byl-li jsem nucen nechat Vás bez valných novinek v prvních dnech svého poslání, musíte uznati, že nahrazuji nyní zcela ztracený čas a že události nyní kvapí, ano hrnou se na nás.

V poslední zprávě své vyvrcholil jsem líčením Barrymora, čekajícího u okna, a nyní mám pohotově celou zásobu zpráv, kteréž, leč že bych se velice mýlil, Vás překvapí.

Věci nabyly obratu, kterýž nemohl jsem předem tušiti. V některých směrech staly se i v posledních osmačtyřiceti hodinách jasnějšími a v některých směrech staly se složitějšími. Avšak sdělím Vám vše a Vy budete souditi sám.

Před snídaním z rána, kteréž následovalo po dobrodružství mém, vyšel jsem si na chodbu i prohlédl jsem komnatu, v níž dlel Barrymore noc před tím. Západní okno, jímž zíral on tak napjatě ven, mělo, jak jsem si povšiml, jednu zvláštnost na rozdíl od ostatních oken v domě – lze z něho dobře viděti nejbližší části močálu. Otvírá se před oknem tím mezera mezi dvěma stromy, jež dovoluje člověku z tohoto stanoviště dobře močál viděti, kdežto ze všech ostatních oken lze bařinu jen z daleka a neurčitě zahlédnouti. Následuje z toho tudíž, že Barrymore, jelikož pouze jediné toto okno sloužiti mohlo jeho účelům, vyhlížel po něčem neb po někom na močálu. Noc byla velmi temná, takže si mohu jen stěží představit, jak mohl doufati někoho spatřiti.

Napadlo mně, že snad běželo o nějakou milostnou pletku. To bylo by vysvětlilo jeho plíživou chůzi i žal jeho ženy. Muž ten vypadá velmi slušně a jest zjevu statného dost, aby získal srdce venkovské nějaké holčice, takže výklad tento zdál se býti odůvodněn. Ono otevření dveří, jež jsem byl zaslechl, když byl jsem se již vrátil do svého pokoje, značilo snad, že byl vyšel, aby navázal nějaký prostopášný poměr.

Tak jsem rozumoval sám se sebou ráno, a sděluji Vám směr svého podezření přes to, že výsledek pátrání našeho zjevil, že bylo neodůvodněno.

Avšak nechť jest skutečné vysvětlení Barrymorových obchůzek jakýmkoli – cítil jsem, že zodpovědnost, ponechati jen pro sebe vědomost o nich na tak dlouho, až bych je mohl vysvětliti sám, byla by větší, než jakouž bych byl mohl unést. Pohovořil jsem si s baronetem v jeho pracovně po snídaní a řekl jsem mu vše, co jsem byl viděl.

Sir Jindřich byl méně překvapen, než jsem očekával.

„Věděl jsem, že Barrymore obchází v noci i chtěl jsem již promluvit s ním o tom,“ pravil. „Dvakrát neb třikrát zaslechl jsem jeho kroky na chodbě, přicházející i odcházející a to zrovna také v hodině, kterouž jste uvedl.“

„Snad tedy navštěvuje zvláštní ono okno každé noci,“ nadhodil jsem.

„Snad. Je-li tomu tak, můžeme ho stopovati, co dělá potom. Táži se sama sebe, co by činil asi přítel váš Holmes, kdyby byl zde?“

„Jsem přesvědčen, že by dělal totéž, co jste právě navrhl,“ děl jsem. „Sledoval by Barrymora, aby viděl, co dělá!“

„Učiníme tedy to i my.“

„Barrymore ale zajistě nás uslyší.“

„To závisí od toho, jdete-li na močál,“ děl jsem. „Ano, jdu.“

„Nuže, víte, jaké jsou moje instrukce. Je mi líto, že se musím vtírat, avšak slyšel jste, jak vážně Holmes naléhal, abych vás neopouštěl, a zvláště, abyste na močál nechodil sám.“

Sir Jindřich položil ruku svou na rámě mé, usmívaje se vlídně.

„Můj milý Holmes s celou bystrostí svou nemohl předvídati některé věci, které se přihodily od té doby, co sídlím při močálu. Rozumíte mně? Jsem jist, že jste z posledních, kterýž byste chtěl býti kazimírem. Musím vyjiti sám.“

To uvedlo mne do nejtrapnějšího postavení. Byl jsem na rozpacích, co mám říci neb co učiniti, a dříve, nežli jsem se rozmyslil, sir Jindřich vzal hůl a odešel.

Když jsem si ale věc pořádně promyslel, svědomí činilo mně hořké výčitky, že jsem mu pod tou či onou záminkou dovolil uniknouti. Představil jsem si, co bych cítili musil, kdybych se vrátil k Vám, a kdybych musil přiznati se Vám, že nějaké neštěstí přihodilo se následkem toho, že nedbal sem Vašich instrukcí. Ujišťuji Vás, že jsem se při myšlence té zarděl.

Po rozmluvě o Barrymorovi, o níž jsem se zmínil, sir Jindřich vsadil si klobouk na hlavu a chystal se vyjiti. Já učinil ovšem rovněž tak.

„Jakže, půjdete též, Watsone?“ tázal se, podívav se na mne se zvláštním výrazem.

„Muž ten jest nedoslýchavý; ostatně musíme v každém případě to zkusiti. Zůstaneme dnes v noci v mém pokoji a počkáme, až půjde kolem.“

Sir Henry mnul si ruce radostí i bylo zřejmo, že vítá dobrodružství to, jakožto změnu poněkud jednotvárného života svého na močálu.

Baronet navázal znova již styk s architektem, kterýž měl uchystány plány již pro sira Karla i s jistým podnikatelem z Londýna, takže můžeme nadíti se, že dojde zde záhy na velké změny. Byli tu taktéž dekoratéri a obchodníci s nábytkem z Plymouthu, i jest zjevno, že přítel náš má dalekosáhlé plány a že nechce šetřiti ni na práci ni na penězích, aby obnovil lesk své rodiny.

Bude-li dům restaurován a znovu zřízen, bude vyžadovati ženy, aby ho doplnila domácnost. Mezi námi řečeno: jsou jistá toho znamení, že nebude i zde budoucně skutečně jinak, jen bude-li dáma sama chtít, neboť zřídka kdy viděl jsem muže nějakého tak zamilovaného, jako jest sir Jindřich zamilován do krásné sousedky naší, slečny Stapletonové. A přece tok věrné lásky neplyne vždy tak klidně, jak by se dalo dle daných okolností očekávati. Dnes na příklad hladina jeho zčeřena byla úskalím opravdu nečekaným, kteréž způsobilo našemu příteli hodně rozpaků a trpkosti.

Avšak nebylo snad ještě pozdě dohoniti sira Jindřicha, i vydal jsem se tudíž ihned na cestu k Merripitskému domu.

Kvapil jsem po cestě co nejspěšněji jsem mohl, aniž jsem zahlédl sira Jindřicha, až teprve když jsem přišel k místu, kde odbočuje od cesty stezka přes močál.

Tam, obávaje se, že jsem snad přece na nepravé cestě, vystoupil jsem na pahrbek, odkudž bych se rozhlédnouti mohl – na týž pahrbek, v němž vylámán pochmurný lom.

Tu jsem náhle zahlédl přítele našeho. Kráčel po stezce přes močál asi čtvrt míle vzdálen ode mne, a po jeho boku byla dáma, jež mohla býti pouze slečna Stapletonová.

Bylo zřejmo, že bylo dorozumění mezi nimi, a že setkali se podle úmluvy.

Kráčeli pomalu spolu, zabrání v živý rozhovor, i viděl jsem, že dáma činí rukama svýma chvílemi živé, ač drobné posunky, jakoby mínila vážně to, co praví, kdežto sir Jindřich naslouchal napjatě, a jednou neb dvakrát zavrtěl rozhodně hlavou na znamení odporu.

Stál jsem za skaliskem, sleduje je velmi bedlivě, a jsa na rozpacích, co mám dále činiti.

Sledovati je a vyrušiti je v důvěrném hovoru jejich, zdálo se mi býti urážlivým, a přece jasnou povinností mojí bylo, nepouštět sira ani na okamžik z dozoru. Býti slídičem vůči příteli bylo škaredým úkolem. A přece nemohl jsem rozhodnouti se pro nic lepšího, nežli pozorovati ho aspoň s pahrbku a upokojiti potom svědomí tím, že bych mu dodatečně sdělil, co jsem učinil.

Jest pravda, že, kdyby náhlé nebezpečí bylo ho ohrožovalo, byl jsem příliš daleko, než abych mu prospěti mohl. A přece jsem si tím jist, že přiznáte mi, že postavení mé bylo velmi nesnadné, a že jsem nic jiného činiti nemohl.

Přítel náš, sir Jindřich, i dáma stanuli na stezce, i byli hluboce pohrouženi do rozhovoru svého, když tu náhle zpozoroval jsem, že nejsem jediným svědkem setkání jejich.

Záblesk čehosi zeleného, ve vzduchu poletujícího, padl mi do očí, a pohled druhý zjevil mi, že zelený předmět ten nese na holi muž, jenž ubírá se přes pevná místa v močálu.

Byl to Stapleton se svojí sítí na motýly.

Byl mnohem blíže parku nežli já, a kráčel, jak se mi zdálo, směrem, kde stáli.

V okamžiku tom sir Jindřich přivinul náhle slečnu Stapletonovu k sobě. Ruka jeho obejmula ji, avšak zdálo se mi, že ona hledí se mu vymknouti, odvracejíc tvář svou od něho. Nachýlil hlavu svou k hlavě její, a ona zvedla ruku svou, jakoby se vzpírala.

Okamžik na to viděl jsem je odskočiti od sebe a rozhlédnouti se zděšeně kolem.

Stapleton byl příčinou toho. Rozběhl se divoce k ní, a jeho síť, poletující za ním, skýtala pohled komický.

Přírodopysk gestikuloval živě při tom, a již také rozčilen poskakoval před milenci. Co výjev ten znamenal, nemohl jsem si přesně představit, avšak zdálo se mi, že Stapleton kárá sira Jindřicha, kterýž nabízel objasnění, a že sir Jindřich sám velice se rozzlobil, když druhý objasnění odmítal.

Na konec Stapleton otočil se na podpatku a kynul rázně sestře své, kteráž pohlédnuvši nerozhodně ještě na sira Jindřicha, odcházela po boku bratra svého. Hněvivé posunky přírodopyskovy jevily, že hněv jeho směřuje také proti dámě.

Baronet, stoje stále ještě, díval se minutku za nimi, a po té vracel se zvolna zpět na cestu, kterou byl přišel, s hlavou svěšenou, pravý to obraz sklíčenosti.

Co vše to znamenalo, nemohl jsem si úplně představit, avšak hanbil jsem se velice, že jsem byl svědkem scény tak důvěrné bez vědomí přítele svého.

Spěchal jsem tudíž s pahrbku, i setkal jsem se na úpatí s baronetem.

Obličej jeho byl zardělý hněvem, a obočí jeho bylo svaštěno, jako u člověka, který neví, co jest mu dále činiti.

„Haló, Watsone, kde vy jste se tu vzal?“ pravil. „Snad mi neřeknete, že jste mne přece přese všechno stopoval?“

Vysvětlil jsem mu všechno: Jak bylo mně nemožno zůstat nazpět, jak jsem ho sledoval, a jak jsem byl svědkem všeho, co se událo.

Na okamžik oči jeho zasvítily hněvem, avšak přímost moje odzbrojila jeho hněv, a na konec propukl v trpký smích.

„Člověk by mýlil, že zde, ve středu pusté bažiny, jest pěkné, bezpečné místo, aby člověk si zde o samotě vyřídil důvěrné své záležitosti,“ pravil. „Avšak, u všech hromů, celý svět zde, jak se zdá, vybral se dnes ven, aby viděl námluvy moje – ó, jak ubohé námluvy! Které místo k pozorování jste vy zaujmul?“

„Na pahrbku.“

„Tedy místo k stání docela v zadní řadě, není-liž pravda? Avšak bratr její byl docela v přední řadě před námi. Viděl jste ho, jak vyrazil proti nám?“

„Ano, viděl.“

„Činil někdy na vás dojem jako člověk potrhlý – myslím totiž bratr její?“

„Ne, to nemohu tvrditi.“

„Já bych se též neodvážil tak beze všeho to tvrditi. Pokládal jsem ho vždy za dosti rozumného až po dnešek, avšak dnes musím vám říci, že je m u nebo mně náleží svěřací kazajka. Nuže, jak se to má se mnou? Žil jste se mnou po několik týdnů, Watsone. Mluvte teď zpříma. Jest nějaká závada u mne, jež by mně zbraňovala býti dobrým manželem ženě, kterou miluji?“

„Musím říci, že nikoli.“

„Proti mému postavení ve světě nemůže nic říci, a tak musí to býti jen sama moje osobnost, proti níž má námitky. Co má proti mně? Neublížil jsem nikdy nikomu ve světě, ani muži, ani ženě. A přece nechce ani, abych se dotkl i

jen konečků prstů jejích.“

„Řekl tak?“

„Ano, a ještě více! Pravím vám, Watsone, znal jsem ji pouze několik týdnů, avšak od prvního okamžiku, kdy jsem ji poznal, cítil jsem, že jest zrozena pro mne, a ona rovněž – ona byla šťastnou, dlela-li se mnou – to mohu odpřisáhnouti. Jest pohled v očích ženy, kterýž mluví jasněji než slova. Avšak on nenechal nás nikdy o samotě, a teprve dnes poprvé měl jsem štěstí, promluvit s ní samotnou několik slov. Byla ráda, že setkala se se mnou, avšak přes to nechtěla mluvit o lásce, a nechtěla také mně dovoliti, abych o ní mluvil, jakoby mohla skutečně hovor o ní zadržeti. Vracela se však v hovoru neustále k tomu, že tato místa jsou nebezpečná, a že nebude šťastnou, dokud jich neopustím. Řekl jsem jí, že od té doby, co jsem ji spatřil, nedychtím po tom, opustiti kraj zdejší, a že, přeje-li si skutečně, abych odtud odešel, že jediným prostředkem k tomu jest, aby zařídily se věci tak, by ona mohla jíti se mnou. Při tom učinil jsem jí slovy výmluvnými návrh, že ji pojmu za choť, avšak dříve, nežli mně mohla odpověděti, byl již bratr její u nás, žena se úprkem k nám a počínaje si jako šílenec.“

„Byl bledý jako stěna zlostí a oči jeho blýskaly se zuřivostí. Co jsem prý činil s dámou? Jak jsem se osmělil prokazovati jí pozornosti, i vůči ní neslušné? Myslím-li si, že, jsem-li baronet, mohu činiti, co se mi zlíbí? Kdyby nebyl to bratr její, byl by viděl, jak bych mu byl odpověděl! Avšak tak řekl jsem mu jen, že se za své city k sestře jeho nemusím hanbiti a že doufám, že mne ona poctí svolením, by stala se mojí ženou. To, zdálo se, věc nepolepšilo, takže jsem pozbyl i já trpělivosti, i odpověděl jsem mu prudčeji, nežli ,snad bylo na místě vzhledem na to, že ona byla při tom. A tak skončilo tím, že on odešel s ní a že teď já jsem pěkně na holičkách, jak jen kdo může býti. Rcete mi, Watsone, co vše to znamená, i budu vám vděčen více, nežli kdy snad budu moci vám oplatiti.“

Pokusil jsem se o jedno neb dvě vysvětlení, avšak skutečně byl jsem zmaten sám úplně.

Titul a postavení přítele našeho, jeho věk, jeho povaha, jeho zjev, vše jest mu na prospěch, nevím o ničem, co by se mohlo uváděti proti němu mimo temný osud, který prý stíhá jeho rod. Že jeho nabídky byly odmítnuty tak bryskně bez všelikého ohledu na přání dívky samé, a že ona přijala rozhodnutí toto beze všeho protestu, to překvapuje.

Avšak naše domněnky a domysly byly uklizeny návštěvou Stapletona sama dnes odpoledne. Přišel, aby omluvil svoji hrubost ranní a po dlouhé, důvěrné rozmluvě se sirem Jindřichem v jeho pracovně výsledkem hovoru bylo, že roztržka jest opět urovnána, a na znamení toho budeme v pátek obědvati v Merripitském domě.

„Neříkám ani nyní, že není šílený,“ pravil sir Jindřich, „nemohu zapomenouti pohledu jeho, když dnes ráno přiběhl ke mně, avšak musím doznati, že málokdo dovedl by podati tak pěknou omluvu jako on.“

„Vysvětlil svoje chování?“

„Sestra jeho jest vším v jeho životě, jak pravil, tj. dosti přirozené, i jsem rád, že dovede ji oceniti. Žili vždycky pospolu a dle jeho tvrzení býval on vždycky mužem samotářským, maje jenom ji za společnici, takže cítil, že bylo by trapno pro něj ji ztratiti. Nevěděl, jak pravil, že jsem přilnul láskou k ní, avšak když seznal vlastníma očima svýma, že jest tomu tak, a že má býti sestra jemu odňata, zasadilo prý mu to takovou ránu, že po nějakou dobu nemohl ani býti zodpověděn za to, co mluví a co činí. Lituje prý velice toho, co se stalo, i uznává, že by bylo velice pošetilé a velice sobecké, kdyby chtěl podržeti sestru svou u sebe pro celý život. Má-li pak býti ona mu odňata, jest prý mu milejším, dostane-li se jí sousedu, nežli komukoliv jinému. V každém však případě jest to rána pro něj, i bude potřebovati nějaký čas, aby se připravil, by ránu tu snesl. Zanechá veškerého odporu, slíbím-li mu, že po tři měsíce věc nechám odpočívat, a že spokojím se po dobu tu přátelstvím dívčíným bez nároků na její lásku. To jsem slíbil, a na tom zatím zůstalo.“

Tak vyjasněno jest jedno z malých tajemství našich. Jest to něco již, že jsme se dostali někdo aspoň ke dnu v této bažině, v níž jsme pohrouženi. Víme nyní, proč Stapleton díval se s takovou nelibostí na uchazeče o sestru jeho, třeba jinak uchazeč ten musil býti v každém směru vhodným.

A nyní přicházím k jiné nitce, kterouž vypletl jsem z hodně zamotaného uzlu přecházím k tajemství vzdechů nočních a usazené tváře paní Barrymorové, k tajným výpravám komorníkovým k mřížovému oknu západnímu. Gratulujte mně, milý Holmesi, a přiznejte mi, že jsem nezklamal Vás jako pomocník Váš, že nelitujete důvěry, kterouž jste projevil ke mně vyslav mne sem.

Všecky tyto věci byly prací jediné noci vyjasněny.

Řekl jsem „prací jediné noci“. Avšak v pravdě běželo o dvě noci, neboť v první noci vyšli jsme úplně na prázdno.

Seděl jsem se sirem Jindřichem v jeho komnatě až skorem do třetí hodiny ranní, avšak neslyšeli jsme žádného zvuku mimo úderý hodin nástěnných nad schodištěm. Byly to velmi melancholické vigilie a končily tím, že jsme oba usnuli v křeslech svých.

Na štěstí neodňalo nám to odvahy i rozhodli jsme se, že učiníme nový pokus. Následující noci stáhli jsme plamen lamp, a seděli jsme, kouříce cigarety, nepůsobíce ani nejmenšího šelestu.

Neuvěřitelné jest, jak pomalu hodiny mýjely, a přece vytrvati pomáhal nám týž zájem trpělivý, jakýž lovec pociťuje, když stojí na číhané, kudy, jak doufá, zvěř se musí ubírat do nástrahy.

Odbila jedna, odbily dvě, a my oddávali se již podruhé zoufalství, když tu v okamžiku oba najednou vztýčili jsme se v křeslech svých, a když tu na ráz veškeré znavené smysly naše napjaly se ke krajní pozornosti. Byliť jsme zaslechli šelest jakýchsi kroků na chodbě.

Zcela kradmo slyšeli jsme plížiti se muže kolem, až utichl šelest v dáli. Potom baronet potichounku otevřel dvěře i jali jsme se sledovati nočního chodce. Muž byl obešel již galerii a chodba byla zahalena opět již celá v temno.

„Polehoučku plížili jsme se dále, až jsme přišli do druhého křídla zámku.

Měli jsme zrovna jen ještě tak čas, zahlédnouti vysokou postavu muže s plným vousem, an shrben po špičkách dále se ubíral. Po té vešel muž do těchže dveří jako noc před tím, a světlo svíčky kreslilo rámeček dveří v temnotách, vrhajíc žlutou záři na temnou podlahu. Táпали jsme opatrně k místu tomu, zkoušejíce obezřele nohou každé prkno dřívě, než jsme se odvážili vstoupiti na ně celou tíhou těla svého.

Z opatrnosti zuli jsme si dřívě i boty své, avšak přes to stará prkna vrzala pod našimi kroky.

Někdy zdálo se přímo nemožným, aby muž neslyšel, že se k němu blížíme.

Avšak na štěstí muž ten jest skutečně hodně nedoslýchavý a byl také zabrán úplně do toho, co dělal.

Když na konec doplížili jsme se až ke dveřím a nahlédli dovnitř, viděli jsme muže schoulenu u okna, an drží svíčku v ruce, bledou svoji tvář tiskl s napjatou pozorností k tabuli okenní, zrovna tak, jak jsem ho viděl dvě noci před tím.

Nebyli jsme si sosnovali žádného plánu k výpravě své, avšak baronet jest mužem, u něhož přímá cesta bývá nejobvyklejší. Vstoupil do komnaty, a když tak učinil, Barrymore vyskočil od okna, až dech jeho ostře zasykl, i stál tu před námi s tváří sesínalou a celý se chvěje.

Tmavé oči jeho zírající z bledé masky tváře jeho jevily zděšení i úžas největší, když pohleděl na sira Jindřicha a potom na mne.

„Co zde děláte, Barrymore?“

„Nic, pane!“

Rozechvění jeho bylo však tak veliké, že mohl stěží mluvit, a stíny předmětů poskakovaly sem tam, jak se mu svíčka v rukou třásla.

„Přišel jsem k vůli oknu, pane. Obcháším v noci, abych se přesvědčil, jsou-li okna dobře zavřena.“

„Okna v druhém patře?“

„Ano, pane, prohlížím všechna okna!“

„Vizte, Barrymore,“ pravil sir Jindřich vážně. „Rozhodli jsme se pevně, že zvíme od vás pravdu za každou cenu, ušetřte si tedy mrzutosti raději dřívě, nežli bude pozdě. Nuže, mluvte! A žádné lži! Co jste dělal u okna?“

Muž díval se na nás bez rady a zalomil rukama, jakoby byl zachvácen krajním zoufalstvím a sklíčeností.

„Nedělal jsem nic zlého, pane! Držel jsem jen svíci u okna.“

„A proč jste držel svíci u okna?“

„Netažte se mne, sire Jindřichu – netažte se mne! Dávám vám slovo své, sire, že není to mé tajemství, a že nemohu je vyzraditi. Kdyby se týkalo jen mne, nezatajoval bych vám ho.“

Náhle napadla mne jistá myšlenka, i vzal jsem svíčku s pažení okna, kam ji byl komorník postavil.

„Dával svíčkou možná signál,“ pravil jsem, „podívejme se, bude-li dána odpověď!“

Držel jsem svíčku, jako on to učinil, a zíral jsem do temna noci. Jen neurčitě mohl jsem rozeznati skupinu stromů

a světlejší pláň močálovou. Měsíc skryl se totiž za mraky.

A již také zajásal jsem, neboť tenký jak špendlík pruh světla žlutého náhle probleskl tmavým závojem a zářil trvale nyní ve středu temné plochy, ohrazené oknem.

„Tu to máme!“ zvolal jsem.

„Nikoli, nikoli, pane. Nic to není – nic,“ přerušil mne komorník. „Ujišťuji vás, pane – –“

„Pohybujte světlem před oknem, Watsone!“ zvolal baronet. „Vizte, druhý hýbe světlem též! – A nyní, vy ničemo, budete popíratí ještě, že tu běží o signál? Nuže, mluvte! Kdo jest vaším důvěrníkem tam venku a o jaké spiknutí tu běží?“

Tvář komorníkova nabyla výrazu nyní zřejmě odbojného.

„Toť moje věc a nikoli vaše!“ pravil. „Neřeknu nic!“

„Opustíte tudíž ihned mou službu!“

„Dobrá, pane! Když musím, půjdu.“

„A půjdete v plné nemilosti! U všech hromů, mohl byste se stydět sám! Rodina vaše žila s rodem mým přes sto let pod touto střechou a ejhle, nyní shledávám vás úplně zabředlého do kalných piklů proti mně!“

„Nikoliv, nikoliv, pane, nikoli proti vám – nikoliv!“

Ženský hlas ozval se tak a paní Barrymorová, bledší a poděšenější, nežli její manžel, stála ve dveřích. Její postava, oděná jen v noční oděv a zahalená nad to pouze v šál, byla by snad působila dojmem komickým, nebýti mocného vzrušení, jevícího se v tváři její.

„Musíme odtud, Eliško! Toť konec všeho toho. Můžeš skládati ihned zavazadla!“ děl komorník.

„Ó, Jene, Jene, k tomu jsem tě dovedla? Jest to má práce, sire Jindřichu – moje jediné! On činil vše jen k vůli mně a protože jsem ho za to žádala.“

„Mluvte tedy! Co znamená to vše?“

„Nešťastný bratr můj strádá hlady tam na močálu. Nemůžeme ho přece nechat zahynouti téměř před svým prahem! Světlo jest znamením pro něj, že potraviny jsou proň uchystány a jeho světlo tam venku má nám ukázati místo, kam máme je dopravit.“

„Jest tudíž bratr váš – –“

„Jest oním uprchlým trestancem, pane – jest to Seiden, zločinec onen – –“

„Tak jest to pravda, sire,“ zvolal Barrymore. „Pravil jsem vám sám, že není to tajemství moje a že nemohu vám je sdělit. Avšak nyní jste je slyšel, a vidíte, běželo-li o spiknutí, že toto nebylo namířeno proti vám.“

To bylo tedy vysvětlení tajných výprav nočních a světelných signálů u okna.

Sir Jindřich i já zírali jsme užaslí na ženu. Bylo-liž možno, že tato ctihodná, avšak obmezená žena byla z jedné a téže krve jako nepověstnější zločinec kraje?

„Ano, pane, moje rodné jméno jest Seldenova, on jest mým mladším bratrem. Rozmazlili jsme ho příliš, když byl hošíkem, a hověli jsme mu ve všem, až si navykl mysliti, že svět je stvořen jenom pro jeho zábavu, a že může činiti všechno, co se mu zlíbí. A když dospíval, zapředl přátelství se zlotřilými společníky, až srdce mé matky puklo nad tím, a až strhl do kalu jméno naše. Klesal od zločinu ke zločinu, hlouběji a hlouběji, a byla to pouze milost Boží, jež zachránila ho před šibenicí. Avšak pro mne, pane, byl stále malým, kučeravým hošíkem, jež jsem odchovala, a s nímž jsem si hrávala, jak jen starší sestra může. To bylo, pane, také, proč prchl ze žaláře. Věděl, že jsem zde, a že mu nemůžeme odepřiti pomoci. Když přivlekl se sem jednou v noci, zmožený a hladovící, zatím co strážníci byli již v patách jeho – co jsme mohli učiniti? Přijali jsme ho, krmili jsme ho a starali jsme se o něj. Potom vrátil jste se vy, pane, a bratr můj soudil, že bude bezpečnější na močálu, nežli kdekoli jinde, dokud poplach a štvance nepominou. A tak skrývá se nyní tam. Každé noci přesvědčovali jsme se světlem na okně o tom, je-li tam dosud, a když nám dal odpověď, manžel můj donesl mu trochu chleba a masa. Každý den doufali jsme, že odejde již, avšak dokud tam byl, nebyli jsme s to, bychom jej opustili.“

„To jest celá pravda, jako že jsem poctivá křesťanka, a vy vidíte, že zasluhuje-li tu kdo pokárání, že nespadá vina na mého manžela, nýbrž na mne, jelikož on všechno jen mně k vůli udělal.“

Slova ženina pronesena byla s vážností tak hlubokou, že zřejmě přesvědčovala.

„Jest to pravda, Barrymore?“

„Ano, sire Jindřichu! Každé slovo jest pravdou.“

„Dobrá! Nemohu vás karati za to, že jste ženě svojí přispěti hleděl. Zapomeňtež, co jsem vám řekl. Vraťte se oba do svého pokoje, a zítra si o věci té promluvíme.“

Když oba odešli, podívali jsme se opět z okna. Sir Jindřich je otevřel, a chladný vítr noční zavál nám do tváří. V tmavé dálce skvěl se ještě malinký bod žlutého světla.

„Divím se, že se k tomu odvážil,“ pravil sir Jindřich.

„Možná, že si zvolil tam místo, viditelné jen odtud.“

„Nepochybně. Jak daleko, myslíte, lest až tam?“

„Jest to dle všeho u Cleftské skály.“

„To by byla jedna míle, nejvýš dvě odtud.“

„Sotva tolik.“

„Nu, daleko to nemůže býti, když Barrymore nosí tam potravu. A zlosyn ten čeká tam u svého světla.“

„U všech hromů, Watsone, půjdu tam a zmocním se muže toho.“

Myšlenka táž vznikla i v mém duchu. Nebylo tomu tak, jako kdyby byli bývali Barrymorovi nás zasvětili do svého tajemství. Tajemství to bylo na nich vynuceno. Muž ten byl nebezpečím společnosti, nezkrotitelný lotr to, pro nějž nebylo odpuštění ni smilování.

Vykonali bychom jenom svoji povinnost, kdybychom použili této naskytnuvší se čáky, abychom dostali muže toho opět tam, kdež by nemohl nikomu ublížiti.

Kdybychom pustili ho z rukou svých, jiní, při surové a násilnické povaze jeho, zaplatili by snad draze shovívavost naši.

Mohl by přepadnouti na příklad sousedy naše, Stapletonovy, a snad právě pomyšlení na to pudilo sira Jindřicha tolik k tomuto dobrodružství.

„Půjdu s vámi,“ pravil jsem.

„Vezměte si tedy revolver, a obujte si boty. Čím dříve vyrazíme, tím lépe. Lotr mohl by shasiti světlo své a zmizeti.“

V pěti minutách byli jsme ze dveří, nastoupivše svou výpravu.

Kvapili jsme mezi tmavými křovinami za temného skučení větru podzimního a za šelestu padajícího listí. Noční vzduch prosycen byl výpary a vůní tlícího listí. Tu a tam měsíc probleskl, avšak mraky hnaly se po nebi, a právě když jsme vykročili na močál, počalo slabounce pršet.

Světlo hořelo stále ještě před námi.

„Jste ozbrojen?“ tázal jsem se.

„Mám hůl s olověnou hlavicí.“

„Musíme napadnouti jej na ráz, poněvadž, jak se praví, jest to zoufalec všeho schopný. Musíme zmocniti se ho překvapením, a odzbrojiti ho dříve, než bude moci i jen na odpor pomysli.“

„Slyšte, Watsone,“ pravil baronet, „co by asi řekl tomu Holmes? Jak to řekl o těch hodinách temna nočního, kdy zlé moci jsou rozpoutány?“

Jakoby to mělo býti odpovědí k slovům jeho, zvedl se náhle ze širého temna močálu podivný ryk, kterýž jsem již jednou slyšel na okraji velké Grimpenské bařiny. Vítr donášel nám ho tichem noci dlouhý, hluboký to jek, potom vytí hlasitější a hlasitější, jež přešlo v temné mručení více a více zmírající.

Avšak znovu a znovu ozval se zvuk ten, naplňuje celý vzduch, ryk pronikavý, divoký a hrozivý.

Baronet chopil mne za rukáv a jeho tvář zbledla tak, že bělost její pronikala temnem.

„Nebesa, co jest to, Watsone?“

„Nevím. Jest to zvuk, jakýž bývá slyšeti na močálu. Slyšel jsem ho už jednou před tím.“

Zvuk zanikl, a ticho úplné obklopilo nás.

Stáli jsme, napínající sluch.

Avšak nic se již neozvalo.

„Watson,“ řekl baronet, „to bylo zavytí psa!“

Mně zarazila se krev v žilách, neboť hlas jeho zlomen byl tak, že zjevno bylo, jak náhlý děs jej schvátíl.

„Co říkají o zvuku tom?“ tázal se.

„Kdo?“

„Lidé v tomto kraji.“

„Ó, to jsou nevzdělaní lidé. Co záleží na tom co oni říkají?“

„Rcete mi to, Watsone. Co říkají?“

Váhal jsem, ale otázce uniknouti jsem nemohl.

„Říkají, že to vyje Baskervillský pes ...“

Mladý muž vzdychl si a zamlčel se na několik okamžiků.

„Pes to byl,“ pravil konečně, „ale zvuk zdál se přicházeti na míle daleko, tam odtud, myslím!“

„Bylo by nesnadno říci, odkud přicházel.“

„Zvuk vzrůstal a ochaboval podle větru. Nebylo-liž to ve směru velkého Grimpenského močálu?“

„Ano, bylo.“

„Ano, odtamtud se ozýval. Nuže, Watsone, nesoudíte nyní sám, že to pes zavyl? Nejsem dítě. Nepotřebujete se báti říci mně pravdu.“

„Stapleton byl se mnou, když slyšel jsem minule zvuk ten. Řekl, že by to mohl býti křik nějakého zvláštního ptáka.“

„Ne, ne, to byl pes! Můj Bože, může býti přece trochu pravdy ve všech historkách těch? Jest možno, že bych byl skutečně ohrožen tak temnými příčinami? Vy tomu nevěříte, Watsone, není-liž pravda, či věříte?“

„Ne, ne.“

„A přece byla to věc sice k smíchu v Londýně, avšak něco jiného jest stati zde v temnotách močálu, a slyšeti vytí takové. A strýc můj! Stopy psa byly objeveny poblíž místa, kdež ležel strýc mrtev. To vše pojí se jedno k druhému. Nejsem zbabělec, Watsone, avšak zvuk ten zarazil ve mně všechnu krev, až proběhl mi mráz po těle. Ohmatejte moji ruku!“

Ruka byla studená jak mramor.

„Zítra bude vám zase zcela dobře.“

„Nevěřím, že zvuk ten vymizí někdy z mé mysli.“

„Co myslíte, abychom nyní činili? Máme se vrátiti nazpět?“

„Nikoliv, u všech hromů! Vybrali jsme se na cestu, abychom se zmocnili muže onoho, a tak i učiníme. My za trestancem, a pekelný pes takový či jiný proti nám. Leč pojďme! Provedme svou až na konec, třebaš všichni naši nepřátelé z podzemí řádili na močálu!“

Klopýtali jsme po krůčcích v temnotě, majíce černý obzor rozeklaných skalisek nad sebou, kdežto žlutá skvrna světelná zářila stále ještě před námi.

Nic neklame jako vzdálenost světla v noci jak uhl černé. Někdy světélko zdá se býti hodně daleko nad obzorem, jindy opět zdá se býti sotva několik loktů od nás. Na konec však shlédli jsme přece, odkud světlo to přichází, a tu seznali jsme též, že jsme byli velmi blízko něho.

Śvíčka, s níž lůj stékal, zastrčena byla do rozsedliny skalní; skalisko chránilo ji na každé straně před větrem, a

zároveň polohou svou způsobovalo, že svíčka mohla být viděna toliko od zámku Baskervillského.

Balvan žulový dovolil nám přiblížit se nepozorovaně, i schouleni za ním dívali jsme se k signálovému světlu.

Zvláštním dojmem působilo, viděti zde hořeti uprostřed močálu svíčku bez nejmenšího znamení života kol ní – viděti zde jediný jen přímý, žlutý plamen ten a odraz světla jeho na skále po každé straně.

„Co máme činiti?“ zašeptal sir Jindřich.

„Čekati zde. Musí býti zde na blízku světla. Uvidíme, zahlédneme-li ho.“

Sotva tato slova splynula s mých rtů, spatřili jsme jej. Nad skalami, v jichž rozsedlině svíčka hořela, zvedla se zažloutlá tvář škaredá – strašlivá, zvířecí tvář, celá zjizvená špatnými vášněmi. Tak, jak byl pokálen bahnem, s vousem svým ježatým a s vlasem rozcuchaným, muž ten zdál se náležeti k oněm starým divochům, kteříž bydlívali v doupatech na svahu pahrbkův.

Světlo, hořící pod ním odráželo se v jeho malých, potměšilých očích, jež hleděly proniknouti tmou v pravo, v levo, jako oči chytrého a divokého zvířete, jež zaslechlo kroky lovce. Zřejmě cosi vzbudilo jeho podezření. Možná, že Barrymore měl ještě nějaký zvláštní signál, kterýž opomněli jsme dáti, aneb zlosyn měl jinou příčinu souditi, že není vše v pořádku, buď jak buď, mohl jsem na jeho tváři zlotřilé vyčísti strach.

Trestanec mohl tudíž každým okamžikem odběhnouti od světla a zmizeti v temnotách.

Skočil jsem proto v před, a sir Jindřich učinil taktéž.

V tomtéž okamžiku zločinec vzkřikl jakousi kletbu proti nám, a mrštil kusem skály, kterýž se roztříštil o balvan, jenž nás byl až dotud zakrýval.

Mohl jsem zhlédnouti jeho krátkou, zavalitou a svalnatou postavu, když skočil na nohy, a když se obrátil, aby prchal.

V tomtéž okamžiku šťastnou náhodou měsíc vysvítal zrovna ze mraků.

Běželi jsme přes hřeben pahrbku, avšak muž náš utíkal již velikou rychlostí po druhé straně dolů, přeskakuje obratně jako kamzík kameny, jež mu ležely v cestě.

Dobře mířená rána z mého revolveru byla by jej zmrzačila, avšak přinesl jsem si revolver jen, abych chránil sebe, kdybych byl napaden, a nikoliv, abych střílel po muži neozbrojeném, kterýž prchá.

Byli jsme oba dobří běžci a silní i zdraví, avšak brzy shledali jsme, že nemáme čáky dohoniti ho.

Viděli jsme ho dlouho v měsíční záři, až se zdál býti jen malým bodem, pohybujícím se rychle mezi balvany na svahu vzdáleného návrší.

Pádili jsme, pádili pořád, až jsme byli úplně uhnáni, avšak prostora mezi námi stále rostla.

Na konec stanuli jsme, a usedli jsme udýcháni na dvě skaliska, odkudž viděli jsme ho zmizeti v dáli.

A v okamžiku tomto bylo to, kdy událo se něco zvláštního a nečekaného.

Zvedli jsme se s balvanů i obrátili jsme se k domovu, zanechavše beznadějného lovu.

Měsíc stál nízko na obloze po pravé straně, a rozeklaný vrchol útesu žulového odrážel se od dolejšího oblouku stříbrného kotouče jeho.

Tam odrážejíc se černými obrysy jako socha ebenová od zářivého onoho pozadí, stála, jak jsem náhle spatřil, postava muže jakéhosi na útesu.

Nemyslete si, Holmesi, že to byl přelud. Ujišťuji Vás, že jsem neviděl nikdy v životě svém nic jasněji.

Pokud jsem mohl posouditi, byla to postava vysokého, štíhlého muže. Stál tam s nohama poněkud roztaženými, s rukama založenými, s hlavou schýlenou, jakoby hloubal nad nesmírnou pouští bařin a žuly, jež rozkládala se před ním.

Snad on byl tím skutečným duchem strašlivého místa tohoto? To nebyl onen trestanec. Muž ten stál daleko od místa, kdež trestanec byl zmizel.

Kromě toho byl to muž mnohem vyšší postavy, Vzkřiknuv překvapením, ukázal jsem ho baronetovi, avšak v tomtéž okamžiku, kdy jsem se obrátil, abych chopil se ruky sira Jindřicha, muž onen zmizel.

Tam zvedal se ještě ostrý hřeben žulový, přetínaje dosud dolejší okraj měsíce, avšak vrcholek jeho nejevil ani

památky již po oné němé a nehybné postavě.

Přál jsem si jít směrem tím, a prohledati útes skalní, avšak dělila nás od něho dosti značná vzdálenost.

Nervy baronetovy chvěly se ještě od onoho zavytí, které připomnělo mu chmurnou historii jeho rodiny, i nebyl naladěn k novým dobrodružstvím.

On nespatřil osamělého onoho muže na skalním útesu, i nemohl cítiti tudíž, jak otřásl mnou zvláštní zjev ten a přítomnost jeho tam na vrcholu, nad vším se vznášející.

„Nepochybně strážník nějaký,“ pravil. „Bylo jich mnoho na močálu od té doby, kdy trestanec uprchl.“

Nuže, snad vysvětlení sira Jindřicha bylo správné, avšak přál bych si, abych měl pro ně ještě další důkaz. Dnes sdělíme správě Prince-Townské trestnice, kde mají hledati pohřešovance svého, avšak jest nám opravdu líto, že nedostalo se nám triumfu, abychom my sami přivedli ho zpět jako vlastního svého vězně.

Taková byla dobrodružství této noci, i musíte přiznati, milý můj Holmesi, že jsem Vám posloužil svými zprávami; mnoho z nich jest zajisté nedůležité, avšak soudím, že jest nejlépe, abych Vás uvědomil o všech událostech, a abych ponechal Vám, abyste vybral sám si fakta, jež nejvíce mohou Vám prospěti při tvoření závěrků.

Postupujeme jistě v pátrání svém.

Pokud běží o Barrymora, vypátrali jsme pohnutky jeho jednání, a to vyjasnilo velmi silně situaci.

Avšak močál s tajemstvími svými a s podivnými obyvateli svými zůstává nám nevyzpytným jako dosud.

Snad v příští zprávě své budu moci také na něj vrhnouti trochu světla.

Nejlepší ze všeho bylo by, kdybyste mohl přijíti sem k nám.

X. VÝŇATEK Z DENNÍKU DOKTORA WATSONA.

Až potud mohl jsem prostě citovati zprávy, které jsem posílal v prvých těchto dnech Sherlocku Holmesovi. Nyní však dospěl jsem ve vyprávění svém k bodu, kdy jsem donucen zanechat této metody, i spolehnouti se opět na vzpomínky své, při čemž ovšem pomáhá mi denník, kterýž jsem si v době oné psal. Několik výňatků z něho dovede mne k oněm scénám, jež utkvěly nesmazatelně ve všech podrobnostech svých v mé paměti. Počínám tudíž ránem, kteréž následovalo po bezvýsledném lovu našem na trestance a po ostatních našich podivných zkušenostech na močálu.

„Dne 16. října.

Mlhavý, pochmurný den se stálými přehrávkami. Dům jest zahalen mraky se valícími, jež tu a tam se protrhnou, aby zjevily smutné vlnité obrysy močálu, tenké, stříbřivé nitky na svazích pahrbků a vzdálené balvany, svítící, když světlo dopadne na veliké jich plochy.

Smutno jest venku a smutno jest uvnitř.

Baronet propadl chmurné sklíčenosti po rozechvěních této noci. Já sám jako bych měl kámen na srdci, i cítím nebezpečí hrozné, stálé, nad námi se vznášející, kteréž jest nejstrašnější, poněvadž nedovedu ho přesně vystihnouti.

Není-liž však příčiny k pocitům takým? Uvažme dlouhou: tu řadu příhod navzájem se sledujících, jež všechny ukazují k jakémusi temnému vlivu, kterýž kol nás působí. Byla tu nejprve smrt posledního majitele zámku, při níž tak úplně naplnily se předpoklady rodinné legendy i následovaly pak opět zprávy venkovanů o zjevu neobyčejného tvora onoho na močálu. Dvakrát já na vlastní uši své slyšel zvuk, kterýž podobal se vzdálenému štěkotu psa. Jest neuvěřitelné, nemožné, že by byl ryk ten skutečně mimo obyčejné zákony přírody. Pes ze světa přízraků, pes, kterýž nechává materiální stopy, a kterýž naplňuje vzduch štěkotem svým, není zajisté pomyslitelný. Stapleton může propadat pověře takové a Mortimer rovněž. Avšak mám-li já jednu dobrou vlastnost na světě, jest to zdravý rozum, a nic mne nepohne, abych věřil takovým věcem. Kdybych tomu věřil, sestoupil bych na stupeň nebohých těch venkovanů, kteří, nejsouce spokojeni ani pouhým zjevem příšerného psa, musí popisovati jej dokonce i, jak šlehá mu oheň pekelný z očí i z tlamy.

Holmes nechtěl by ani poslouchati takových bajek, a já jsem jeho agent. Avšak fakta jsou fakta, a já slyšel dvakrát ryk ten na bařině. Dejme tomu, že skutečně nějaký veliký pes toulal se bažinou. Tím by se mi zdaleka ještě všechno nevysvětlilo. Kde by se pes takový skrýval? Kde by si opatroval pokrm? Odkud přicházel by vlastně?

A jak vysvětliti, že za dne ho nikdo neviděl? Dlužno doznati, že vysvětlení zjevu toho přirozenými okolnostmi a příčinami skýtalo by stejné potíže, jako vysvětlení druhého způsobu. A nehledě ke psu, běží tu též o fakt lidského zakročení v Londýně. O muže v drožce a o dopis, kterýž varoval sira Jindřicha před močálem. Při nejmenším byly tyto věci zřejmou skutečností, ovšem mohly býti stejně dílem přítele ochránce, jako dílem nepřítele. Kdež byl nyní onen přítel nebo nepřítel? Zůstal v Londýně, nebo následoval nás sem? Byl to snad cizinec, kterého jsem spatřil na útesu skalním?

Pravda jest, že mohl jsem ho jenom zběžně zhlédnouti, avšak jsou věci, kteréž bych mohl odpřisáhnouti.

Není žádným z těch, které jsem viděl zde dole, a já setkal se se všemi sousedy.

Postava ona byla mnohem větší než postava Stapletonova a mnohem štíhlejší než Franklandova.

Barrymore byl by to mohl býti, avšak jej zanechali jsme v zámku, i jsem jist, že nemohl nás sledovati.

Cizinec jakýs stopuje nás tudíž dosud krok za krokem, jako cizinec jistý nás stopoval v Londýně. Nezabavili jsme se ho nikdy. Kdybych mohl aspoň vložit ruce své na muže toho, byli bychom konečně snad na konci svých nesnází. Cíli tomuto musím věnovati nyní veškeru svoji energii.

První myšlenkou mojí bylo, sdělit se sirem Jindřichem mínění své. Druhou však a nejmoudřejší bylo, že budu jednati na svůj vlastní vrub, a že budu mluvit s kýmkoli co možno nejméně.

Sir Jindřich jest zamklý a roztržitý. Nervy jeho byly nesmírně otřeseny oním rykem na bařině. Nebudu mu nyní říkati ničeho, abych nezvyšoval úzkostí jeho, avšak půjdu vlastní cestou svou, abych dostihl vlastního cíle svého.

Měli jsme malý výstup dnes ráno po snídání. Barrymore přál si mluvit se sirem Jindřichem, a oba uzavřeli se do pracovny zámeckého pána na kratičkou dobu. Já seděl v kulečnickové síni i slyšel jsem nejednou, jak hlasy jejich pronikavě se zvedají, i nabyl jsem dobrého názoru, o čem spolu hovoří.

Po nějaké chvíli baronet otevřel dvěře a zavolal mne.

„Barrymore soudí, že má právo k stížnosti,“ pravil. „Míní, že bylo nemístné od nás, uspořádati lov na jeho švagra, když on prý z dobré vůle své sdělil tajemství s námi.“

Komorník stál velmi bledý, ale i velmi odhodlaný před námi.

„Mluvil jsem snad příliš prudce, pane?“ pravil. „Učinil-li jsem tak, prosím vás za prominutí. Byl jsem velice překvapen, když jsem vás, oba gentlemeny, slyšel dnes ráno se vraceti, a když jsem zvěděl, že jste honili Seldena. Nebožák má dosti co zápasiti, než abych někoho mu ještě věšel na paty.“

„Kdybyste byl nám skutečně vše z dobré vůle byl sdělil, věc byla by bývala jiná,“ pravil baronet. „Řekl jste nám vše, aneb lépe řečeno, vaše žena řekla nám vše, teprve když bylo na vás všechno již vynuceno, a když jste si již nemohli pomoci.“

„Nemohl jsem si pomyslit, že byste toho použil, sire Jindřichu, opravdu jsem si nemyslíl.“

„Muž ten jest veřejným nebezpečím. Po močálu rozptýleny jsou osamělé domy, a on jest člověkem, který neváhá před ničím. Třeba jen zhlédnouti jeho tvář, aby se to poznalo. Pomyslete na příklad jen na Stapletonovy, kdež není nikoho mimo něho sama, kdož by se brániti mohl. Není bezpečen nikdo, dokud Seiden nebude opět pod závorou.“

„On nevloupá se do žádného domu, pane. Dávám vám slavnostně slovo své na to. A on také nikomu již neublíží v tomto kraji. Ujišťuji vás, sire Jindřichu, že v málo dnech bude vše zařízeno tak, aby mohl býti již na cestě do Jižní Ameriky. Pro smilování Boží prosím vás, pane, abyste neoznámil policii, že dlí ještě na močále. Zanechají-li ho tam, může tam žíti klidně, dokud nebude uchystána loď k odplutí. Nesmíte jej prozraditi, nechcete-li způsobiti mně a ženě mé velikou bolest a nepříjemnosti. Prosím vás, pane, byste neoznámil to policii.“

„Co říkáte tomu, Watsone?“

Pokrčil jsem rameny.

„Kdyby zmizel z kraje našeho, poplatníci byli by zbaveni aspoň břemene. Avšak, což napadne-li ještě někoho dříve, nežli odjede?“

„Neučiní nic tak šíleného, pane! Opatřili jsme ho vším, co si jen může přát. Kdyby spáchal zločin, ukázal by tím jen, kde se skrývá.“

„Toť pravda,“ pravil sir Jindřich. „Budiž, Barrymore.“

„Bůh vám požehnej, pane, děkuji vám z celého srdce. Usmrtilo by to moji ženu, kdyby byl Seiden znovu polapen.“

„Bojím se, zdaž nenapomáháme tu nějaké zlotřilosti, Watsone? Avšak po tom, co jsme slyšeli, nemohu muže toho vydati v šanc, věc jest tedy odbyta.“

„Dobrá, Barrymore, můžete tedy jíti.“

Proneseno několik ještě přerývaných slov díků, a Barrymore se obrátil, avšak vrátil se opět k nám.

„Byl jste tak dobrým k nám, pane, že musím vše nejlepší konati, abych vám to splatil. Vím něco, sire Jindřichu, a snad měl jsem vám to říci již dříve, avšak bylo to již dlouho po výsledku, kdy jsem na to připadl. Nezmínil jsem se podnes ani slovem o tom žádnému smrtelníku. Týče se to smrti nebohého sira Karla.“

Baronet i já rychle jsme se vzchopili.

„Víte, jak sir Karel zemřel?“

„Ne, to nevím.“

„Co víte tedy?“

„Vím, proč čekal u vrátek. Měl se tam setkat se ženou jakousi.“

„Se ženou? On?“

„Ano, pane!“

„A jméno ženy té?“

„Nemohu vám sdělit jméno ženy té, sire, avšak mohu vám sdělit začáteční písmena jeho. Jsou to písmena L. L.“

„Jak to víte, Barrymore?“

„Docela dobře, sire Jindřichu. Strýc váš dostal v onen den ráno psaní. Obvyčejně dostával velmi mnoho psaní, neboť byl mužem pro své dobré srdce veřejně známým, takže každý, jenž byl v nesnázích, rád se obracel k němu. Avšak v onen den náhodou došlo psaní jen jediné, a tím právě povšiml jsem si ho tím lépe. List poslán byl z Coombe Tracey, a adresa psána byla ženskou rukou.“

„A co dále?“

„Nemyslil jsem dále, pane, na věc tu, a nebyl bych si vzpomněl na ni již, nebýti mojí ženy. Před několika týdny uklízela ona pracovnu sira Karla – od jeho smrti nebylo tam ničím hnuto – i našla popel spáleného psaní za mřížkou krbu. Větší část byla se rozpadla na kousíčky, avšak malý pruh, konec stránky jedné, souvisel ještě spolu, a písmo na něm mohlo býti ještě čteno, odrážejíc se šedými rysy svými od černého pozadí. Připadalo to jako dodatek k dopisu, a dodatek ten zněl: ‚Prosím, prosím velice, jelikož jste gentleman, abyste spálil tento dopis buďte u vrátek v deset hodin.‘ Hned pod tím podepsán byl dopis počátečními písmeny ‚L. L.‘.“

„Schovali jste tento proužek?“

„Nikoliv, pane. Rozsypal se na kousky, když jsme jím hnuli.“

„Dostával sir Karel jiné dopisy stejným písmem psané?“

„Nevšímal jsem si, pane, jeho dopisů. Nebyl bych si povšiml ani tohoto, kdyby nebyl došel sám o sobě.“

„A nemáte potuchy o tom, kdo jest to L. L.?“

„Nikoliv, pane. Nevím o tom nic více, nežli vy víte. Avšak myslím, kdybychom mohli vypátrati ženu tu, že bychom zvěděli více o smrti sira Karla.“

„Nemohu pochopiti, Barrymore, jak jste mohl zatajiti tak důležitou informaci.“

„Nabyl jsem vědomostí o ní, pane, bezprostředně na to, kdy sami uvedeni jsme byli do nesnází útěkem Seldenovým. A nad to, pane, my oba měli jsme velice rádi sira Karla, jak je pochopitelné po všem, co pro nás učinil. Vytasiti se s tím, nebylo by prospělo našemu pánu, a je třeba počínati si zvláště obezřele, běží-li o dámu. Nejlepší z nás – – –“

„Myslíte, že by to bylo uškodilo jeho pověsti?“

„Nu, pane, dobrého aspoň nic z toho nevyzírало. Avšak vy byl jste tak dobrým k nám, i pomyslí jsem, že by

nebylo hezké od nás, kdybych neřekl vám všechno, co vím o věci té.“

„Dobrá, Barrymore, můžete jít!“

Když komorník nás opustil, sir Jindřich obrátil se ke mně:

„Nuže, Watsone, co soudíte o novém záblesku tom? Zdá se mi, že zanechává nás v temnotě ještě větší nežli před tím.“

„Tak soudím i já. Avšak kdybychom dopátrali se dámy L. L., objasnilo by to celou věc. Tolik jsme aspoň tím získali. Víme, že jest někdo, kdož byl svědkem události – kéž bychom ho jen našli! Co myslíte, abychom nyní učinili?“

„Musíme zpravit Holmesa ihned o všem. Snad to bude uzlem pro něj, jež hledal, by ho mohl dále rozmotávat. Musil bych se velice mýlit, kdyby v tom on nenalezl nitky, vedoucí k cíli.“

Odebral jsem se ihned do svého pokoje a napsal jsem pro Holmesa zprávu o ranním tomto rozhovoru.

Bylo mně zřejmo, že Holmes musil býti v poslední době velmi zaměstnán, neboť zprávy, které jsem dostal z Bakerské ulice, byly jen řídké a stručné, beze všech poznámek o informacích, jež jsem byl dodal, a sotva že byla nářžka v nich o mém posláním.

Bezpochyby vyžadovala vyděračská aféra veškeré pozornosti jeho. A přece tento nový objev musí upoutati jistě pozornost jeho a oživit jeho zájem. Přál bych si, aby byl zde.

- - -

Dne 17. října.

Dnes po celý den lilo se, déšť šelestil v břečtanu a řinul se šumné z okapu. Myslí jsem na trestance bez přístřeší na pustém, chladném močálu.

Nebožák! Ať zločin jeho byl jakýkoliv, trpěl dosti již, aby byl odpykal aspoň částečně vinu svou.

A potom myslil jsem i na druhého muže – na onu tvář v drozce a na postavu, zahlédnutou ve světle měsíčním. Byl také tento muž venku nyní v přívalu vod – neviditelný to slídič onen – onen muž temnot?

U večer ten oblékl jsem plášť do deště a vyšel jsem na bařinu, v duši maje plno temných představ. Déšť bil mi do tváře a vítr svištěl mně do uší. Bůh pomoz těm, kdož nyní musí kráčet Velikou bažinou, neboť i pevné části půdy zajisté jsou nyní změněny v bahno.

Nalezl jsem černý útes skalní, na němž jsem spatřil osamělého slídiče a s rozeklaného vrcholku útesu rozhlížel jsem se nyní sám smutnou pahorkatinou.

Ručeje dešťové proudily po zarudlé ploše její a těžké mraky barvy břidlicové visely nízko nad krajem, vláčeje šedé kotouče své po úbočích pahrbků fantastického rázu.

Ve vzdálené nížině po levé straně zvedaly se nad stromy dvě štíhlé věže zámku Baskervillského, zakryty jsouc zpola mlhou. Byly to jediné známky života lidského, jež mohl jsem tu viděti, mimo ony předhistorické stánky na svazích pahrbků.

Nikde nebylo stopy po onom muži samotáři, kterého jsem viděl na tomtéž místě dvě noci před tím. Když jsem se vracel zpět, předhonil mne doktor Mortimer ve svém kočárku, jedá chatrnou cestou močálovou, kteráž vedla od osamělého dvorce Foulmírského.

Doktor Mortimer jevil vůči nám skutečnou pozornost, a nebylo téměř dne, aby nestavěl se v zámku, by se přeptal, jaké pokroky činíme.

Trval na tom, abych vstoupil do jeho kočárku a pomohl mně tak snáze domů.

Shledal osem jej velice zarmoucená zmizením jeho psíka. Tento probíhal se po močálu a nevrátil se již.

Těšil jsem doktora Mortimera, jak jsem mohl, avšak vzpomněl jsem si na koníka na Grimpenském močálu, i nevěřím, že ho někdy ještě spatřím.

„Mimochodem řečeno, Mortimere,“ pravil jsem, když jsme drkotali po špatné cestě, „soudím, že jest málo lidí zde kolem kol, kterýchž byste neznal.“

„Snad žádný, myslím.“

„Mohli byste mně tudíž povědět jméno ženy jejíž začáteční písmena jsou L. L.?“

„L. L.?“ Doktor Mortimer přemýšlel několik minut.

„Nikoliv,“ pravil. „Jsou tu ovšem některé cikánky a některé dělnice, jichž neznám jménem, avšak, pokud se týče rodin statkářův a urozených lidí, není zde dámy, jejíž jméno by tak začínalo. Počkejte však chvilku,“ dodal po malé přestávce, „jest tu Laura Lyonsova – začáteční písmena její jsou tedy ‚L. L.‘ – avšak ta žije v Coombe-Traceyi.“

„Kdo jest to?“ tázal jsem se.

„Jest to dcera Franklandova.“

„Jakže? Dcera starého mrzouta Franklanda?“

„Tak jest. Provádala se za umělce Lyonse, kterýž přišel dělati si skizy močálu, ukázal se býti však dobrodruhem, a opustil ji. Avšak chyba, jak slyším, nebyla pouze na jeho straně. Otec její nechtěl ničeho již s dcerou mít, anať se provdala bez jeho svolení, a snad měl ještě jiné příčiny. A tak mezi starým a mladým hříšníkem dáma ta trávila velmi zlé časy.“

„Jak se živí nyní?“

„Myslím, že Frankland vykázal jí z milosrdenství nějaký podíl, avšak nemůže to býti mnoho, neboť on sám je špatně na tom. Ať si již zasloužila osud svůj či nikoliv, nemohli jsme dopustiti přece, aby beznadějně propadla zkáze. Historka její zajímala lidi, a někteří z nich vynasnažili se, by umožnili jí počestné živobytí. Stapleton učinil něco pro ni, a sir Karel rovněž. Také já přispěl maličkostí. Učinili jsme tak, abychom jí zjednali výživu u psacího stroje.“

Doktor Mortimer přál si znáti příčinu mých dotazů, avšak dovedl jsem toho, že ukojil jsem zvědavost jeho, aniž jsem mu příliš mnoho řekl, neboť není příčiny, proč bychom měli někoho do všeho zasvěcovati.

Zítřka podívám se do Coombe-Traceye, a podaří-li se mi setkat se s touto paní pochybné pověsti, Laurou Lyonsovou, bude učiněn značný krok k tomu, aby vyjasněna byla jedna příhoda v dlouhém řetězu tajemství.

Počínal jsem si zchytrale jako had, neboť když Mortimer naléhal na mne tuze již otázkami nenáležitými, tázal jsem se ho, jakoby maně, k jakému typu Franklandova lebka náleží, a tak neslyšel jsem po celý zbytek cesty naší již o ničem jiném, nežli o lebečných teoriích. Nežil jsem pro nic za nic po celá léta se Sherlockem Holmesem.

Musím zaznamenati ještě jednu příhodu z nevlídného a smutného dne toho.

Míním rozhovor, který jsem měl právě s Barrymorem a kterýž dal mi do ruky trumf, jež mohu vyhoditi v náležitý čas.

Mortimer zastavil se u nás, aby v zámku pojedl a zahrál si po jídle s baronetem écarté. Komorník přinesl kávu za mnou do knihovny, a já použil příležitosti té, abych mu položil několik otázek.

„Nuže,“ pravil jsem, „odjel již vzácný onen váš příbuzný, aneb skrývá se ještě na močálu?“

„Nevím, pane! Doufám v Boha, že již odešel, neboť nezpůsobil nám zde nic jiného než trpkosti! Neslyšel jsem o něm nic již od té doby, kdy jsem mu naposled potravu donesl, a to bylo před třemi dny.“

„Viděl jste ho tehdy?“

„Nikoli, pane! Avšak potrava byla již pryč, když jsem se ubíral podruhé cestou onou. Byl tam tedy ještě zajisté.“

„Možno si tak mysliti, leda že by potravu byl odnesl druhý.“

Měl jsem číšku s kávou téměř již u úst, avšak opomněl jsem se napítí a podíval jsem se udiveně na Barrymora.

„Vy víte, že jest tam ještě jiný muž?“

„Ano, pane. Jest ještě jiný muž na močále.“

„Viděl jste ho?“

„Nikoli, pane!“

„Jak víte tedy o něm?“

„Seiden pověděl mně o něm asi před týdnem, neb tak nějak. Skrývá se též, avšak on není trestancem, pokud

jsem mohl vyzvědět. Nelíbí se mi to, doktore Watsone – pravím vám přímo, že se mi věc ta nelíbí!“

Barrymoreův výraz náhle velice zvažněl.

„Nuže, poslechněte, Barrymore. Nemám jiného zájmu na této věci, nežli zájem vašeho pána. Nepřišel jsem sem za jiným účelem, nežli jemu pomoci. Řekněte mi upřímně, co se vám na věci té nelíbí.“

Barrymore váhal na okamžik, jakoby litoval výbuchu svého, aneb jakoby shledával nesnadným vtělití ve slova, co cítil.

„Mám na mysli všechno, co se děje tuto,“ zvolal na konec, ukázav rukou svou k oknu naproti bařině, do něhož šlehal déšť. „Tam se kuje nějaká hanebná věc a osnuje se tam nějaký černý, ničemný záměr. Na to bych chtěl přísahati. Byl bych věru rád, pane, kdybych viděl sira Jindřicha na cestě do Londýna.“

„Avšak co vás tak poplašilo?“

„Pomyslete jen na smrt sira Karla! To byla už dost zlá věc, přes to všechno, co řekl soud o příčinách jejích. A vzpomeňte na zvláštní zvuky na močálu! Není člověka, který by chtěl projít místy těmi po západu slunce, a kdyby mu za to sebe více zaplatili. Pomyslete na cizince onoho, který se tam skrývá, slídí a čeká! Nač čeká? Co chce? Nechce jistě nic dobrého pro nikoho, kdo jmenuje se Baskerville, a budu věru velmi rád, když budu sprostěn všech starostí v den onen, kdy nové služebnictvo sira Jindřicha bude hotovo převzítí zámek.“

„Ach, ano, onen cizinec!“ zvolal jsem. „Můžete mi říci něco o něm? Co říká Seiden? Zjistil, kde se skrývá, aneb co činí?“

„Viděl ho jednou neb dvakrát, avšak jest to člověk v sebe pohroužený a ničeho nesdělí. Nejprve myslil Seiden, že jest to ‚tajný‘, ale brzy shledal, že muž ten má něco vlastního na srdci. Jest to skutečný gentleman nějaký, pokud mohl poznati, avšak, co tam dělá, nemohl vyzvědět.“

„A kde žije?“

„Ve starých domcích na svahu pahrbků. V kamenných stáncích, kdež staří kmenové bydlívali.“

„Avšak kdo se mu stará o stravu?“

„Seiden vyzozoroval, že si zjednal chlapce, kterýž pracuje pro něj a donáší mu všechny potřeby. Chodí, myslím, do Coombe-Traceye pro všechno, co potřebuje.“

„Dobrá, Barrymore. Pohovoříme si o tom ještě jindy.“

Když komorník odešel, přistoupil jsem k tmavému oknu a díval jsem se zmoklým sklem na mraky, po nebi se honící, a na obrysy stromů, větrem ohýbaných.

Smutná, divá to noc i zde, a jakou musí býti teprve v kamenné chýši nad močálem!

Jak vášnivá zášť musí to býti, jež přiměje člověka, aby skrýval se na takovém místě v takové době! A jaký temný a vážný účel musí míti na mysli, když vše to pro něj zakouší?

Tam, v onom kamenném stánku, zdá se býti skutečný střed problému, kterýž mně tak dlouho trapnými starostmi naplňoval!

Přísahám si však, že nesmí minouti již ani den, bych neučinil všechno, co člověk může, abych pronikl k jádru tajemství.

XI. MUŽ S ÚTESU SKALNÍHO.

Výňatek ze soukromého denníku mého, kterýž plnil poslední kapitulu, dovedl vypravování mé až k 18. říjnu, k době to, kdy neobyčejné události tyto počaly rychleji spěti k strašlivému závěrku svému.

Příhody několika nejbližších dnů jsou nesmazatelně vryty v paměť mou, i mohu je vyprávěti, aniž bych sahal k současným zápiskům svým.

Počínám tedy dnem, kterýž následoval po onom dni, v němž jsem zjistil dvě velmi důležitá fakta, totiž, že Laura Lyonsova z Coombe-Traceye psala siru Karlu Baskervillovi a že umluvila si s ním schůzku na tomže místě a v téže hodině, kde stihla ho smrt, a pak fakt, že muže skrývajícího se na močále lze nalézt mezi kamennými stánky na pahorkovém svahu. Znaje tato dvě fakta, cítil jsem, že buď intelligence moje aneb odvaha moje vykazovati by musily silné nedostatky, kdybych nedovedl zjednati více jasna v temných věcech těch.

Neměl jsem příležitosti říci baronetovi ještě večer, co zvěděl jsem o paní Lyonsové, neboť doktor Mortimer zůstal

s ním u karet, až bylo opravdu velmi pozdě. Při snídani však zpravil jsem ho o svém objevu i tázal jsem se ho, chtěl-li by mě doprovodit do Coombe-Traceye.

S počátku dychtil po tom, jít se mnou, avšak potom zdálo se nám oběma, že půjdu-li já sám, výsledky budou lepší. Čím formálnější byla by návštěva naše, tím méně informací by se nám dostalo. Zanechal jsem tedy, ač nikoli bez výčitek svědomí, sira Jindřicha doma sama, a vydal jsem se na nové své pátrání. Když jsem přibyl do Coombe-Traceye, poručil jsem Perkinsovi, aby postavil koně do konírny některé, i jal jsem se přeptávat po paní, kterou jsem přišel vyhledat. Nebylo snadno doptati se po bytu jejím, který nalézal se ve středu města a byl dobře zařízen. Služka uvedla mne dovnitř, a když jsem vstoupil do světnice, dáma, jež seděla před Remingtonovým psacím strojem, vzchopila se, vítajíc mne přívětivým úsměvem.

Avšak tvář její nabyla opět chladného výrazu, když spatřila, že jsem cizinec, i usedla znovu a tázala se mne po předmětu mé návštěvy.

První dojem, jež ve mně paní Lyonsová vzbudila, byl dojem neobyčejné krásy. Vlasy její byly skvostně snědé barvy a tváře její, ačkoli silně pihovité, byly obestřeny rozkošným nádechem snědým, tím odstínem lahodným, kterýž skrývá se v srdci žlutých růží.

Obdiv, pravil jsem, byl první můj dojem. Avšak kritika byla druhým mým hnutím. Bylo cosi schytralého a lstivého ve tváři její, cosi drsného ve výrazu jejím, cosi tvrdého snad i v jejím oku, jakási ochablosti rtů, což vadilo dokonalosti její krásy. To ovšem byly však jen myšlenky pozdější a vedlejší.

V okamžiku onom byl jsem si jedině vědom, že stojím před ženou velmi hezkou, a že táže se mne po příčině mé návštěvy. Neměl jsem dříve ani potuchy, jak choulostivým bylo vlastně posláním moje, až teprv v tento okamžik.

„Mám potěšení,“ pravil jsem, „znáti otce vašeho.“

Byl to neobratný úvod, dáma dala mně to cítiti.

„Není nic společného mezi mým otcem a mezi mnou,“ pravila. „Nejsem mu ničím povinna, a jeho přátelé nejsou nyní mými přáteli. Kdyby nebylo zesnulého sira Karla Baskervilla a jiných dobrých srdcí, byla bych hladověla, aniž by otec můj byl toho dbal.“

„Přišel jsem k vám právě k vůli zesnulému siru Karlu Baskervillu.“

Pihy na tvářích ženiných zbrunátněly.

„Co vám mohu o něm sdělit?“ tázala se, a prsty její pohrávaly nervosně po klapkách psacího stroje.

„Znala jste ho přece, není-liž pravda?“

„Řekla jsem již, že děkuji velmi mnoho jeho dobrotě. Mohu-li živiti se sama, děkuji to hlavně zájmu, kterýž měl on na neblahých poměrech mých.“

„Dopisovala jste si s ním?“

Dáma rychle se na mne podívala, a to se zlobným zábleskem v hnědých očích svých.

„Jaký jest účel těchto otázek?“ tázala se ostře.

„Účelem jich jest, vyhnouti se veřejnému skandálu. Jest lépe, táži-li se vás na to zde, nežli aby záležitost tato vymkla se naší moci.“

Dáma mlčela, tvář její byla však velmi bledá. Konečně však vzhlédla ke mně s výrazem jakési bezstarostnosti a vyzývavosti.

„Dobrá, odpovím,“ pravila. „Nač se chcete tázati?“

„Dopisovala jste si se sirem Karlem?“

„Ano, psala jsem mu jednou neb dvakrát, bych mu poděkovala za jeho jemnocit a jeho šlechetnost.“

„Znáte data dopisů těch?“

„Nikoli.“

„Setkala jste se někdy s ním?“

„Ano – jednou neb dvakrát, když přišel do Coombe-Traceye. Byl to muž velmi samotářský a prokazoval dobro nejraději potají.“

„Avšak, když jste ho vídala tak zřídka, a když jste mu psala tak zřídka, jak mohl vědět tolik o vašich záležitostech, že vám i pomáhati mohl, jakž dle vlastních vašich slov učinil?“

Dáma překonala tuto nástrahu mou s největší obratností.

„Bylo více gentlemenů, kteří znali smutně poměry mé, i sdružili se, aby mně pomohli. Jeden z nich byl pan Stapleton, soused a důvěrný přítel sira Karla. Byl neobyčejně dobrý a prostřednictvím jeho zvěděl sir Karel o mých nesnázích.“

Věděl jsem již, že sir Karel Baskerville učinil Stapletona almužníkem svým pro různé příležitosti, takže tvrzení paní Lyonsové měla ráz pravdy.

„Psala jste někdy siru Karlu, žádajíc ho za schůzku?“ pokračoval jsem.

Paní Lyonsová zarděla se opět hněvem.

„Skutečně, pane, jest to velmi neobyčejná otázka.“

„Lituji, madame, ale musím ji opakovati.“

„Odpovídám vám tedy: jistě nikoli!“

„Ani v den smrti sira Karla?“

Ruměnc zmlzel na okamžik s tváře paniny, a obličej na smrt bledý zíral ke mně.

Suché rty ženiny nemohly vysloviti ani jasně „nikoli“, které jsem spíše viděl, nežli slyšel.

„Vaše paměť jistě vás opouští,“ pravil jsem. „Mohl bych citovati dokonce jedno místo dopisu vašeho. Znělo: „Prosím, prosím velice, jelikož jste gentleman, abyste spálil tento dopis, a buďte u vrátek v deset hodin.““

Myslil jsem, že paní omdlí, avšak zmužila se krajním napětí vůle.

„Není tedy již gentlemenů na světě!“ vzdychla si.

„Křivdíte siru Karlu. On spálil psaní. Ale psaní jest čitelné, i když jest spáleno. Přiznáváte nyní, že jste je psala?“

„Ano, psala jsem je,“ vzkřikla, a duše její ulevila si proudem slov. „Psala jsem je. Proč bych to zapírala? Nemám příčiny stydět se za to. Přála jsem si, aby mně pomohl. Věřila jsem, že, budu-li moci mluvit s ním, dovolám se jeho pomoci, a proto prosila jsem ho za schůzku.“

„Avšak proč tak v pozdní hodině?“

„Poněvadž jsem zvěděla právě, že se chce odebrati příštího dne do Londýna, a že bude vzdálen po celé měsíce. To byla příčina, proč jsem si neumluvila schůzku na dobu dřívější.“

„Proč však dala jste si s ním dostaveníčko v zahradě, místo abyste ho navštívila doma?“

„Myslíte, že žena může v hodině tak pozdní navštívit dům muže neženatého?“

„Nuže, co se dělo, když jste se tam setkali?“

„Já tam nešla.“

„Paní Lyonsová!“

„Přisahám vám při všem, co jest mi svato! Nešla jsem tam. Něco zabránilo mně tam jíti...“

„Co to bylo?“

„To jest soukromá věc. Nemohu to říci.“

„Vy jste přiznala tedy, že jste si umluvila schůzku se sirem Karlem v tutéž hodinu a na tomtéž místě, kdy ho stihla smrt, avšak vy popíráte, že jste dostaveníčku dostála?“

„Tak jest to pravda.“

Podrobil jsem ji opět a opět křížovým otázkám, avšak bez výsledku.

„Paní Lyonsová,“ pravil jsem, když jsem se zvedl po tomto dlouhém a bezvýsledném rozhovoru, „máte velmi velikou zodpovědnost a stavíte se do postavení velmi falešného, když nesdělíte zcela jasně, co víte. Budu-li musit dovolati se pomoci policie, poznáte teprve, jak velice vážně jste ohrožena. Jste-li nevinná, proč jste v prvním okamžiku zapřela, že jste psala siru Karlu v onen den?“

„Poněvadž jsem se obávala, že by mohl býti činěn z toho falešný nějaký závěrek, a že bych já sama zapředena byla do skandálu.“

„A proč vám tolik na tom záleželo, aby sir Karel zničil vaše psaní?“

„Když jste četl psaní, víte to.“

„Neřekl jsem, že jsem četl celé psaní.“

„Citoval jste něco z něho.“

„Citoval jsem dodatek jeho. Psaní bylo, jak jsem již řekl, spáleno, i nebylo čitelné celé. Tážu se vás poznovu: proč jste naléhala tolik, by sir Karel zničil dopis, kterýž obdržel v den své smrti?“

„Příčina jest rázu velmi soukromého.“

„O důvod to více, abyste hleděla vyhnouti se veřejnému vyšetřování.“

„Řeknu vám to tedy. Slyšel-li jste něco o neblahém osudu mém, víte, že jsem se ukvapeně provdala, a že jsem měla příčiny litovati toho.“

„Slyšel jsem leccos o tom.“

„Můj život byl otravován neustálým pronásledováním manželem mým, jenž se mně zhnusil.

Zákon jest na jeho straně, a každý den hrozí mně možnost, že mě donutí, abych žila s ním. V době, kdy jsem psala toto psaní siru Karlu, zvěděla jsem, že jest naděje, že bych mohla nabyti opět svobody své, kdybych mohla složit jistý obnos. Znamenalo to všechno pro mne – mír duševní, štěstí, sebeúctu – slovem všechno. Zнала jsem šlechtnost sira Karla, i myslila jsem si, kdyby slyšel historii mou z vlastních úst mých, že by mně pomohl.“

„Nuže, proč jste tam tedy nešla?“

„Poněvadž dostalo se mi mezitím pomoci s jiné strany.“

„Proč jste tedy nepsala siru Karlu a nevysvětlila mu vše?“

„To bych byla také učinila, kdybych druhého dne nebyla zvěděla z novin o jeho smrti.“

Tato historie paní Lyonsové byla úplně souvislá, a žádným otázkám mým nepodařilo se zviklati ji. Nemohlo se mi podařiti uvést ji do rozpaků, leda kdybych byl zjistil, zdaž skutečně v době oné tragedie učinila kroky k rozvodu proti manželův svému. Bylo pravdě nepodobno, že byla by si troufala popřít, že byla v zámku Baskervillském, kdyby tam skutečně byla bývala, neboť byla by musila potřebovati vozu, aby ji tam dovezl, a nebyla by mohla vrátiti se do Coombe-Traceye před časnými hodinami ranními. Taková vyjížďka nemohla by však zůstatí tajnou.

Pravděpodobno bylo tudíž, že řekla pravdu, aneb aspoň část pravdy.

Odcházel jsem domů zklamán a sklíčen. Bylť jsem se ocitl opět u hradby chladné, jež zdála se vyvstávati napříč před každou stezkou, kterouž zkusil jsem kdy se brati, abych dostihl cíle svého poslání.

Čím více myslel jsem na tvář ženinu a na její chování se, tím více cítil jsem, že něco přede mnou zatajuje.

Proč zbledla tak?

Proč bránila se tolik každému doznání, dokud nebylo z ní vynuceno?

Proč ukládala si mlčení v době tragedie?

Vysvětlení toho všeho nemohlo býti takové, jak mně je chtěla namluviti.

Pro okamžik nemohl jsem postupovati dále tímto směrem, i musil jsem se vrátiti k druhému onomu vodítku pro luštění záhady, kteréž mně mohly poskytnouti kamenné stánky nad močálem.

Avšak to bylo východisko velmi neurčité. Přesvědčil jsem se o tom, když jsem jel nazpět a když povšiml jsem si, že pahorek za pahorkem jeví stopy dávných kmenů. Barrymorova výpověď zněla jediné, že cizinec žije v jedné z opuštěných chatrčí těch, leč mnoho set jich rozptýleno jest močálem sem a tam. Avšak měl jsem za vodítko vlastní poznání své, jež mi zjednal zjev muže toho, an stál na vrcholku tmavého útesu. Tam tudíž musil být střed pátrání mého. Odtamtud musil jsem prohlédnouti každý stánek na močálu, až bych objevil pravý.

Kdybych zastihl muže toho uvnitř, musil bych uslyšeti z vlastních jeho rtů, a třeba snad i před jícnem mého revolveru, kdo jest a proč tak dlouho slídl za námi. Mohl nám uniknouti v ruchu Regentské třídy, avšak rozmyslil

by se zajisté učiniti tak na osamělém močále.

Kdybych však na druhé straně našel chatrč, aniž by v ní dlel její obyvatel, musil bych zůstat tam, třeba by sebe déle trvala tato číhaná, až by se on vrátil.

Holmesovi unikl v Londýně. Byl by to v pravdě veliký triumf pro mne, kdybych dokázal já, co nepodařilo se mistru mému: zmocniti se muže toho!

Opět a opět bylo štěstí proti nám při tomto pátrání, avšak na konec přišlo mně přece ku pomoci. A poslem štěstí nebyl nikdo jiný, nežli pan Frankland, kterýž stál s tváří zardělou, vroubenou šedými licousy před vrátky zahrady své, tedy na straně k silnici, kudy jsem jel.

„Dobrý den, doktore Watsoně,“ zvolal v neobvyklé u něho dobré náladě. „Musíte dopřát koním svým odpočinku a zajít na skleničku vína ke mně a gratulovati mně.“

Moje smýšlení o muži tom nebylo nijak přátelské po tom všem, co jsem slyšel o tom, jak zacházel s dcerou svojí, avšak přál jsem si poslati Perkinse a kočárek domů, abych byl sám, i byla nyní k tomu vhodná příležitost.

Vystoupil jsem tedy z vozu a poslal jsem vzkaz siru Jindřichu, že vrátím se pěšky k obědu.

Po té sledoval jsem Franklanda do jeho jídelny.

„Jest to veliký den pro mne, pane, jeden z červeně podškrtnutých dnů mého života,“ zvolal chechtaje se opět a opět. „Dvoji jsem prosadil. Však já je naučím, ty občany zdejší, že zákon je zákon, a že jest ještě muž, který se nebojí dovolati se ho. Dokázal jsem, že máme právo na cestu středem starého parku Middletonského. Zrovna napříč jeho, sto yardů jen před samým vchodem do jeho obydlí! Co tomu říkáte? Všaktě ukážeme těmto magnátům, že nemohou jen tak pro nic za nic rušiti práva nás občanů, třeba pány ty čert vzal. A potom uzavřel jsem les, kdež Fernworthští si pořádávali zábavy a výlety. Ti pekla splozenci myslili si, že není nijakých vlastnických práv, a že se mohou toulati, kde chtějí se svými papíry a lahvemi.“

V obou případech došlo na rozhodnutí, doktore Watsoně, a v obou v můj prospěch. Neměl jsem takového dne od té doby, kdy jsem přiskřípl Jana Morlanda pro prohřešení se proti cizímu majetku za to, že vystřelil si ve vlastní bažantnici.“

„Jak, kýho kozla, jste toho dosáhl?“

„Podívejte se do těchto novin, sire. Stojí za to, přečti to: ‚Frankland proti Morlandovi před královskou soudní stolicí.‘ Stálo mne to dvě stě liber sterlingů, avšak rozsudek jsem prosadil.“

„Prospělo vám to nějak?“

„Nikoliv, pane, nikterak. Jsem hrdý, že mohu říci, že jsem neměl žádného zájmu osobního ve věci té. Jednám toliko ze smyslu pro veřejnou povinnost. Nepochybuji na příklad, že Fernworthští dnes večer upálí moji podobiznu. Když tak učinili naposled, vyzval jsem policii, aby zamezila takové nemilé výstupy. Okresní stráž jest však ve skandálním stavu, pane, i neposkytla mně ochrany, na kterou jsem měl právo. Soudní případ Frankland contra Reginald uvede věc tu do veřejnosti. Řekl jsem jim, že budou míti ještě příčinu litovati jednání svého vůči mně, a slova má osvědčila se pravdivými ...“

„Jak to míníte?“ tázal jsem se.

Starý muž podíval se na mne, jakoby mnoho věděl, ale jakoby to nechtěl říci.

„Protože mohl bych jim říci, co by strašně rádi věděli.“

Hledal jsem již v duchu nějakou záminku, abych mohl uniknouti jeho klábosení, avšak nyní pojal jsem přání, abych zvěděl více.

Prohlédl jsem s dostatek odporovačnou povahu hříšníka toho, než abych nebyl pochopil, že jakákoli známka nějakého silnějšího zájmu s mé strany byla by nejpůsobilejší zaraziti důvěrné výlevy jeho.

„Nějaká obyčejná afféra pytlácká, není-liž pravda?“ pravil jsem, tváře se co možná lhostejně.

„Cha, cha, toť mnohem důležitější, brachu! Co byste tomu říkal, kdyby se to týkalo trestance na močále?“

Trhnul jsem sebou.

„Nechcete snad tvrditi, že víte, kde jest?“ děl jsem.

„Nevím přesně, kde jest, avšak doufám, že bych mohl policii k tomu přispěti, aby se ho zmocnila. Nenapadlo vás

nikdy, že cesta k polapení člověka toho má východiště tam, odkud se muži tomu poskytuje potrava, a že lze tak nalézt stopy jeho?“

Frankland zdál se býti skutečně až nepříjemně blízko pravdě.

„O tom není pochyby,“ pravil jsem, „avšak, jak jste zvěděl, že skrývá se někdo na močále?“

„Zvěděl jsem to, protože jsem viděl vlastníma očima posla, kterýž donáší mu pokrmů.“

Srdce se mi zachvělo obavou o Barrymora. Byla by to věru vážná věc, ocitnouti se v moci starého, zlomyslného toho svárlivce.

Ale již nejbližší poznámka svalila mně kámen se srdce.

„Překvapí vás zajisté, až uslyšíte, že potravu mu donáší dítě. Vidím je každý den dalekohledem svým se střechy svého domu. Ubírá se vždy toutéž stezkou a v téže hodině. Nuže, komu jinému mohlo by donášeti pokrmu nežli trestanci uprchlému?“

To bylo skutečně štěstí a čaka pro nás!

A přece potlačil jsem veškeré zdání, jako bych se o věc zajímal.

Dítě donáší mu pokrmů!

Barrymore byl řekl již, že našeho Neznámého obsluhuje hoch jakýsi. Na jeho tedy stopu Frankland připadl a nikoli na stopu trestancovu. Kdybych mohl zvědět, co ví stařec tento, uspořen byl by mně tím nepochybně dlouhý a těžký hon! Nejlepšími trumfy mými v této hře byly však líčená nedůvěřivost a lhostejnost.

„Nu, musím říci, že pravděpodobnějším zdá se býti, že jest to syn některého z ovčáků na močále, kterýž donáší otci svému jídlo.“

Nejmenší známka oposice rozpálila ihned starého autokrata.

Podíval se na mne jízlivě, a jeho šedivé licousy ježily se jako srst rozzlobeného kocoura.

„Jakže, pane?“ zvolal ukázav k rozlehlému močálu. „Vidíte Černý Útes tam vzadu a pod ním nízký onen pahrbek, porostlý trním? Jest to nejkamenitější část celého močálu. A na takovém místě že by si vyhledal ovčák své stanoviště? Domněnka ta, pane, jest věru hodně nesmyslná!“

Odpověděl jsem pokorně, že pronesl jsem poznámku svou, aniž jsem znal veškeré tyto okolnosti. Moje pokora líbila se mu, i svedla ho k dalším sdělením.

„Můžete být jist, pane, že mám velmi dobré důvody, nežli učiním si určité mínění. Viděl jsem hoča velmi často s ranečkem jeho. Každý den, a někdy i dvakrát mohl jsem – avšak počkejte, doktore Watsone! Klame mne zrak můj aneb pohybuje se tamhle něco zrovna vzhůru po svahu pahrbku?“

Bylo to v dálce několika mil, avšak mohl jsem viděti zcela jasně tmavý bod pohybovati se na zeleném a šedém pozadí.

„Pojďte, pane, pojďte,“ zvolal Frankland, a již vyběhl na schody, „uvidíte jej vlastníma očima, a budete moci sám posouditi.“

Teleskop, veliký to přístroj, postavený na trojnožce, umístěn byl na ploché střeše domu.

Frankland přiklonil oko své k němu, a již vykřikl uspokojením.

„Rychle, doktore Watsone, rychle, nežli sejde za pahorek!“

Byl to skutečně nevelký chlapec: s malým ranečkem na ramenou který vystupoval zvolna po pahrbku.

Když došel vrcholu, spatřil jsem nevzhlednou postavu jeho v otrhaném oděvu, jak odrážela se jasně na okamžik od chladného modrého nebe. Hoch ohlédl se tam plaše a pokradmu, jakoby se bál, že ho někdo pronásleduje.

Potom zmizel za pahrbkem.

„Nuže – měl jsem pravdu?“

„Zajisté! Toť hoch, kterýž zdá se míti nějakou tajnou posilku na starosti.“

„A jaká posilka to jest, každý strážník mohl by se dopátrati. Avšak ode mne neuslyší policie ni slova, a vás zavazuji taktéž k tajemství, doktore Watsone. Ani slova. Rozuměl jste?“

„Učiním, jak si přejete!“

„Jednali se mnou hanebně – prahanebně! Až přijdou na jevo okolnosti z procesu Frankland contra Reginald, jsem přesvědčen, že výkřik rozhorlení zachvěje krajem. Nic nepohne mne, abych přispěl policii jakýmkoliv způsobem. Byli by dokonce pramálo o to dbali, kdyby byli ničemové ti upálili mne i osobně na místě mého obrazu. Ne, vy nesmíte ještě jít! Musíte mně pomoci vyprázdnit korbílek na oslavu velkého úspěchu mého!“

Avšak odolal jsem všem jeho vyzváním, a podařilo se mně též zraditi ho od úmyslu jeho, by mne domů doprovodil.

Ubíral jsem se silnicí, dokud zrak jeho mohl mne dosáhnouti, a zabočil jsem pak ke kamenitému pahorku, za nímž hoch byl zmizel. Všechny okolnosti sdružily se k mému prospěchu, i přísahal jsem si, že nebude to nedostatkem energie mé neb nedostatkem vytrvalosti, kdyby čáky, jež štěstí mně zjednalo, nevedly mne k cíli. Slunce již klonilo se k obzoru, když jsem dosáhl vrcholu pahorku a dlouhá úbočí pode mnou byla obestřena na jedné straně zlatozeleným jasem a šedými stíny na druhé straně.

Mlha vznášela se nízko nad nejvzdálenější čarou obzoru, a z ní vynikaly fantastické tvary Bellwerského a Wyxenského útesu.

Na celé prostoře nesmírné nebylo zvuku, nebylo hnutí. Jedině veliký, šedý pták jakýsi, racek to neb kulík, vznášel se vysoko v modrých nebesích. Já a on zdáli jsme se býti jedinými živými bytostmi mezi nesmírnou bání nebes a mezi pouští pode mnou.

Prostý tento kraj, pocit samoty úplné, tajuplnost a hrozící blízkost díla, jež mi kynulo, všechno to mrazilo srdce moje.

Hocha nebylo nikde viděti.

Avšak dole pode mnou v rozsedlině, utvořené mezi vrchy, stály v kruhu kamenné stánky, a uprostřed nich pozoroval jsem jeden, jenž měl krytku ještě dosti zachovalou, aby mohl poskytovat útulku proti počasí.

Srdce moje zabušilo prudce ve mně, když jsem spatřil toto doupě. Tam musila býti skrýše, v níž Neznámý přebýval!

Konečně tedy noha moje stála na prahu jeho skrýše – tajemství jeho bylo v dosahu mém!

Když přiblížil jsem se k chýši, plíže se opatrně k ní asi tak, jako když Stapleton blížil se s nastraženou sítí svou k motýlu sedícímu, seznal jsem s uspokojením, že místo to skutečně slouží za obydlí.

Stezka těžko znatelná vedla mezi balvany k rozpadávající se klenbě, kteráž sloužila za vchod chýše.

Uvnitř bylo ticho úplné. Cizinec buď byl uvnitř na číhané aneb vyšel si snad za kořistí na močál.

Nervy moje napjaty byly vědomím dobrodružství, v jakéž se vydávám.

Odhodiv cigaretu, sevřel jsem rukou pevně pažbu revolveru, a přikročiv rychle ke dveřím, nahlédl jsem dovnitř.

Místo bylo prázdné.

Bylo tam však hodně znamení, že nebyl jsem na stopě nepravé. Zde jistě to bylo, kde žil neznámý muž. Několik pokrývek a trocha šatů zabalených do pláště spočívalo na kamenné desce, na níž už lidé doby kamenné ulehávali ke spaní.

Popel nahromaděný byl na hrubém jakémsi ohništi. Vedle ohniště leželo trochu kuchyňského náčiní a stálo vědro z polovice naplněné vodou. Pohozené prázdné krabice dokazovaly, že místo to bylo obýváno již po nějakou dobu, i spatřil jsem též, když oko mé navyklo poněkud přitímí, pánev a zpoza jen plnou láhev pálenky, jež stály v koutě.

Ploský kámen, stojící v prostředku síně, sloužil asi za stůl, na něm nalézal se malý ranec plátěný, tentýž nepochybně, kterýž jsem teleskopem viděl na ramenou hochových.

Raneček obsahoval bochník chleba, jazyk v staniolovém obalu a dvě krabice naložených broskví.

Když jsem ranec ten položil opět na původní místo, prozkoumav obsah jeho, srdce mé zabušilo prudce: spatřili jsem, že pod rancem ležel proužek papíru, na němž bylo něco napsáno.

Chopil jsem se proužku, a na něm naškrabáno bylo, jak jsem četl, rukou neohrabanou:

„Doktor Watson jel do Coombe-Traceye.“

Minutku stál jsem tu s papírem v ruce, přemýšleje, jaký mohl býti asi úkol krátkého tohoto poselství.

Já to byl tedy a nikoli sir Jindřich, kterýž byl stopován tajuplným mužem tím!

Avšak on nestopoval mne sám, nýbrž vysílal za mnou agenta svého – snad onoho hochy – vysílal jej po stopách mých, a toto byla jeho zpráva.

Snad neučinil jsem kroku od té doby, kdy žil jsem na močále, kroku, který by nebyl pozorován, a o němž by nebyla podána zpráva. Opět jsem tu cítil onu sílu neviditelnou, onu jemnou síť, rozestřenou kol nás s neskonale obratností a obezřelostí, do níž však zapředeni byli jsme jen tak lehounce, že jenom v okamžicích nejkrajnějších pocítili jsme, že chyceni jsme skutečně do pletiva jejího.

Byla-liž tu však jedna zpráva, byly tu zajisté i jiné, i rozhlédl jsem se po chýši, hledaje je. Nebylo tu však ani památky po něčem takového druhu, a nemohl jsem objeviti také žádné známky, jež byla by ukazovala na povahu neb záměry muže, který žil na podivném tomto místě mimo známky, že to musil býti muž spartanských zvyků, jenž málo dbal o pohodlí života.

Když pomyslí jsem na prudké deště poslední, a když podíval jsem se na rozpukanou střechu, pochopil jsem, jak mocný a neoblomný musil to býti úmysl, kterýž držel muže toho na místě tak nehostinném.

Byl to náš zapřísáhlý nepřítel aneb byl strážným naším andělem?

Prísahal jsem si, že neopustím této skryše, dokud toho nezvím.

Venku slunce již již zapadalo, a západ halil se v zlato a nach.

Odlesk jeho vrhán byl v rudých skvrnách na vzdálené kaluže, rozložené po velkém Grimpenském močálu. Tamo zvedaly se dvě věže Baskervillského zámku, a onde opět vzdálený tmavý kotouč dýmu ukazoval, kde leží vesnice Grimpen.

Mezi oběma za pahrbkem stál dům Stapletonův. Vše bylo vlídné, měkké a pokojné ve zlatém světle večerním, a přece, ač viděl jsem vše to, duše moje nesdílela nijak tento mír přírody, nýbrž chvěla se nejistotou a děsem před setkáním, které se blížilo každým okamžikem.

S napjatými nervy, avšak s pevným rozhodnutím seděl jsem v temné skrýši chýše, a čekal jsem s chmurnou trpělivostí, až přijde její obyvatel.

Konečně jsem jej slyšel.

Z daleka ozývalo se ostré klapání bot o kamení. Opět jedno klapnutí a ještě jedno, stále blíže.

Schoulil jsem se do nejzadnějšího kouta a natáhl kohoutek zbraně své v kapse, odhodlán, neprozradit se dříve, dokud by se mně nenaskytla příležitost, zahlédnouti aspoň částečně cizince.

Na to nadešla dlouhá přestávka, jež dokazovala, že muž venku stanul.

Po té přiblížily se opět kročeje a stín padl do otvoru chýše.

„Jest to rozkošný večer, milý můj Watsone,“ pravil hlas dobře známý. „Myslím si však skutečně, že venku bylo by ti příjemněji, nežli uvnitř!“

XII. SMRT NA MOČÁLE.

Okamžik neb více seděl jsem tu beze slova a bez dechu, nechtěje ani věřiti sluchu svému. Po té vrátily se mi smysly i hlas, zatím co tísnivá tíže zodpovědnosti na ráz svalila se s duše mé.

Chladný, důtklivý, ironický tento hlas mohl náležeti jen jedinému člověku na světě. „Holmes!“ zvolal jsem. – „Holmes!“

„Pojď ven,“ pravil on, „a dej pozor na revolver!“

Shýbl jsem se pod hrubou klenbou kamennou a tam venku seděl on na kameni; v šedých jeho očích přímo to vesele hrálo, když spatřil ustrnulou tvář moji.

Byl přepadlý a ustaralý, přece však svěží a čilý; výrazná tvář jeho byla ožehlá sluncem a zdrsnělá větrem. Ve svém úhledném oděvu a výstroji vypadal jako nějaký turista, navštívivší močál, a svojí tak říkáje kočkovitou zálibou pro čistotu osobního zjevu, kteráž byla jedním z charakteristických rysů jeho povahy, dovedl i zde toho, že jeho brada byla tak hladce oholená a jeho prádlo tak čisté, jako kdyby byl dosud bydlil v Bakerské ulici.

„Nikdy věru nikoho v životě jsem s takovým potěšením nespatriil, jako vás nyní,“ pravil jsem mu, když jsem mu

stiskl pravici.

„A nikdy jste jistě nebyl i více udiven!?“

„Ano, to musím doznati.“

„Překvapení nebylo jen na jedné straně, ujišťuji vás! Neměl jsem ani potuchy o tom, že byste se byl dopátral tohoto mého příležitostného útulku, tím méně, že dlíte uvnitř, dokud jsem se sem nepřiblížil asi na dvacet krokův.“

„Poznal jste, troufám, moji stopu.“

„Nikoliv, Watsone, obávám se, že bych nedovedl rozeznati vaši stopu mezi všemi stopami světa. Avšak kdybyste chtěl mne opravdu oklamati, musil byste zvoliti jiného dodavatele tabáku a doutníkův, neboť, když spatřím zbytek cigarety, označený firmou Bradleyovou z Oxfordské ulice, vím, že přítel můj Watson jest na blízku: naleznete zbytek cigarety ještě tamhle podle stezky. Vy jste ho odhodil zajisté v posledním okamžiku, když jste vpadl do prázdné chýšky.“

„Tak jest!“

„Myslil jsem si tak – a znaje vaši obdivuhodnou vytrvalost, byl jsem přesvědčen, že sedíte v záloze se zbraní při ruce, čekaje, až se obyvatel chýše vrátí. A vy jste tedy myslel skutečně, že jsem já zlosynem?“

„Nevěděl jsem, kdo jest obyvatelem chýše, ale byl jsem odhodlán vyzvědět to.“

„Výtečně, Watsone! A jak jste zjistil místo, kde jsem se ubytoval? Snad spatřil jste mne v noci, když jste honili trestance a kdy jsem já byl tak neopatrným, že jsem nechal měsíc ... vyjiti za zády svými nad obzor?“

„Ano, viděl jsem vás tehdy.“

„A prohledal jste nepochybně všechny chýše, až jste na tuto připadl.“

„Nikoliv, avšak hoch váš byl spozorován a to bylo mě vodítkem, kam se mám podívat.“

„Pozorován byl hoch nepochybně starým oním pánem, a to teleskopem. Nevěděl jsem nejprv, co to vlastně jest, když jsem viděl světlo zalesknouti se na čočkách.“

Vstal a podíval se do chýše.

„Ach, vidím, že Carthwright přinesl některé zásoby. A jaký jest to papírek? Tak, vy jste byl v Coombe-Traceyi?“

„Ano.“

„Abyste navštívil paní Lauru Lyonsovu?“

„Tak jest!“

„Výtečně! Naše pátrání pohybovalo se nepochybně rovnoběžným směrem, a spojíme-li své výsledky, doufám, že nabudeme úplné znalosti celého případu.“

„Zajisté; raduji se vůbec z celého srdce, že jste zde, neboť zodpovědnost a tajemství celé napínaly již nervy moje přespříliš. Avšak, jak u všech všudy přišel jste sem, a co jste dělal? Já jsem myslel, že jste v Bakerské ulici, a že pracujete na vyšetření případu vyděračského.“

„To jsem si právě přál, abyste si tak myslel.“

„Vy tedy používáte mne k službám svým, ale nevěříte mně,“ zvolal jsem hořce. „Myslil jsem, že jsem si zasloužil lepšího od vás, Holmesi!“

„Můj milý brachu, byl jste pro mne nedocenitelným v tomto i v mnohém jiném případě, i prosím vás, byste mi prominul, když jsem vám vyvedl tento kousek. V pravdě stalo se to i k vůli vám samému, že jsem tak učinil, a bylo to vědomí nebezpečí, jež vám hrozí, kteréž mne přivedlo sem, abych sám hleděl případ prozkoumati. Kdybych byl býval se sirem Jindřichem a s vámi, jest zřejmo, že bych na věci stejně nazíral jako vy, avšak moje přítomnost byla by bývala výstrahou mocným našim odpůrcům, aby se měli na pozoru! Ale počínaje si tak, jak jsem učinil, mohl jsem se volně pohybovati, jak bych nebyl mohl činiti, kdybych byl bydlil na zámku, i zůstávám tak neznámým činitelem v celé věci, hotov v kritických okamžicích zakročit s celým důrazem svým.“

„Avšak, proč ponechával jste mne o všem v temnu?“

„Nebylo by vám to nic prospělo, kdybyste byl vše věděl, a možná, že by to bylo vedlo k tomu, že bych byl býval

objeven. Byl byste si přál něco mně říci, aneb ve své laskavosti byl byste chtěl přinesli něco k mému pohodlí a ku zpříjemnění mého pobytu, a tak bylo by zbytečně vyvoláno nebezpečí odhalení. Přivedl jsem Carthwrighta tudíž s sebou – pamatujete se zajisté na malého hochu z ústavu posluhův? – hoch ten staral se o prosté moje potřeby: o ten bochník chleba a o nějaký čistý límec. Co potřebuje muž více? Jím získal jsem o pár očí více i o pár čilých nohou, a obojí bylo pro mne nedocenitelné!“

„Moje zprávy byly tedy všechny nadarmo!“

Hlas můj se chvěl, když připomněl jsem si námahu a pýchu, s jakouž jsem zprávy ty skládal.

Holmes vyňal balíček papírů ze své kapsy.

„Zde jsou vaše zprávy, milý brachu, a jsou věru dobře prozkoumány. Vykonal jsem výborná opatření, bych je dostával, i zpozdíly se tak obvykle jen o jediný den. Musím vám blahopřáti rozhodně k horlivosti a k důvtipu, jakýž jste osvědčil v případě tak neobyčejně nesnadném.“

Byl jsem stále ještě poněkud roztrpčen sklamáním, kteréž mně bylo způsobeno, avšak vřelost Holmesova zaplašila veškerou trpkost z mé mysli. Cítil jsem také v duchu, že jest pravdou, co praví, a že bylo skutečně nejlíp pro účely naše, že jsem já nevěděl, že Holmes dlí na bažině.

„Tak jest to lépe,“ pravil, vida mizeti stín s mé tváře. „A nyní povězte mi výsledek návštěvy své u paní Laury Lyonsové – nebylo nesnadno pro mne uhodnouti, že jste se odebral do Coombe-Traceye, abyste navštívil ji, neboť jest mi již známo, že jest ona jediná tam osoba, jež nám v této věci může prospěti. Skutečně, kdybyste tam nebyl šel dnes, jest velice pravděpodobno, že bych tam šel já zítra.“

Slunce zapadlo, a soumrak rozložil se nad močálem.

Vzduch se ochladil, a my uchýlili se do chýše, aby nám bylo tepleji.

Tam jsme seděli pospolu v soumraku, a já vyprávěl Holmesovi o svém rozhovoru s paní Lyonsovou. Jej zajímala věc tak, že musil jsem opakovati některá místa dvakrát, dříve než se upokojil.

„Jest to nesmírně důležité,“ pravil, když jsem skončil. „Vyplňuje to mezeru v této velmi složité aféře, mezeru, kterouž nebyl jsem s to, abych překlenul. Vy víte snad už, že existuje velmi těsný a důvěrný poměr mezi touto ženou a Stapletonem?“

„O tak veliké důvěrnosti nic jsem nevěděl.“

„O věci té nemůže býti pochybnosti. Scházejí se, píší si, slovem, jest dokonalé dorozumění mezi nimi. Nuže, to poskytuje našim rukám zbraň velmi vydatnou. Kéž bych mohl toho použiti jen, abych odpoutal od něho ženu jeho!“

„Ženu jeho?“

„Nyní podám já vám informaci nějakou, oplátkou za zprávy, které vy jste mně dal. Žena, která byla pokládána zde za slečnu Stapletonovu, jest v pravdě jeho ženou.“

„Nebesa! Holmesi! Jste si jist tím, co pravíte? Jak byl by mohl dovoliti siru Jindřichu, by se do ní zamiloval?“

„Zamilovanost sira Jindřicha nemohla ublížiti nikomu jinému mimo siru Jindřichu samému. A Stapleton měl dobrý pozor, aby zůstalo při pouhé zamilovanosti, jak jste pozoroval vy sám. Opakuji, že paní jest jeho ženou a nikoli jeho sestrou.“

„Avšak proč takové klamání s tolikerými okolky?“

„Poněvadž Stapleton dobře předvídal, že ona jako žena domněle svobodná může mu mnohem více prospěti“

Všechny moje nevyslovené instinkty, moje neurčitá podezření nabyla náhle tvaru a soustředila se proti přírodozpytci. V tomto muži bez citu a vzletu s jeho tváří bezbarvou, s jeho slaměným kloboukem a s jeho sítí na motýle viděl jsem hned cosi strašlivého – tvora s nekonečnou trpělivostí a silou, s tváří úsměvnou a se srdcem vražedným.

„Jest on vaším nepřítelem – jest to on, jenž vás stopoval v Londýně?“

„Tak já luštím hádanku tu!“

„A výstraha ona tedy od ní pocházela?“

„Tak jest!“

Přízrak jakési hrozná ničemnosti, zpola viděný, zpola tušený, prokmitl temnotou, jež mne byla obklopovala tak dlouho.

„Jste si však jist tím, Holmesi? Jak víte, že tato žena jest jeho manželkou?“

„Poněvadž on zapomenul se sám tak velice, že pověděl vám při první příležitosti, kdy se s vámi setkal, skutečně věrně kus svého vlastního životopisu, a jsem si jist, že od té doby častokrát již toho litoval. Byl skutečně učitelem na severu Anglie. Nuže, není nic snadnějšího, nežli dopátrati se něčeho o učiteli. Jsou učitelské agencie, prostředkem jichž lze zjistiti totožnost každého muže, kterýž někdy byl v tomto odboru zaměstnán. Nedlouhým pátráním takovým objevil jsem, že jistý ústav postižen byl zkázou za okolností strašlivých a že muž, jemuž náležel – jméno jeho znělo jinak – zmizel pak z kraje i se ženou svojí. Popisy osob souhlasily s popisem Stapletona a ženy jeho. Když pak zvěděl jsem dokonce, že muž pohřešovaný oddán jest studiu motýlův, byl důkaz totožnosti úplný.“

Temnota zvedala se přede mnou, ale mnoho ještě bylo zahaleno stíny.

Je-li tato žena opravdu jeho manželkou, jak má s ním potom něco činiti paní Laura Lyonsová?“ tázal jsem se.

„Toť jest jedna z okolností, na kterouž vlastní vaše pátrání vrhlo světlo. Váš rozhovor s ní vyjasnil velice situaci. Nevěděl jsem o rozvodu zamýšleném mezi ní a jejím manželem. V tomto případě počítala bezpochyby s tím, že stane se ženou Stapletonovou, jež pokládala za svobodna.“

„A bude-li vyvedena z klamu?“

„Nuže, potom bude snad sama ochotna služby nám prokázati. Prvním naším úkolem musí proto býti, bychom ji zítra navštívili. Nemyslíte, Watsone, že jste se již dlouho dosti vzdaloval svého svěřence? Místo vaše jest na Baskervillském zámku.“

Poslední rudé zášlehy zmizely s oblohy západní a noc snesla se nad močálem.

Několik jen hvězd bledých zářilo s fialových nebes.

„Poslední ještě otázku, Holmesi,“ pravil jsem, když jsem povstal. „Zajisté není třeba tajemství mezi mnou a vámi. Jaký jest cíl toho všeho? Co chce on?“

Holmes stluml hlas, když mi odpovídal.

„Vražda jest to, již chce on, Watsone, raffinovaná, chladnokrevná, dobře rozmyšlená vražda. Neptejte se po podrobnostech. Síť moje rozestřena jest těsně kol něho, jako on roztáhl síť svou kolem sira Jindřicha, a s pomocí vaší jest mně on již vydán na milost a nemilost. Jen jedno nebezpečí nám hrozí. Že by on mohl provésti úklad svůj dříve, nežli my svoje dokonáme. Jen jeden den ještě, nanejvýš dva – a věc bude pro mne uzrálá, avšak do té doby konejte úkol svůj, a vytrvejte na stráži bedlivě, jako matka u zamilovaného, chorého děcka svého. Dnešní vaše cesta byla sama sebou odůvodněna, a přece byl bych si přál spíše ještě, abyste nebyl se od jeho boku ani na krok vzdálil – slyš! slyš!“

Strašlivý výkřik – táhlý jek hrůzy a úzkosti ozval se z ticha močálu. Hrozný výkřik ten zmrazil všechnu krev v žilách mých.

„Bože můj,“ zasténal jsem. „Co jest to? Co to znamená?“

Holmes vyskočil a již viděl jsem tmavou atletickou postavu jeho ve dveřích chýše.

Ramena jeho se shýbla, hlava jeho vypjala se vpřed a tvář jeho zírала pronikavě do temna. „Ticho!“ zašeptal.

Výkřik byl hlasitý následkem prudkosti, jakouž byl pronesen, avšak vyzníval odněkud z daleka s pláně ve tmě pohroužené.

Nyní zaječel znovu v sluch náš, blíže, hlasitěji a naléhavěji než dříve.

„Kde to jest?“ Holmes zašeptl, a já poznal jsem z chvění hlasu jeho, že on, muž železa, otřesen jest do duše.

„Kde to jest, Watsone?“

„Tam – myslím!“ i ukázal jsem do tmy.

„Nikoliv, tam –!“

A opět výkřik smrtelné úzkosti pronikl tichou nocí, hlasitější a bližší, nežli kdy před tím.

A nový zvuk smísil se s ním v hluboké hněvivé mručení stlumené a přece hrozivé, zvedající se a opět chabnoucí jako hluboké, stálé ječení moře.

„Pes!“ zvolal Holmes. „Pojď, Watsone, pojď! Nebesa, přijdeme-li pozdě!“

I vyrazil vpřed, běže úprkem přes močál a já ho následoval v patách.

Avšak nyní odněkud z hrbolovité a rozeklané půdy bezprostředně před námi ozval se poslední zoufalý jek a potom temná, těžká rána.

Stanuli jsme a naslouchali.

Žádný již zvuk nepřerušil ticho noci bezvětrné.

Viděl jsem Holmesa, jak se chytil rukou za hlavu jako muž na smyslech pomatený. Potom dupl nohou o zem.

„Zvítězil nad námi, Watsone! Přišli jsme příliš pozdě.“

„Ne, ne, jistě ne.“

„Jaký šílenec jsem byl, že jsem ruky své hned na něj nespustil. A vy, Watsone, vidíte, co jest z toho, opustí-li člověk místo své. Avšak přísahám Bohu, nadešlo-li nejhorší, pomstíme jej!“

Slepě pádili jsme temnotou, klopýtající přes balvany, prodírajíce se keři, vybíhající po stráních div popadající dech a řítíce se po svazích dolů, dodržující však stále směr, odkudž strašlivé zvuky se byly ozvaly. Na každém výstupku Holmes rozhlédl se pronikavě kolem, avšak temnota byla úplná na močálu, a nic nehýbalo se na pusté ploše jeho.

„Vidíte něco?“

„Nic.“

„Avšak slyšíte, co jest to?“

Temné sténání proniklo k našemu sluchu. Bylo to opět po levé straně naší. Na straně té skalnatý hřeben vybíhal v příkrý útes, jenž zvedal se nad úbočím, kameny posetým.

Na rozeklané stěně jeho spočíval roztažen jakýsi temný předmět nepravidelných tvarův. Když spěchali jsme k němu, obrysy nejasné nabyly určitého tvaru.

Byl to muž, ležící tváří k zemi, s hlavou ohnutou pod tělo v strašlivém úhlu, ramena vyboulená a tělo přehnuté a semknuté, jakoby byl chtěl právě učiniti kotrmelec. Tak pitvorná byla poloha jeho těla, že nemohl jsem si pro okamžik uvědomiti, že se stenem oním odlétla zároveň duše jeho. Ani šepot, ani šelest nejmenší neozývaly se již z postavy, nad níž jsme se sehnuli.

Holmes položil ruku svou na tělo a zvedl ji opět s výkřikem zděšení. Záblesk sirky, kterou rozsvítil, padl na křečovitě sevřené prsty muže a na příšernou kaluž krve, jež šířila se pomalu od rozdrcené lebky oběti.

A záblesk ten padl však na více ještě, což schvátilo srdce naše bolestí a skorém mdlobou, i na tělo – sira Jindřicha Baskervilla.

Nebylo bohužel pochyby, neboť nikdo z nás nebyl zapomněl zvláštního zarudlého, polovlněného oděvu – téhož skutečně, v kterýž byl oděn v ono jitro, když jsme ho poprvé spatřili v Bakerské ulici.

Jen jednou mohli jsme ho jasně zhlédnouti, a potom plamen sirky zablykal a shasl, jako i naděje shasla v srdcích našich.

Holmes zahořekoval a tvář jeho bledá jak stěna, zasněžená mi vstříc temnotou.

„Ó, ten netvor, ten netvor!“ zvolal jsem s pěstmi zaťatými. „Neodpustím si nikdy, že jsem ho ponechal osudu jeho.“

„Já zasluhuji více pokárání než vy, Watsone. Aby tento případ můj pěkně uzrál a zaokrouhlil se, promrhal jsem život klienta svého. Jest to největší rána, která mne stihla v kariéře mojí. Avšak, jak mohl jsem věděti – jak mohl jsem věděti i, že vydá život svůj v nebezpečí vycházkou na močál přes veškeré výstrahy moje?“

„A slyšeli jsme výkřiky jeho – můj Bože, jaké výkřiky, a přece nemohli jsme ho zachrániti. Kde jest ta bestie, pes, který ho vehnal ve smrt? Snad skrývá se v okamžiku tomto mezi těmito skalami.“

A kde jest Stapleton? On zodpovídá se nám za tento čin.“

„Tak učiní! O to se postarám. Strýc a synovec byli zavražděni, jeden zemřel hrůzou při pouhém shlédnutí zvířete, kteráž měl za nadpřirozené, druhý vehnán byl ve zkázu při divokém útěku svým, aby zvířeti unikl. Nyní však musíme dokázat spojitost mezi mužem a zvířetem. Kromě toho, co jsme slyšeli, nemůžeme dosud odpřisáhnouti ani existenci psa, zvláště když i sir Jindřich usmrtil se zřejmě pádem se skály. Avšak, přísahám Bohu, chlap ten musí býti v moci mojí dříve nežli mine jediný ještě den.“

Stáli jsme se srdcem hořkostí prodchnutým po stranách zohaveného těla, zdoláni náhlým a neodolatelým neštěstím, kteráž dlouhou a namáhavou snahu naši přivedlo k tak žalostnému konci.

Potom, když měsíc vyšel, vyšplhali jsme se na vrchol skály, s níž nebohý přítel náš se sřítíl, a s vrcholu jejího rozhlédli jsme se po stínech močálu, zahaleného, obestřeného zpola svitem stříbřivým a zpola temnem.

Daleko na míle ve směru k osadě Grimpenské zářilo žluté, nehýbající se světlo.

Světlo to mohlo vycházeti jedině ze vzdáleného Stapletonova obydlí.

Spatřiv světlo to, zahrozil jsem pěstí s hořkou kletbou na rtech směrem tím.

„Proč bychom neměli se ho zmocniti na ráz?“

„Pátrání naše není ještě úplné. Chlapík ten jest obezřelý a schytralý v nejkrajnějším stupni. Neběží o to, co víme, ale o to, co můžeme dokázat. Učiníme-li i jen jeden chybný krok, lotr ten nám unikne.“

„Co můžeme tedy činiti?“

„Budeme mít práce zítra plné ruce. Teď v noci můžeme prokázati jedině poslední služby svému příteli.“

Sestoupili jsme pospolu po příkrém svahu a přiblížili jsme se k tělu; světlo měsíce obrysy svými jasně se odráželo od kamenův, jakoby stříbrem politých.

Pohled na tyto údy v umírání zkřivené vyvolal ve mně křečovitý záchvat bolesti a naplnil oči mé slzami.

„Musíme poslati pro pomoc, Holmesi. Nemůžeme ho nésti celou cestou až do zámku. Milosrdný Bože, sešílil jste?“

Holmes vzkřikl a sklonil se nad tělo. A již jal se tancovati, smáti se a tisknouti vřele ruku moji.

Byl-li toto přísný můj a v sebe uzavřený přítel? Ano, tak bývá to se skrytým ohněm, když náhle vyšlehně.

„Vous! Vous! Ten muž má vous!“

„Vous?“

„Není to baronet, jest to – ano, opravdu – jest to můj soused trestanec.“

Se zimničním kvapem obrátili jsme tělo tváří vzhůru, a zcuchaný vous zvedal se nyní ke chladnému, jasnému měsíci. Nebyla již pochybnost možná: to bylo jeho vyčnívající čelo, to byly zapadlé, zvířecí oči jeho.

Byla to skutečně táž tvář, jež zírala ke mně kdysi v noci před tím za svíčkou přes okraj skaliska, tvář Seldena – zločince.

V okamžiku bylo mně vše jasno!

Vzpomněl jsem si, jak baronet vyprávěl mi, že daroval staré své šaty Barrymorovi. Barrymore postoupil je dále Seldenovi, aby mu pomohl k jeho útěku. Botky, košile, čapka – všechno náleželo siru Jindřichu.

Dost chmurná byla ještě tragedie tato, avšak muž tento zasloužil smrti aspoň podle zákonů země.

Vysvětlil jsem Holmesovi, jak se věc měla, srdce mé pak překypovalo vděčností a vroucností.

„Šaty tedy byly to, jež byly příčinou smrti nebožákovy,“ pravil Holmes. „Jest zřejmo dost, že pes byl nacvičen na nějaký předmět, kterýž Jindřich nosíval, podle všeho na botku, jež se byla v hotelu ztratila, a tak veštl tohoto muže ve smrt.“

Jedna věc jest však podivná. Jak věděl Seiden ve tmě, že pes jest na stopě jeho?“

„Slyšel ho.“

„Slyšeti psa na močálu, to nevzbudilo by ještě v muži tak zarputilém, jakým byl tento zločinec, strach tak šílený, aby vydal se v nebezpečí opětného zatčení divokým křikem o pomoc. Soudě dle jeho křiku, musil běžeti ještě hodný kus cesty potom, kdy zvěděl, že pes jest na jeho stopě.“

„Jak to však zvěděl?“

„Větším tajemstvím pro mne jest, proč tento pes, ač-li všechny naše předpoklady jsou správné – – –“

„Já nic nepředpokládám.“

„Dobrá; nuže, proč tento pes byl vypuštěn dnes ven na močál. Soudím, že netoulá se po močálu stále! Stapleton nepustil ho asi, dokud neměl příčiny souditi, že sir Jindřich dlí rovněž na bařině.“

„Věc mně záhadná jest mnohem tajuplnější z obou, neboť tvrdím, že záhada vaše velmi brzy se vysvětlí, kdežto moje zůstane snad pro vždy tajemstvím. Otázkou jest nyní však, co máme činiti s mrtvolou tohoto ubožáka. Nemůžeme přece ponechat ji zde liškám a krkavcům.“

„Myslíme, že bychom ji měli donést do některé z chýší, a nechat ji tam, dokud nebudeme moci zpravit policii.“

„Tak bude nejlépe. Nepochybuji, že vy a já budeme ji moci donést tak daleko.“

„Haló, Watstone, co jest to? Ejhle, muž sám! Toť věru obdivuhodné a smělé od něho, ať se říká, co říká. Neprojevte však svého podezření ani slovem, opakuji, ani slovem, sice se plány moje shroutí.“

Postava blížila se k nám přes močál, i zahlédl jsem mdle rudý oheň doutníku. Měsíc svítil na muže toho, i mohl jsem dobře rozeznati uhlašený zjev přírodozpytce a křepkou chůzi jeho.

Stanul, když nás spatřil, a potom kráčel opět dále k nám.

„Jakže, doktore Watstone, nejste to přece vy, či ano? Vás nejméně byl bych čekal na močálu v této noční chvíli. Avšak, pro bůh, co jest to? Někdo zraněn? Ne, ne, nercete mi, že jest to přítel náš, sir Jindřich.“

Poskočil v před za mnou a shýbl se k mrtvému muži. Slyšel jsem, jak prsa jeho vzdychla ostře, a doutník vypadl z prstů jeho.

„Kdo – kdo jest to?“ zakoktal.

„Jest to Seiden, člověk, kterýž unikl z Prince-Townské trestnice.“

Stapleton obrátil ke mně příšerně bledou tvář, avšak krajním napětím vůle překonal svůj úžas a své zklamání.

„Božítku můj, jak trapná to aféra! Jak zemřel?“

„Zdá se, že si zlámal vaz pádem s těchto skal. Já a přítel můj potulovali jsme se po močálu, když slyšeli jsme náhle výkřik.“

„Já slyšel též výkřik. To mne vylákalo ven. Měl jsem strach o sira Jindřicha.“

„Proč zrovna o sira Jindřicha?“

Nedovedl jsem smlčeti tuto otázku.

„Protože jsem vybídl sira Jindřicha, aby přišel k nám,“ odušil Stapleton. „A když nepřicházel, bylo mi to divno, a když pak jsem slyšel výkřiky na močálu, byl jsem ovšem poděšen, nepřihodilo-li se mu něco.“

„Mimochodem řečeno,“ a oči jeho obrátily se plaše opět k Holmesovi, „neslyšeli jste ještě něco jiného mimo onen výkřik?“

„Nikoli,“ odpověděl Holmes. „A slyšel jste vy něco?“

„Nikoli.“

„Co jste tedy mínil?“

„Znáte přece historku, kterou venkované vypravují o jakémsi psu příšerném nebo něčem podobném? Říkají, že ho bývá slyšeti v noci na močálu. Byl jsem tedy sám zvědav, bylo-li slyšeti něco takového dnes v noci.“

„Neslyšeli jsme nic takového,“ pravil jsem.

„A co soudíte o smrti tohoto nebožáka?“

„Nepochybuji, že strach a nějaké nebezpečí hrozící připravily ho o všechn rozum. Pádil přes močál ve svém záchvatu šílenství, spadl zde dolů a zlomil si vaz.“

„To zdá se býti nejrozumnější vysvětlení,“ pravil Stapleton a vydechl zhluboka, v čemž já viděl znamení, jak se mu ulevilo.

„Co soudíte o tom vy, pane Sherlocku Holmesi?“

Můj přítel poklonil se Stapletonovi.

„Umíte rychle lidi poznávat,“ děl.

„Očekávali jsme vás zde od té chvíle, kdy dr. Watson sem přibyl. Přišel jste zrovna v čas, abyste zde viděl tragedii.“

„Ach, ano, skutečné. Nepochybuji, že vysvětlení mého přítele odpovídá skutečnosti. Odnesu si nemilou vzpomínku s sebou zpět do Londýna.“

„Ó, vy vrátíte se zítra již?“

„Jest to mým úmyslem.“

„Doufám, že návštěva vaše zjednala trochu světla o příhodách, jež tolik máty mysli naše?“

Holmes pokrčil rameny.

„Člověk nemá vždycky úspěch, v jakýž doufá. Pro člověka pátrajícího jest zapotřebí fakt, a nikoliv bájí nebo pověstí. Případ tento mně věru nezjednal uspokojení.“

Přítel můj mluvil způsobem nejpříjemším a nejlhostejnějším na pohled.

Stapleton díval se však naň dosud ostře. Potom obrátil se ke mně.

„Nabídl bych se, aby donesen byl nebožák tento do mého domu, avšak sestru moji by to tak poděsilo, že necítím se oprávněným k tomu. Myslím, že kdybychom něčím zakryli tvář jeho, může tu tělo nerušeně ležeti do rána.“

Tak jsme to také provedli.

Odmítnuvše nabídku Stapletonovu, abychom zavítali k němu pod střechu, Holmes a já vydali jsme se k Baskervillskému zámku, ponechávající příroduzpytci, aby se vrátil domů sám.

Ohlédnuvše se zpět, uviděli jsme postavu jeho pohybovati se po širém močálu, a za ním černý obrys na svahu, stříbrným svitem oblitým, černý obrys, kterýž ukazoval nám, kde leží muž, jenž došel tak strašlivého konce.

„Konečně chytli jsme se aspoň do křížku,“ pravil Holmes, když jsme kráčeli spolu přes močál, „leč jaké nervy má chlap ten! Jak vzpružil se ihned vzdor otřesu ochromujícímu, jakýž musil pocítiti, když shledal, že muž nepravý stal se obětí jeho piklů. Řekl jsem vám již v Londýně, Watsone, i opakuji vám poznovu, že nikdy neměli jsme co činiti s nepřítelem, jenž by byl tolik hoden s námi se potýkati.“

„Mrzí mne, že vás spatřil.“

„I mne to mrzelo s počátku; avšak nebylo již vyhnutí.“

„Co soudíte, jaký účinek bude míti na plány jeho okolnost, že ví o vaší přítomnosti?“

„Pohne jej to, aby byl opatrnějším, aneb dožene ho to, možná, k náhlým zoufalým opatřením. Jako většina vychytralých zlosynů, důvěřuje, možná, i on přespříliš ve vlastní vychytralost svou a domýšlí se snad, že nás úplně obelstil.“

„Proč neměli bychom ho zatknouti ihned?“

„Milý můj Watsone, vy jste zrozen pro čin sám. Pud váš vede vás vždycky k rozhodnutím energickým. Avšak dejme tomu, – příkladně, že bychom ho dnes v noci zatkli, co, pro Boha, nám by to prospělo? Nemohli bychom mu nic dokázati. V tom jest právě ta ďábelská zchytralost, s jakouž vše bylo nastrojeno! Kdyby on měl člověka nějakého za nástroj, mohli bychom doufati aspoň v nějaké svědectví, avšak kdybychom i vyvlekli velkého psa toho na světlo denní, on jistě nepomohl by nám zasmyknout provaz kol hrdla pána jeho.“

„Máme však jistý podklad k zakročení.“

„Ani stín vážného podkladu – jen domněnky a předpoklady. Vysmáli by se nám na soudu, kdybychom předstoupili před něj s takovou historií a s takovými doklady.“

„Avšak smrt sira Karla?“

„Byl nalezen mrtev bez veškerých známek násilí. Vy a já víme, že zemřel náhlým leknutím, a víme též, co ho poděsilo. Avšak, jak to dokázati, aby uvěřilo tak i dvanáct nechápavých porotců? Jaké známky jsou po psu? A kde jsou stopy jeho tesáků? My víme ovšem, že pes nedrásá mrtvé tělo, a že sir Karel zemřel dříve, než zvíře ho dohonilo. Avšak to bychom musili dokázati. A to učiniti nejsme s to.“

„A dnešní noc?“

„Noc dnešní nám neposlouží o mnohem víc. Ani tu nebylo přímého spojení mezi psem a mezi smrtí trestancovou. Neviděli jsme psa. Slyšeli jsme ho, avšak nemohli bychom dokázat, že pádil po stopách tohoto muže. A jest dále úplný nedostatek pohnutek zločinu. Nikoli, můj milý, musíme smířiti se s faktem, že případ tento není ještě zralým, a že jest na nás, abychom se odvážili ještě všeho, by uzrál k zakročení.“

„Jak míníte toho dosíci?“

„Mám veliké naděje, že paní Laura Lyonsová leccos pro nás učiní, až budou jí věci objasněny. A mám i vlastní svůj plán. Dost zlého kyne nám tedy zítra, ale doufám, než den mine, že budeme my navrchu.“

Nemohl jsem nic již od něho zvědět, a on ubíral se pohroužen v myšlenky až k bráně Baskervillského zámku.

„Půjdete nahoru?“

„Ano. Není příčiny na dále se skrývati. Avšak, ještě jedno slovo, Watsone! Neříkejte siru Jindřichu nic o psu. Ať věří, že smrt Seldenova udála se tak, jak Stapleton nám byl chtěl namluviti. Bude mít aspoň silnější nervy pro zkoušku ohněm, kteréž bude se musit zítra podrobiti, kdyžť jest, pokud se pamatuji na zprávu vaši, pozván, aby s lidmi těmi poobědval.“

„I já jsem pozván.“

„Vy musíte se omluviti. On musí tam jiti sám. To dá se snadno provést. A nyní, přišli-li jsme pozdě k obědu, zasedneme, myslím, s tím větší chutí k večeři.“

XIII. SÍTĚ SE ZATAHÚJÍ.

Sir Jindřich byl více potěšen než překvapen, když spatřil Sherlocka Holmesa, o němž po několik dní již očekával, že poslední události ho z Londýna přivolají.

Podíval se však naň přec s ustrnutím, když zvěděl, že přítel nemá ani žádných zavazadel, a ani žádného vysvětlení pro jich nedostatek.

Posloužili jsme však Holmesovi brzy vším, co potřeboval, a při večeři sdělili jsme baronetovi ze zkušeností svých, co zdálo se nám žádoucím, aby věděl.

Nejprve jsem měl však za povinnost donést zprávu o Seldenově smrti Barrymorovi a jeho ženě.

Pro něj bylo to snad úlevou konejšivou, choť jeho plakala však hořce, kryjíc oči do zástěry své.

Pro celý svět byl Seiden násilníkem polozvířecím a polodémonickým, pro ni zůstal však malým, svéhlavým hošíkem dívčího věku jejího, dítětem, kteréž věšivalo se na ruku její. Špatným zcela jest skutečně muž, kterýž nemá ženy, jež by ho oplakávala.

„Povaloval jsem se doma celý den, od té chvíle, kdy Watson z rána odešel,“ pravil baronet, „a myslím, že bych zasluhoval chválu, že jsem dostal slibu svému. Kdybych nebyl přísahal, že nevyjdu sám, byl bych měl velmi zajímavý večer, neboť Stapleton poslal mi vzkaz, abych k němu přišel.“

„Nepochybuji, že byste byl měl zajímavý večer,“ pravil Holmes prostě. „Mimochodem řečeno, netušíte však asi, že jsme oplakávali vás již, že jste si srazil vaz.“

Sir Jindřich pohlédl na nás s úžasem.

„Jak to míníte?“

„Nebožák onen oblečen byl ve váš šat. Obávám se, že služebník váš, jenž mu šaty ty dal, bude mít nepříjemnosti s policií.“

„To se mi nezdá. Nebylo žádné známky na oděvu tom, pokud vím.“

„To jest štěstí pro něj – skutečně. A štěstí pro vás všechny, neboť jste jednali v této věci proti zákonu. Nevím vlastně, nebylo-liž by první mojí povinností jako svědomitého detektiva zatknouti celý dům. Watsonovy zprávy jsou velmi přítěžujícími dokumenty.“

„Avšak, jak se to má vlastně s naším případem?“ tázal se baronet. „Podařilo se vám uzel trochu rozplést? Nevím, že bychom byli Watson a já trochu z toho moudřejšími od té doby, co jsme sem přijeli.“

„Myslím, že budu moci záhy situaci vám více vyjasniti. Byl to úkol neobyčejně nesnadný a co nejsložitější. Jsou některé body, ve kterýchž potřebujeme ještě více jasna, ale také to bude zjednáno. Jednu zkušenost jsme již

učinili, jak vám Watson již nepochybně sdělil. Slyšeli jsme psa na močálu, takže mohu přísahati, že není pouhou pověrou.“

„Měl jsem co činit se psy, když jsem byl na Západě, a slyším-li psa štěkati, vím, o jakého běží. Kdybyste tomuto dovedl nastrčiti náhubek a přivázati ho na řetěz, byl bych hotov odpřisáhnouti, že jste největší detektiv celé doby.“

„Doufám, že budu moci mu náhubek nastrčiti i jej na řetěz uvázati, poskytnete-li mně své pomoci.“

„Cokoliv řeknete, abych učinil, učiním.“

„Dobrá. I prosím vás též, abyste to učinil pak slepě, netázaje se po příčinách.“

„Učiním, jak si přejete.“

„Uděláte-li tak, doufám, bude pak malý problém náš brzy rozřešen. Nepochybuju.“

Holmes zamlčel se náhle a zíral upřeně přes moji hlavu do vzduchu.

Světlo lampy padalo na jeho tvář, a rysy její byly tak napjaty a tak pozorně upřeny, že podobaly se výrazem tváří klassické sochy, personifikaci bdělosti a dychtivého očekávání.

„Co jest vám?“ zvolali jsme oba.

Mohl jsem viděti, když Holmesův zrak se opět dolů smekl, že hledí přemoci vnitřní nějaké vzrušení. Tvář jeho zůstala sice klidná, avšak z očí jeho zářilo radostné vzrušení.

„Odpusťte obdivu znalce,“ pravil, ukázav rukou k obrysům podobizny, kteráž visela na protější stěně.

„Watson nechce přiznati, že rozumím poněkud umění, avšak to jest pouhá žárlivost, poněvadž názory naše ve věci té se liší! Totož jest opravdu velmi pěkná řada podobizen.“

„Jsem potěšen, že tak slyším od vás,“ pravil sir Jindřich, podívav se však trochu udiven na mého přítele.

„Netvrdím, že bych rozuměl příliš těmto věcem, a uměl jsem vždy posouditi spíše koně nebo býka nežli obraz. Nevěděl jsem, že nalézáte dosti časti na takové věci.“

„Vím co jest dobré, vidím-li to, a nyní to vidím. Toť Kneller, přísahal bych, tato dáma v modrém hedvábí, a tam nahoře otylý onen gentleman s parukou jest nepochybně od Rynoldse. Jsou to, myslím, vesměs rodinné podobizny.“

„Ano, všechny.“

„Znáte jména jejich?“

„Barrymore mě jim učil, i myslím, že bych mohl úkol svůj dobře odříkati.

„Kdo jest onen gentleman s teleskopem?“

„To jest místoadmiral Baskerville, kterýž sloužil pod Rodneyem v Západní Indii. Muž v modrém kabátě a se závitkem papíru jest sir Vilém Baskerville, kterýž byl pod Pittem předsedou komisí dolní sněmovny.“

„A onen šlechtic naproti mně v černém, sametovém oděvu a se širokým límcem krajovým?“

„Ach, máte pravdu, že přejete si o něm více věděti. On jest příčina všeho zla, jest to zlotřilý onen Hugo, od něhož pochází pes Baskervillský. Nezapomeneme mu toho nikdy.“

Díval jsem se se zájmem a poněkud překvapen na podobiznu.

„Božíčku, vypadá na pohled jako měkký a pokojný člověk!“ pravil Holmes. „Avšak z očí jeho vyzírá cosi dáblského. Představoval jsem si jej jako zjev statnější a divočejší.“ –

„Není však pochybnosti o tom, že jest to on, neboť jméno a datum 1647 jsou zaznamenány na zadní straně plátna.“

Holmes nemluvil již mnoho, neboť obraz starého prostopášníka působil, jak zdálo se, jakoby kouzlem na něj, a oči jeho upíraly se po celou dobu večere stále na obraz. Teprve však, když sir Jindřich uchýlil se do své komnaty, byl jsem s to, abych sledoval nitku jeho myšlenek.

Holmes dovedl mne zpět do jídelny, vzav s sebou z ložnice své svíčku i držel tuto proti obrazu, ovšem zčernalému.

„Pozorujete na něm ještě něco jiného?“

Pohleděl jsem na klobouk s peřím a s okrajem širokým, na dlouhé zakudrnatělé kadeře, na bílý krajkový límec a na vytáhlou přísnou tvář, kteráž byla jimi vroubena.

– Pohled muže toho nebyl brutální, avšak výsměšný a krutý; rty tenké byly pevně sevřeny a zrak jeho měl výraz chladný a svárlivý.

„Poznáváte v něm něčí podobu?“

„Siru Jindřichu zdá se býti trochu podoben čelistí svou.“

„To si asi jen představujete.“

Holmes postavil se na stolicí a drže světlo v levé ruce, zakryl ohnutou pravou rukou svou široký klobouk a dlouhé kadeře.

„Nebesa!“ zvolal jsem s úžasem.

Tvář Stapletonova vysvitla mně z plátna vstříc.

„Ej, vidíte nyní! Oči moje zvykly si zkoumati tvář a ne vnější úpravu. Jest to první vlastnost stihatele zlosynův, že musí vidět navzdor přestrojení.“

„Avšak toť obdivuhodné. Jakoby to byla vlastní jeho podobizna!“

„Ano, jest to zajímavý případ opakování se zjevu, opakování, kteréž tuto vtělilo se v duševním i v tělesném ohledu. Studium rodinných podobizen stačí věru vštípit člověku víru ve znovuvtělování. Chlapík ten jest Baskervillem, – to jest zřejmo.“

„Baskervillem s nároky na dědictví.“

„Tak jest. Tento nahodilý objev na obraze poskytl nám jeden z nejžádoucnější pohřešovaných článků. Máme jej, Watsone, máme jej, a troufám si přísahati, že před zejtrější nocí bude se třepati v síti naší jako kterýkoli z vlastních jeho motýlů. Špendlík, kork a lístek a připojíme ho do sbírky své v Bakerské ulici!“

Holmes vybuchl v nečastý svůj smích, když se od obrazu odvrátil. Neslyšel jsem ho často se smáti, ale když se smál, bylo vždy zle s někým.

Já vstal časně ráno, ale Holmes byl ještě dříve na nohou, neboť, když jsem se oblékal, viděl jsem ho již přicházeti po cestě k zámku.

„Ano, budeme míti plno práce dnes,“ podotkl, a mnul si ruce radostí, radostí z práce, která mu kynula. Sítě jsou roztaženy, a lov může počíti. Nežli den bude u konce, budeme věděti, zdaliž jsme polapili velkou svou štku s vyzáblou hlavicí, aneb zdaliž nám unikla okem sítě.“

„Vy jste byl již dnes na močálu?“

„Posílal jsem z Grimpenu zprávu Prince-Townské trestnici o smrti Soldenově. Myslím, že mohu slíbiti, že žádný z nás nebude míti k vůli tomu nesnáze. A musil jsem také dorozuměti se s věrným Cartwrightem, kterýž byl by zůstal ležeti jistě u dveří chýše mé jako pes u hrobu svého pána, kdybych nebyl ho upokojil, že jsem živ a zdrav.“

„Co třeba nám nejdříve činiti?“

„Mluvíti se sirem Jindřichem. Ach, zde jest.“

„Dobré jitro, pane Holmesi!“ pravil baronet. „Vypadáte jako generál, když se chystá k bitvě s náčelníkem svého štábu.“

„Jest tomu věru tak na vlas, Watson tázal se mne právě po rozkazech mých.“

„Já táži se rovněž.“

„A je dobře tak. Jste pozván, pokud jsem porozuměl, abyste pojedl s našimi přáteli Stapletonovými dnes večer.“

„Doufám, že vy přijдете též. Jsou to lidé velmi pohostinní, a jsem jist, že budou velice rádi, že vás uvidí.“

„Žel, že Watson a já musíme do Londýna.“

„Do Londýna?“

„Ano, myslím, že tam za nynějších okolností více prospějeme.“

Tvář baronetova se očividně protáhla.

„Doufal jsem, že budete při mně po celou tuto aféru. Tento zámek i močál nejsou věru vábnými místy, je-li člověk zde sám.“

„Milý náš příteli, musíte vykonati slepě a přesně, co vám řeknu. Musíte vyprávěti přátelům svým, že by nás bylo velmi těšilo, kdybychom byli mohli přijít s vámi, avšak že naléhavé záležitosti požadovaly, abychom odjeli do města. Že doufáme, že se brzy asi vrátíme. Neopomeňte vyřídit vzkaz ten.“

„Když to musí být...“

„Není jiného vyhnutí, ujišťuji vás.“

Seznal jsem podle zachmuřeného čela baronetova, že jest velice vzrušen tím, co pokládal za deserci naši.

„Kdy přejete si odejti?“ tázal se chladně.

„Ihned po snídání. Pojedeme do Coombe-Traceye, avšak Watson nechá zde zavazadla svá jako záruku, že se vrátí k vám. Watsone, pošlete lístek Stapletonovi, že litujete, že nemůžete přijít.“

„Mám sto chutí odebrati se do Londýna s vámi,“ pravil baronet. „Proč bych měl zde zůstat sám?“

„Poněvadž jest to místo, kam vás poutá povinnost. A poněvadž dal jste mi slovo své, že učiníte, co jsem vám řekl, a já vám říkám, byste zde zůstal.“

„Dobrá, tedy zůstanu.“

„Ještě jeden pokyn. Přeju si, abyste jel do Merripitského domu. Pošlete však zpět svůj kočárek, a řekněte Stapletonovým, že chcete jiti domů pěšky.“

„Pěšky přes močál?“

„Ano.“

„Avšak to jest právě věc, před kterou jste mne tak často varoval!“

„Tentokráte můžete si to však troufati bezpečně. Kdybych neměl veškerou důvěru ve vaše nervy a ve vaši odvahu, nevybízeli bych vás k tomu, avšak jest věcí podstatnou, abyste tak učinil.“

„Učiním tak tedy.“

„A ceníte-li si život svůj, nepřecházejte močálem žádným jiným směrem mimo přímou stezku, která vede z Merripitského domu ke Grimpenské silnici, což ostatně jest nejpřirozenější cesta.“

„Učiním, jak pravíte.“

„Dobrá! Byl bych velmi rád, kdybych mohl odjet již dopoledne, abych mohl dosáhnouti Londýna již odpoledne.“

Podivil jsem se velice tomuto programu, ačkoliv jsem si vzpomněl, že Holmes byl řekl Stapletonovi v noci před tím, že návštěva jeho zakončena bude příštího dne.

Tušil jsem však, že chce vzít mne s sebou, aniž jsem pochopil, proč máme být my oba nepřítomni zrovna v okamžiku, kterýž on sám prohlásil za kritický.

Nezbývalo ovšem nic, nežli slepě poslechnouti; tak dali jsme „s Bohem“ svému rozmrzelému příteli, a několik hodin na to byli jsme na nádraží v Coombe-Traceyi a odeslali povoz zpět.

Hoch čekal na peronu.

„Poroučíte něco, pane?“

„Odjedete s tímto vlakem, Cartwrigthe, do města. Ihned, jak tam přijedete, pošlete depeši siru Jindřichu Baskervillu mým jménem podepsanou, depeši žádající ho, aby, nalezl-li zápisník, který jsem ztratil, poslal ho jako rekomandovanou zásilku do Bakerské ulice.“

„Ano, pane!“

„A otažte se v nádražní kanceláři, nepřišlo-li nic pro mne.“

Hoch vrátil se s telegramem, který mně Holmes podal.

Telegram zněl:

„Depeši jsem obdržel. Přijedu s nevyplněným zatykačem. Přibudu v pět hodin čtyřicet minut.

Lestrade.“

„To jest odpověď na ranní moji depeši. Lestrado jest, jak myslím, nejlepším z policistův, a budeme snad potřebovati jeho pomoci. A nyní, Watsone, myslím, že nemůžeme užiti lépe času svého, nežli když navštívíme vaši známou, paní Lauru Lyonsovou.“

Plán Holmesovy výpravy počal se mi nyní vyjasňovati. Chtěl použiti baroneta, aby přesvědčil Stapletonovy, že jsme opravdu odjeli, kdežto v pravdě se vrátíme v okamžiku, kdy bude nás asi nejvíce zapotřebí.

Onen telegram z Londýna, až zmíní se sir Jindřich o něm; Stapletonovým, musí vymýtiti poslední podezření z myslí jejich.

Viděl jsem již, jak stahuje se síť naše více a více kol ostré hlavice naší štiky!

Paní Laura Lyonsová byla ve své pracovně a Holmes zahájil rozhovor s ní s přímostí a řízností, která ji značně překvapila,

„Vyšetřuji okolnosti smrti Karla Baskervilla,“ pravil. „Přítel můj zde, dr. Watson, oznámil mi, co jste mu sdělila, a také okolnosti, jež jste zamlčela a jež souvisí s událostí onou.“

„Co jsem zamlčela?“ tázala se paní Laura Lyonsová vyzývavě.

„Přiznala jste se, že jste žádala sira Karla, aby byl u vrátek aleje v deset hodin večer. Víme, že bylo to místo a hodina smrti jeho. Zamlčela jste nám, jaká jest souvislost mezi těmito událostmi!“

„Není souvislosti mezi nimi.“

„V případě tom byla by shoda událostí skutečně neobyčejná. Avšak myslím, že se nám podaří souvislost onu přese vše zjistiti. Chci býti k vám, paní Lyonsová, úplně upřímným. Pokládáme případ tento za vraždu, a okolnosti svědčí nejenom proti vašemu příteli, panu Stapletonovi, nýbrž nepochybně i proti jeho ženě.“

Dáma vzchopila se prudce se své stolice.

„Proti jeho ženě!“ zvolala.

„Věc ta není již tajemstvím. Osoba, která pokládána byla za jeho sestru, jest pravdě jeho žena.“

Paní Lyonsová usedla opět.

Ruce její sevřely křečovitě postranní opěradlo křesla, i všiml jsem si, že růžové nehtíky její zbělely, jak křečovitě je do dřeva tiskla.

„Proti jeho ženě!“ opakovala, „proti jeho ženě! On není přece ženat!“

Sherlock Holmes pokrčil rameny.

„Dokažte mi to! Dokažte mi to! Dokážete-li mi to!“

Blesk v jejích očích pravil více, nežli slova byla by mohla říci.

„Přišel jsem již uchystán na to, abych to mohl dokázati,“ pravil Holmes, tahaje všeliké papíry z kapsy.

„Zde jest fotografie parku toho, provedená před několika lety v Yorku. Na rubu jest napsáno sice „Pan Vandeleur s paní“, avšak nebude vám snadno, poznati jej i ji, znáte-li i ji osobně. Jsou od věrohodných svědkův i popisy osoby páně Vandeleurovy i jeho choti, kteří té doby měli v St. Oliveru soukromou školu. Ctěte svědectví ta a uvidíte, můžete-liž pochybovati o totožnosti lidí těch.“

Paní Lyonsová pohlédla na doklady a po té pohlédla na nás s ustrnulým, vytřeštěným výrazem zoufalé ženy.

„Pane Holmesi,“ pravila, „tento muž nabídl mně sňatek s podmínkou, že vymohu rozvod od svého manžela. Přelhal mne však, lotr, přelhal v každém směru. Neřekl mně nikdy ni slova pravdy. A proč – proč? Myslíla jsem, že vše se děje k vůli mně! Avšak nyní vidím, že nebyla jsem nikdy nežli nástrojem v jeho rukou. Proč měla bych mu zachovati já věrnost a oddanost, když on v pravdě nejevil jich nikdy vůči mně? Proč měla bych se snažiti chrániti ho před následky jeho vlastních škaredých skutkův? Tažte se mne, po čem chcete, a já vám věru ničeho nezatajím. Jednu věc přísahám vám však, a to jest, že když jsem psala onen dopis, ani ve snu jsem se nenadála, že by měl ublížiti starému pánu, kterýž byl nejlaskavějším mým přítelem!“

„Věřím vám úplně, madame,“ pravil Sherlock Holmes. „Líčení těchto událostí musilo by však býti velmi trapné pro

vás a snad bude milejším a snazším pro vás, když budu já vyprávěti vám, co se sběhlo, vy můžete pak opravit mne, zmýlím-li se. Byl to Stapleton, jenž vám pošeptal, byste poslala onen list?”

„Diktoval mně list ten.“

„Soudím, že uvedl jako důvod, že vám sir Karel pomůže hraditi výdaje spojené s rozvodem vašim.“

„Tak jest!“

„Avšak když jste byla již list odeslala, zrazoval vás před dostaveníčkem?“

„Řekl mi, že by to uráželo samolibost jeho, aby jiný muž poskytl peníze k takovému účelu, a že, ačkoliv on jest chudý, chce věnovati poslední groš, by odstranil překážky, jež nás dělí.“

„Ano, Stapleton zdá se býti skutečně velmi houževnatá a sebevědomá povaha. A potom neslyšela jste nic již, až jste četla zprávy o smrti sira Karla v novinách.“

„Nikoli!“

„A přiměl vás, byste přísahala, že neřeknete nic o své schůzce se sirem Karlem?“

„Ano. Právil, že smrt jeho jest velice tajuplnou, a že byla bych jistě podezřívána, kdyby věc tato přišla na jevo. Zastránil mne tak, jen abych zůstala mlčelivou.“

„To jsem předpokládal. Měla jste sama však nějaké podezření?“

Paní Lyonsová váhala a sklopila oči.

„Zнала jsem jej,“ pravila potom. „Avšak kdyby mně byl stál v slovu, byla bych i já vůči němu tak učinila.“

„Myslím, že celkem můžete mluvit o štěstí, že jste vyvázla aspoň tak,“ pravil Sherlock Holmes. „Měla jste ho ve své moci, a on to věděl, a přece žijete ještě! Kráčela jste po měsíce na samém kraji propasti. Musíme se nyní s vámi, paní Lyonsová, rozloučiti, avšak jest možno, že záhy uslyšíte opět o nás.“

„Případ náš se zaokrouhluje a nesnáz za nesnází před námi mizí,“ pravil Holmes, když jsme stáli na nádraží, čekající londýnský rychlík. „Budu brzy s to, abych spojil v jediné souvislé vylíčení jeden z nejneobyčejnějších a nejsensačnějších zločinů moderní doby. Osoby, studující kriminologii, připamatují si snad podobný případ z roku šestašedesátého v Grodnu na Malé Rusi; ovšem cosi podobného provedli i vražedníci Andersonovi v Severní Karolíně, avšak tento případ skýtá některé rysy, jakéž vykazuje on jediný. I nyní nemáme ještě jasných důkazů proti tomuto neobyčejně vychytralému muži. Ale musili bychom býti velmi překvapeni, kdyby případ náš nebyl dost vyjasněn, dříve nežli odebereme se na lože.“

Londýnský rychlík vjel s hukotem do stanice, a malý muž, jako drátek, seskočil z oddělení první třídy.

Potřásli isme si všichni tři ruce, a já poznal z uctivého způsobu, s jakýmž Lestrade pohlíží na soudruha mého, že naučil se velmi mnohému od té doby, kdy poprvé pracovali spolu. Pamatuji se ještě dobře na posměšky, kteréž theorie hádavého a rozvažujícího přítele mého budívaly v muži pouhé praxe.

„Něco dobrého máte pro mne?“

„Nejznamenitější případ za celou řadu let,“ pravil Holmes. „Máme dvě hodiny před sebou, dříve nežli musíme se vydati na výpravu. Myslím, že bychom jich měli použiti, abychom něco pojedli, a potom, Lestrade, vyfoukneme londýnskou mlhu z plic vašich tím, že dopřejeme vám nadýchat se čistého, nočního vzduchu Dartského močálu! Nebyl jste tam nikdy ještě? Nu, myslím, že nezapomenete na tamní první svou návštěvu.“

XIV. PES BASKERVILLSKÝ.

Jedna z chyb Sherlocka Holmese, ač-li bylo lze to chybou nazvati, byla, že velice nerad sděloval celé své plány jiným osobám, dokud nenadešel sám okamžik k provedení jich.

Částečně vyplývalo to z jeho povahy velitelské, kteráž ráda ovládala a překvapovala ty, kteří kolem něho byli, částečně plynulo to však také z opatrnosti jeho povolání, jež mu ukládala nevydávati nic na zdařbůh v šanc.

Následky tohoto postupu byly ovšem pak velmi krušné pro ty, kdož byli jeho agenty a pomocníky.

Já často trpěl tím, avšak nikdy tolik jako za dlouhé naší výpravy za tmy. Veliké rozhodnutí bylo před námi, chystali jsme se nanejmeně k závěrečnému rozmachu, svému, a přece Holmes neřekl mně ještě nic, a já mohl činiti jenom domněnky o směru jeho akce. Nervy moje byly rozechvěny očekáváním toho, co přijde, když tu na konec chladný vítr, vanoucí mně do tváří, a tmavé, pusté prostory po obou stranách úzké cesty ukázaly mně, že

jsme se vrátili opět na močál.

Každé poskočení koní, a každé otočení kol přibližovalo nás k nejmělejšímu našemu dobrodružství.

Rozhovor náš byl stěžován přítomností kočího najmutého povozu, takže musili jsme mluvit o všedních věcech, ač nervy naše byly napjaty pohnutím a tuchou věcí příštích.

Bylo tudíž útěchou pro mne v tomto nepřirozeném sebezpřemáhání, když na konec minuli jsme Franklandův dům a když přiblížili jsme se k zámku a k jevišti akce.

Nejeli jsme až ku vchodu zámku, nýbrž slezli jsme s vozu poblíž vrátek v stromořadí.

Zaplatili jsme za povoz a nařídili jsme kočímu, by vrátil se do Coombe-Traceye, kdežto my vydali se pěšky do Merripitových domu.

„Jste ozbrojen, Lestrade?“

Malý detektiv se usmál.

„Pokud nosím spodky, nosím kapsu vzadu na nich, a pokud nosím tuto zadní kapsu, mám něco v ní.“

„Dobrá! Já i přítel můj jsme rovněž připraveni na všechna překvapení!“

„Jste nesmírně mlčeliv v záležitosti této, pane Holmese. O jakou hru běží vlastně nyní?“

„O hru trpělivosti.“

„Na mou věru, nevypadá to zde tuze roztomile,“ pravil detektiv, zatřesa se, an jej zamrazilo, i rozhlédl se kol po chmurných svazích blízkého pahrbku i po nesmírném jezeru mlhy, jež se rozkládalo nad grimpenským močálem.

„Vidím světla nějakého domu před námi.“

„Toť Merripitský dům a konec cesty naší. Musím vás nyní žádati, byste se ubírali dále po špičkách a abyste nemluvili, leda šeptem.“

Ubírali jsme se obezřele po stezce, jako bychom chtěli zamířiti přímo k domu, avšak Holmes zadržel nás, když jsme byli vzdáleni asi ještě dvě stě yardův od stavení.

„Tím jsme zatím u cíle,“ pravil. „Tyto skály poskytnou nám obdivuhodnou skryši.“

„Budeme zde čekat?“

„Ano, položíme se tu hezky zálohou! Vejděte do této sluje, Lestrade. Byl jste též uvnitř domu, myslím, Watsone? Můžete sdělit s námi polohu komnat? Jaká jsou to zamřížovaná okna na této straně?“

„Myslím, že jsou to okna kuchyně!“

„A okno tam dole, jež jest tak jasně osvětleno?“

„To jest jistě jídelna!“

„Okenice jsou otevřeny. Vy znáte lépe polohu místa. Plížte se tam polehounku a podívejte se, co dělají – ale pro Bůh! neprozradte jim nikterak, že jsou pozorováni.“

Ubíral jsem se po špičkách stezkou i skrčil jsem se za nízkou zídou, jež obklopovala zanedbanou ovocnou zahradu. Vplíživ se do jejího stínu, dostihl jsem bodu, odkud mohl jsem přímo dívat se do okna, záclonou nezastřeheno.

Jen dva mužové byli v komnatě, sir Jindřich a Stapleton. Seděli u stolu naproti sobě, obráceni jsouce profily ke mně.

Oba kouřili doutníky; káva a víno stály před nimi. Stapleton hovořil velmi živě, avšak baronet byl bledý a zřejmě rozržitý. Snad pomýšlení na dalekou cestu zlopověstným močálem tísnilo velice mysl jeho.

An jsem se tak díval, Stapleton opustil komnatu, kdežto sir Jindřich naplnil opět sklenici svou a opřel se zády o lenoch stolice, odfukuje kouř doutníku.

Slyšel jsem vrznutí dveří a po té zvuk na šterku. Kroky ozývaly se na stezce na druhé straně zdi, za níž jsem byl schován.

Pohlédnuv opatrně přes zídou, spatřil jsem přírodozpytce, jak stanul u dveří nějakého vedlejšího stavení v koutě zahrady. Klíč otočil se v zámku, a když Stapleton vešel dovnitř, ozval se uvnitř podivný skřek.

Stapleton byl jen minutku uvnitř, a potom slyšel jsem, že klíč se otočil v zámku znovu, muž minul mne, i vrátil se do domu.

Viděl jsem ho, jak přisedá opět k hostu, i odplížil jsem se pomalu zpět k místu, kde soudruzi moji čekali, abych jim pověděl, co jsem viděl.

„Vy pravíte, Watsone, že paní není uvnitř?“ tázal se Holmes, když jsem skončil vyprávění svoje.

„Nikoliv, není tam.“

„Kde by mohla býti, když žádná jiná prostora v domě není osvětlena mimo kuchyň?“

„Nemám potuchy, kde by mohla býti.“

Řekl jsem již, že nad Velikým Grimpenským močálem vznášela se hustá, bělavá mlha. Valila se zvolna směrem k nám, a zvedla se na této straně nás jako hradba nízká ale hustá a jasně ohraničená.

Měsíc svítil na ni, i vypadala ve světle jeho jako veliké, zářivé, ledové pole; vrcholky vzdálených útesů připadaly jako skaliska, nesená povrchem jeho.

Holmesova tvář obrácena byla k mlze, i slyšel jsem ho, jak netrpělivě zamručel, když mlha postupně se k nám blížila.

„Valí se k nám, Watsone.“

„Jest to povážlivé?“

„Ano, velmi povážlivé, – jest to jediná věc na světě, jež mohla by rozrušit moje plány. Sir Jindřich nemůže tam již dlouho zůstat. Jest již deset hodin. Náš úspěch i život jeho závisí od toho, vyjde-li z domu dříve, než mlha zalehne stezku.“

Noc nad námi byla jasná a krásná. Hvězdy plály chladným a jasným svitem, kdežto měsíc rozléval na celou krajinu vlídné, matné světlo svoje.

Před námi vztyčoval se temný obrys domu, štít jeho střechy a vysoké komíny odrážely se jasně od stříbřité oblohy.

Široké pruhy zlatého světla řinuly se z dolních oken napříč zahradou a močálem. Jedno z nich náhle zhaslo. Služebnictvo opustilo kuchyni.

Zůstala rozsvícena toliko lampa v jídelně, kdež oba muži – vraždu osnující hostitel a nic netušící host – hovořili ještě, pokuřující. Každou minutou bílá, vlnící se vrstva ona, kteráž pokrývala již polovic močálu, valila se blíž a blíže k domu.

Již první mráčky její chumelily se před zlatým rámcem osvětleného okna.

Zadní část zahradní zdi byla již neviditelnou, a stromy zvedaly koruny své nad kotouče bílé páry. A zatím, co střežili jsme dále východ z domu, cáry mlhy roztáhly se kol obou rohů domu a sbalily se zvolna v hustý mrak, nad nímž hořejší poschodí domu a střecha vznášely se jako loď příšerná nad mořem temna.

Holmes ukázal rukou zlostně na skálu před námi a dupl netrpělivě nohou.

„Nevyjde-li z domu ve čtvrt hodince, stezka bude mlhou zakryta. Za půl hodiny neuvidíme ani ruce své před očima.“

„Neměli bychom se odebrati poněkud tamhle na zad na vyšší polohu?“

„Ano, myslím to že bude lépe.“

A tak, když vrstva mlhy valila se k nám, ustoupili jsme před ní nazpět, ač byli jsme vzdáleni půl míle anglické od domu, a stále ještě husté, bílé moře to s hladinou svou horní, stříbrem zalitou, zvolna a neúprosně řinulo se k nám.

„Vzdalujeme se příliš,“ pravil Holmes. „Nesmíme připustiti možnost, aby byl on předhoněn dříve, než by nás dostihl. Stůj co stůj musíme držeti se na místě, kde jsme.“

Holmes poklekl a přiklonil ucho k zemi.

„Bohudík, myslím, že slyším ho přicházeti!“

Zvuk rychlých kroků přerušil ticho bařiny.

Choulíce se mezi balvany pohlíželi jsme pronikavě v stříbřitou hráz mlhy, jež vztyčovala se před námi.

Kroky ozývaly se hlasitěji a hlasitěji a z mlhy, jakoby rozevřely se záclony, vystoupil muž, kterého jsme čekali.

Rozhlédl se kol sebe, překvapen, když vstoupil do jasné, hvězdné noci.

Po té dal se rychle stezkou, přešel blízko nás, a jal se stoupati po dlouhém svahu za námi.

An kráčel, díval se opět přes to i ono rameno nazpět, jako muž, kterému není tuze volno u srdce.

„Pst! Pst!“ zvolal Holmes, i slyšel jsem ostré cvaknutí kohoutku jeho zbraně.

„Pozor! Kvačí již!“

Bylo slyšeti rychlý, křehký, nepřetržitý cupot čehosi nebo kohosi uprostřed valící se mlhy.

Mrak její zvedal se asi padesát yardů od nás, a my všichni tři zírali na něj, nejisti, jaký děs vyrazí z mraku toho.

Byl jsem po boku Holmesově, i podíval jsem se na okamžik na jeho tvář.

Byla bledá, avšak měla výraz radostného očekávání. Oči Holmesovy přímo svítily ve světle měsíčním.

Náhle však upřely se vpřed ztrnulým, utkvělým výrazem a též rty Holmesovy otevřely se úžasem.

V tomtéž okamžiku Lestrade vzkřikl hrůzou a mrštil sebou tváří na zem.

Vyskočil jsem na nohy, moje ztrnulá ruka svírala zbraň, leč mysl moje ohromena byla strašlivou postavou, jež vyrazila na nás ze stínův mlhy.

Byl to pes, obrovský pes, černý jak uhel, avšak oči žádného smrtelníka neviděly nikdy psa takového.

Oheň šlehal z otevřené tlamy jeho, oči jeho plály jako řeřavé, čenich jeho i lalok svítily, jakoby plamének blykal temnotou.

Nikdy ani mozek rozrušený v horečných snech nemohl si představit nic divočejšího, děsivějšího a ďábelštějšího nad toto temné tělo a nad tuto divou tvář, jež vyrazila proti nám z hradeb mlhy.

Dlouhými skoky obrovský, černý tvor tento pádil po stezce, sleduje přesně stopy přítele našeho.

Tak ohromeni byli jsme zjevem jeho, že dříve, nežli nervy naše se vzpamatovaly, dopustili jsme, aby nás minul.

Potom Holmes i já vystřelili jsme najednou; netvor zavyl hrozně, důkaz to, že aspoň jeden z nás ho trefil. Nestanul však, nýbrž pádil dále.

Daleko od nás na stezce viděli jsme sira Jindřicha, jak se ohlédl.

Tvář jeho zasvítla, úžasně bledá ve světle měsíčním. Mladý muž vzepjal ruce zděšením, a malomocně zíral na strašlivý zjev, jenž řtil se naň.

Avšak onen bolestný jek psa na ráz rozplašil všecken náš strach.

Byl-li zranitelným, byl jistě těla smrtelného; mohli-li jsme ho zraniti, je možno jej i usmrtiti!

Nikdy ještě neviděl jsem muže tak tryskem páditi, jako viděl jsem Holmesa té noci za psem letěti. Jsem znám rychlými nohami svými, ale on předběhl mne o tolik, o kolik předběhl jsem já malého našeho policistu.

Před námi, když pádili jsme po stezce, slyšeli jsme z úst sira Jindřicha úzkostný výkřik za výkřikem i zlostné, temné vrčení psa.

Viděl jsem ještě, jak bestie skočila na oběť svoji, jak strhla sira k zemi, a jak již již drásala mu hrdlo.

Avšak v tomtéž okamžiku Holmes vypálil pět střel z revolveru svého do boku netvorova.

Zavyl ještě v zápasu smrtelném, a lapnuv ještě tlamou do vzduchu, jakoby chtěl ještě někoho uchvátiti, pes převalil se na záda.

Čtyři nohy jeho zmítaly se ještě okamžik zuřivě ve vzduchu a potom sklesly bez vlády k boku.

Stanul jsem, div dechu popadaje a přitiskl jsem hlaveň svou k strašné, svítící hlavě této, avšak bylo zbytečno již stisknouti kohoutek.

Obrovský pes byl mrtev...

Sir Jindřich ležel bez vědomí na místě, kde upadl.

Roztrhli jsme límec jeho, a Holmes si oddechl, děkuje Bohu, když jsme seznali, že na těle přítele není rány, a že pomoc naše přišla ještě včas.

Již také víčka sira Jindřicha se zachvěla, a sir učinil i slabý pokus pohnouti se.

Lestrade vstrčil hrdlo své láhve s pálenkou mezi zuby jeho, a již dvě vytřeštěné oči upřely se na nás.

„Bože můj,“ zašeptal. „Co to bylo? Pro Boha milosrdného, co to bylo?“

„Mrtvo jest, ať to bylo cokoli. Odpravili jsme strašidlo rodu vašeho jednou pro vždy a na věky.“

Tvor, jenž ležel natažen před námi, byť strašlivý postavou a silou svojí. Nebyla to ani čistokrevná dogga, a nebyl to ani čistokrevný, hlídací pes, nýbrž byl nepochybně skřížením obou. Vyzáblý, divoký, a veliký tak, jako malá lvice.

I nyní, ještě za ticha smrti, obrovské tesáky zdály se svítiti modravým světlem, a malé, hluboko zapadlé žluté oči vroubeny byly jako kruhem plamenným.

Vložil jsem ruku na svítící tlamu, a když jsem zvedl prsty své, tyto samy zasvítily jako řeřavý temnotou.

„Fosfor,“ pravil jsem.

„Povedená to příprava fosforu!“ prohodil Holmes, čichaje k hlavě smrtícího zvířete. „Nevydává žádného zápachu, kterýž by mohl vaditi čichu psa! Musíme vás velice odprosit, sire Jindřichu, že jsme vydali vás takovému zděšení. Byl jsem uchystán na psa, ale nikoli na takového netvora. A mlha nedopřála nám dosti času, abychom ho řádně přijali!“

„Zachránil jste mi život!“

„Ale uvedli jsme ho nejprve v nebezpečí. Jste dosti silným, abyste mohl povstati?“

„Dejte mi ještě doušek pálenky, i budu připraven již zase na vše! Tak! A nyní, prosím, pomozte mně povstati. Co míníte nyní činiti?“

„Zanechali vás zde. Nejste dosti silným na další ještě dobrodružství této noci. Chcete-li zde počkati, ten neb onen z nás dovede vás zpět na zámek.“

Sir Jindřich pokoušel se udržeti se aspoň jakž takž na nohou, avšak byl ještě příšerně bledý a chvěl se na celém těle.

Pomohli jsme mu až k jednomu balvanu, kdež usedl, chvěje se a skrýváje tvář svou v dlaních.

„Musíme vás nyní opustiti,“ pravil Holmes. „Zbytek našeho díla musí býti dokonán, a každý okamžik jest pro nás důležitý. Přišli jsme věci na kloub nyní musíme se dostatí pachateli na kejhák.“

„Možno vsaditi tisíc proti jedné, že nenalezneme ho doma,“ pokračoval Holmes, když jsme se dali rychle opět stezkou nazpět. „Výstřely ony asi pověděly mu již, že prohrál hru svou.“

„Jsme dosti daleko od domu, a mlha tato asi utlumila rachot výstřelů.“

„Sledoval asi psa, aby ho mohl v čas odvolati – tím můžete býti jisti. Ne, ne, nyní jest již pryč. Avšak prohlédneme přece dům pro všechnu jistotu.“

Dvéře, vedoucí do domu, byly otevřeny, a tak vběhli jsme dovnitř a kvapili jsme z komnaty do komnaty, k velikému úžasu starého sluhy, kterýž potkal nás na chodbě.

Nebylo světla nikde mimo v jídelně, avšak Holmes vzal lampu a nenechal neprohledánu ni jedinou místnost v domě.

Nikde neviděli jsme ni stopy po muži, kterého jsme se chtěli zmocniti.

V hořejším však poschodí uzavřeny byly dvéře ložnice.

„Někdo jest uvnitř!“ zvolal Lestrade. „Slyším někoho se tam hýbati. Otevřete tyto dvéře!“

Slabý sten a šelest ozvaly se uvnitř.

Holmes kopl do dveří přímo u zámku vši silou, a dvéře se otevřely.

S revolverem v ruce vrazili jsme všichni tři do komnaty.

Avšak také tam nebylo ni památky po zoufalém a troufalém lotru, kteréhož doufali jsme tu spatřiti.

Na místě toho ocitli jsme se před zjevem tak neobyčejným a nečekaným, že jsme na okamžik stanuli, zírajíce naň ustrnule.

Komnata byla přeměněna v malé museum, a stěny byly pokryty jistým počtem skříněk zasklených, obsahujících sbírky motýlův a mūr, v jichž chytání nalézal tento nebezpečný muž, jehož povaha byla tak složitou, své obveselení.

Ve středu této komnaty vztyčoval se sloup, kterýž postaven byl někdy na oporu trámu, červotočem rozvrtaného, jenž držel strop, ke sloupu tomu připoutána byla postava, všelikými pokrývkami pro větší jistotu tak ovinutá a zakuklená, že v prvním okamžiku nebylo lze říci, je-li to muž neb žena.

Jeden šál otočen byl kolem krku a svázan byl za sloupem.

Jiný kus látky pokrýval dolní část obličeje – a nad ním dvě tmavé oči – oči, z nichž zíraly hněv, stud i otázka úzkostná – upíraly se na nás. V minutce strhli jsme tuto látku, jež měla být špejlem umlčujícím, rozvázali jsme pouta, a paní Stapletonová sklesla na podlahu před námi.

Když krásná hlava její sklonila se k prsoum, viděl jsem na šiji její jasně červený pruh, způsobený šlehem bičíku.

„Ó, toho surovce!“ zvolal Holmes. „Lestrade, rychle sem s láhví pálenky! Posadte paní na stoličce. Omdlela týráním a vysílením.“

Paní Stapletonová otevřela opět oči.

„Zachránil se?“ tázala se. „Unikl?“

„Nemůže nám uniknouti, madame.“

„Ne, nemíním svého manžela, míním sira Jindřicha. Zachránil se?“

„Ano.“

„A pes?“

„Jest mrtev.“ Oddechla si uspokojením:

„Díky Bohu! Díky Bohu! Ó, ten lotr! Vizte, co se mnou činil.“

Vyhrnula své rukávy a se zděšením viděli jsme, že ruce její byly celé pokryty ranami.

„Avšak to není nic – nic! Jak teprve mučil a pokálel duši a mysl moji! Mohla jsem snášeti všechno to týrání, samotu, život plný klamání, všechno, – všechno to mohla jsem snášeti, dokud mohla jsem se upínati k naději, že láska jeho náleží mně, avšak nyní vím, že také tu byla jsem jím oklamána, a že byla jsem jen jeho nástrojem.“

Řkouc tak, paní propukla ve vášnivý vzlykot.

„Nejste povinna jemu též ničím dobrým, madame,“ pravil Holmes. „Povězte nám tudíž, kde jej najdeme. Když jste mu pomáhala ve zlém, pomozte nám nyní a napravte tak jednání svoje.“

„Jest jediné jen místo, kam by mohl uprchnouti,“ odpověděla. „Na ostrůvku pevné půdy v samém středu močálu jest starý cínový důl. Jest to tam, kde ukrýval svého psa, a tam také vykonal přípravy, aby měl pro každý případ své útočiště. A tam také nepochybně uprchl.“

Mlha byla se přivalila již až k oknům a spočívala na nich jako vrstva bílé vlny.

Holmes podržel lampu k oknu.

„Pohledte,“ pravil, „nikdo v tuto noc nedovedl by najíti cestu Grimpenským močálem.“

Paní zasmála se a zatleskala rukama v divoké radosti.

„Nalezne cestu snad taní, ale nikdy zpátky,“ zvolala. „Jak mohl by naléztí dnes v noci proutky, jež měly mu býti vodítkem? Sázeli jsme je do země spolu, on a já, abychom označili stezku, vedoucí močálem. Ó, kdybych byla mohla je dnes vytrhati! Potom byl by vám vydán na milost a nemilost.“

Bylo nám zřejmo, že všechno pronásledování bylo by marné, dokud mlha se nezvedne.

Zanechali jsme prozatím Lestrada na stráž v domě, kdežto Holmes a já vrátili se s baronetem na Baskervillský zámek.

Historie Stapletonových nemohla mu býti déle zatajena, on snesl však statečně ránu, jakáž zasazena mu byla tím, když zvěděl pravdu o ženě, kterou miloval.

Avšak otřes, způsobený myslí jeho nočním dobrodružstvím, rozechvěl nervy jeho tak, že nežli ráno nadešlo, ležel, blouzně, na loži, schvácen vysokou horečkou.

Doktor Mortimer ho ošetřoval.

Oba musili potom nastoupiti cestu kol světa, kteráž teprve zase učinila ze sira Jindřicha zdravého a veselého muže, jakým býval dříve, nežli se stal pánem zlopověstného statku.

A nyní dospějme rychle k závěrku našeho neobyčejného vyprávění, ve kterémž snažil jsem se docílit, aby čtenář sdílel ony obavy chmurné a předtuchy neurčité, kteréž tak dlouho, obestíraly životy naše a kteréž tak tragicky skončily.

Ráno po ubití psa mlha se zvedla, a my doprovodem byli paní Stapletonovou k místu, kdež ona a manžel její byli našli stezku vedoucí bařinou.

Pochopili jsme teprve celou hrůzu života této ženy, když viděli jsme horlivost a radost, s jakouž nás vedla na stopu manželovu.

Zanechali jsme ji na úzkém ostrůvku pevné, rašelinovité půdy, kterýž vybíhal do široko daleko rozplzlého bahna.

Od konce poloostrovu toho vždy tu a tam ukazoval proutek, zastrčený do země, kudy vede klikatá stezka od skupiny rákosí k další skupině mezi tůněmi se zelenavou vodou a mezi hnijícím bahnem, kteréž zahrazovaly cestu cizinci.

Bujné rákosí a šťavnaté, slizké vodní rostliny vysílaly ve vzduch vůni předmětů tlících, a těžké miasmatické výpary stoupaly k hlavám našim, kdežto při nepravém kroku zabořili jsme se dokonce až po kolena v temné, třaslavé bahno, které zvedalo se na yardy kol kroků našich v mírných vlnách.

Chtívá jeho lapadla chytala nás za paty, když kráčeli jsme po něm a když zabořili jsme se někdy do něho, bylo nám, jakoby zlá ruka jakás táhla nás dolů do těchto hlubin odporných; tak kruté a umíněné byly drápy, jimiž nás svíralo.

Jen jednou viděli jsme dle stopy, že někdo kráčet musil nebezpečnou touto cestou před námi. Na chomáči metlic, kterýž udržel ho nad bahnem, viděli bylo temný jakýsi předmět.

Holmes zapadl až po stehno, když poodstoupil od stezky, aby předmět dosáhl, a kdyby nás tam nebylo bývalo, nebyl by nikdy nohou svou opět na pevnou zemi vstoupil.

Držel starou botku ve vzduchu.

Firma „Mayersové v Torontu“ vyražena byla na kůži botky uvnitř.

„Botka ta stála věru za to, že jsem se vykoupal ve slatině,“ pravil Holmes. „Jest to botka, kteréž sir Jindřich pohřešoval.“

„A byla tam pohozena Stapletonem, když utíkal.“

„Tak jest! Podržel ji v ruce, když byl jí použil k tomu, aby poštvál psa na stopu sira Jindřicha. Prchal, když zvěděl, že hru svou prohrál, stále ještě botku svíraje, a odhodil ji na tomto místě při svém běhu. Víme aspoň, že se dostal zdrav až sem.“

Avšak více než to neměli jsme nikdy již věděti, ačkoli tušiti mohli jsme velmi mnoho!

Nebylo naděje, že bychom našli stopy v bahnu, neboť zvedající se bahno zalilo se vždycky opět, avšak, když jsme na konec dostihli pevnější půdy za močálem, jali jsme se všichni tři horlivě ohlížeti po stopách.

Avšak nikde nebylo nejmenší známky po nich!

Jestliže země mluvila pravdu, tož Stapleton nikdy nedosáhl ostrovního útočiště, jehož se v poslední noci v mlze dotápati hleděl.

Někde v nitru Velkého Grimpenského močálu, dole, v hnijícím bahnu nesmírné bařiny, kteráž ho vtáhla v sebe, chladný a krutý muž ten jest pohřben na vždy.

Nové stopy našli jsme na ostrově, bahnem obklopeném, kdež byl on ukrýval divokého svého pomocníka.

Veliké kolo hnací a jáma, zpola zasypaná rumem, připomínaly starý, opuštěný důl. Poblíž nalézaly se zbytky

příbytků horníků, – horníků, zapuzených nepochybně výpary okolní bařiny.

V jednom ze stánků těch našli jsme hák a řetěz, i množství ohryzených kostí, jež ukazovaly, kde pes byl držán. Kus kosti s chomáčkem hnědé srsti leželo mezi těmito zbytky.

„Toť ostatek po nějakém psu!“ zvolal Holmes. „Přisahám Bohu, toť musil býti lovčí pes s kučeravou srstí! Nebohý Mortimer nespátřil nikdy již svého čtvernohého miláčka! Nuže myslím, že místo toto neobsahuje již žádného tajemství, jehož bychom se nebyli dopátrali.“

Stapleton mohl ukrývati svého psa, avšak nemohl potlačit jeho hlas.

Odtud ozýval se ryk a vytí, kteréž ani za dne nebylo příjemko slyšeti. Při některé vycházce mohl psa vzíti s sebou do vedlejšího stavení u Merripitského domu, avšak bylo by to bývalo vždycky s nebezpečím spojeno, a protož teprve v den poslední, kterýž pokládal za závěrek všeho úsilí svého, odvážil se tak učiniti.

„Tato látka v kovové krabici byla nepochybně směsí onou, kterou byl pes natřen. K tomu pohnula Stapletona nepochybně rodinná legenda o pekelném psu, a snaha jeho, dohniti sira Jindřicha strachy až ve smrt. Jaký div, že nebožák trestanec tolik utíkal a křičel právě tak, jako přítel náš a jako i my byli bychom učinili – že utíkal a zoufale křičel, když spatřil takového netvora, jak temnotou močálu vyrazil za stopou jeho.“

„Byl to ďábelský plán, neboť, nehledě k tomu, že poskytoval skutečně čáky uštvali oběť svou až k smrti, sotva který venkovan byl by si troufal zkoumati tuze z blízka takového tvora, kdyby ho byl, jak se skutečně některým podařilo, i na močálu spatřil! Řekl jsem vám již v Londýně, Watsone, a pravím vám opět, že nikdy nepomáhal jsem k polapení muže nebezpečnějšího, než jakým byl muž, kterýž spočívá tam dole;“ – i ukázal rukou svou k nesmírným pruhům bahna, posetého zelenými ostrůvky, jež rozkládalo se v šíř a dál, ztrácejíc se na konec mezi červenavými svahy bařiny.

XV. POHLED NAZPĚT.

Nadešel konec listopadu, a Holmes i já seděli jsme za deštivého a mlhavého večera každý po jedné straně plápolajícího ohně v našem salonku v Bakerské ulici.

Od tragického zakončení naší návštěvy v Devonském hrabství Holmes zapředen byl do dvou affér, nesmírně důležitých; v první z nich musil zjistiti tajemné chování se plukovníka Upwooda v souvislosti s pověstným skandálem karbanickým v klubu Nonpareille, kdežto v afféře druhé musil sprostiti nešťastnou paní Montpensierovou podezření z vraždy, kteréž uvaleno bylo na ni domnělou smrtí nevlastní dcery její, slečny Carrierovy, mladé to dámy, kteráž vypátrána byla šest měsíců později, jak se pamatujete, živá a provdaná v New Yorku.

Přítel můj byl ve výtečné náladě, díky úspěchům, jež provázely řadu nesnadných a důležitých případů, takže se mně podařilo pohnouti ho k rozhovoru o podrobnostech tajemství Baskervillského.

Trpělivě jsem čekal na tuto příležitost, maje na zřeteli, že on nikdy nedovoluje, aby se přeskakovalo z případu na případ, by jeden s druhým se splétal, a že jasná, logická mysl jeho nechce býti odváděna od případu nynějšího, aby se zabývala vzpomínkami na minulost.

Sir Jindřich a dr. Mortimer dleli však v Londýně, vypravivše se právě na zmíněnou cestu kol světa, kteráž byla doporučena mladému muži, aby zotavil otřesené svoje nervy.

Oba dleli u nás odpoledne návštěvou, takže bylo přirozeno, že bylo o předmětu tom jednáno.

„Celý ten průběh událostí,“ pravil Holmes, „byl se stanoviska muže, jenž sám se přezval Stapletonem, zcela prostý a přímý, ačkoliv nám, kteří na počátku neměli jsme prostředků poznati pohnutky jeho jednání, a kteří mohli jsme seznati jen některé kroky z jeho postupu, případ jevil se všem velmi složitým. Výhodný pro mne byly zvláště dva rozhovory s paní Stapletonovou, a tím případ je nyní vyjasněn tak úplně, že nemyslím, že by něco v něm bylo zůstalo pro nás tajemstvím. Naleznete několik poznámek o věci té pod známkou B. v rejstříku případů mých.“

„Snad byste mohl načrtnuti laskavě z paměti, jak se události vyvíjely.“

„Zajisté, ačkoliv nemohu se zaručiti, že chovám všechna fakta v paměti. Usilovné soustředění pozornosti duševní mívá zvláštní následek v zápětí, totiž, že, když případ náleží minulosti, vše vytratí se z paměti.“

Právník, kterýž má případ svůj přímo pod rukou, a jenž je s to, aby přel se důkladně i se znalcem o všech stránkách jeho, za týden neb dva po přelčení shledá, že se mu vše z hlavy vytratilo. Tak také u mne jeden případ

zatlačuje druhý, a afféra slečny Carrierovy vymazala z paměti mé vzpomínky na Baskervillský zámek. Zítra snad nový nějaký drobný problém bude mně předložen, a rázem jistě budou krásná dáma francouzská i zlověstný Upwood zapomenuti.

Pokud však běží o aféru se psem, chci vám vylíčit souvislost událostí tak zevrubně, jak jen budu moci, a vy připomenete mně, kdybych něco zapomněl.

Pátrání moje dokázalo nade vši pochybnost, že rodinná podobizna nelhala, a že chlapík onen byl skutečně Baskervillem. Byl to syn Rodgera Baskervilla, mladšího bratra sira Karla, kterýž, zanechávaje špatnou pověst za sebou, prchl do Jižní Ameriky, kdež se o něm tvrdilo, že zemřel neženat. V pravdě však oženil se a měl dítě, onoho chlapíka našeho, jehož jméno skutečně zní stejně jako jméno jeho otce. Muž tento oženil se s Berrylkou Garciovou, kráskou to z Costa-Ricy a zpronevěřiv značnou část veřejných peněz, dal si nepravé jméno Vandeleur a uprchl do Anglie, kdež zařídil si školu ve východní části Yorkského hrabství. Příčinou, proč pokusil se o tento obor zaměstnání, bylo, že na cestě do vlasti učinil si známost s jistým souchotinářským učitelem a že použil svých schopností, aby se pokusil – úspěšně – v podniku takovém.

Učitel však zemřel, a škola nabyla nevalné a pak i hanebné pověsti.

A Vandeleurovi uznali vhodným změnit jméno v „Stapleton“, a manžel přenesl zbytky svého jmění, své plány pro budoucnost a svou zálibu v motýlech na jih anglický. Zvěděl jsem v Britském museu, že byl uznáván skutečně za autoritu v tomto oboru, a jméno Vandeleur sdruženo jest pro vždy s označením jisté mûry, kterouž byl on za svého pobytu v Yorkském hrabství popsal.

Přicházíme nyní k té části života jeho, která vzbudila v nás tak silný zájem.

Chlapík ten nepochybně zavedl pátrání o příbuzenstvu svém, a shledal, že jen dva životy stojí mezi ním a mezi obrovským jménem.

Když odebral se do Devonshiru, plány jeho byly, myslím, velmi ještě mlhavy, avšak že osnoval něco zlého od počátku, zřejmě jest z toho, že ženu svoji vydával za sestru svoji. Myšlenka, že použije ji za vějičku, byla již u něho jasně vznikla, ačkoliv nebyl si snad ještě jist podrobnostmi svých plků.

Chtěl mít jmění a byl hotov užiti každého prostředku a vydati se v každé nebezpečí pro cíl ten. Prvním činem jeho bylo, že usadil se tak blízko, jak jen mohl, u sídla předků svých, a skutkem druhým, že pěstoval přátelství se sirem Karlem Baskervilem a se sousedy.

Baronet sám vyprávěl mu o psu Baskervillského rodu a razil tak sám cestu ke své smrti. Stapleton, tak chci ho nadále zvát, věděl, že srdce starého muže jest choré, a že prudký otřes musil by je usmrtiti. To zvěděl od doktora Mortimera. Slyšel také, že sir Karel jest pověřený, a že pojímá vážně chmurnou onu legendu. Důvtipná mysl Stapletonova ihned vystihla prostředek, jak by mohl býti baronet k smrti uštván, při čemž by stěží však bylo možno usvědčiti jej, Stapletona, že jest on skutečně vrahem.

Jakmile pojal svou myšlenku, přikročil k provedení jejímu s největší obratností. Obyčejný zločinec byl by se spokojil s pouhým zlým psem. Ze použil umělých prostředků, aby psu dodal podoby ďábelské, svědčilo o záblesku genia u Stapletona. Psa koupil v Londýně od Rossa a Manglesa, obchodníků v třídě Fulhamské. Byl to nejstatnější a nejdivočejší pes, jakéhož obchodníci měli.

Stapleton přivezl ho po severodevonské železnici, vedl ho na velkou dálku přes močál domů, aby nevzbudil pozornost. Na svých výpravách za hmyzem byl už seznal, jak proniknouti lze do samého středu Grimpenského močálu, i našel tak bezpečnou skrýši pro netvora toho. Zřídil zde doupě pro něj, a čekal, až naskytne se příležitost.

Trvalo to však nějakou dobu. Starý šlechtic nedal se vylákati za noci ze svého sídla. Několikrát číhal Stapleton se svým psem na něj, avšak marně. Za těchto bezvýsledných číhaných bylo to, že on, či lépe řečeno čtvernohý pomocník jeho spatřen byl venkovany, a tak legenda o démonickém psu byla poznovu utvrzena.

Doufal, že žena jeho vláká sira Karla do zkázy, avšak ona projevila se netušené neodvislou. Nesnažila se nikterak zapřísti starého muže do milostného poměru, kterýž byl by ho vydal v šanc nepříteli jeho.

Hrozby a bohužel, že musím tak říci, i rány ženou jeho nepohnuly. Nechtěla s ním nic mít a nějaký čas ocitl se Stapleton na mrtvém bodu. Nalezl snad východiště z nesnáze, když sir Karel, kterýž byl pojal přátelství pro ženu, učinil ho prostředníkem dobročinnosti své vůči nešťastné paní Lauře Lyonsové.

Představiv se jí jako svobodný muž, Stapleton nabyl úplného vlivu nad paní Lyonsovou, i dal jí na jevo, že kdyby

dosáhla rozvodu od manžela svého, on sám oženil by se s ní.

Plány jeho dospěly k rozhodnutí konečnému, když zvěděl, že sir Karel chystá se opustit zámek na radu doktora Mortimera, s jehož názorem on sám na oko souhlasil. Musil však jednati na ráz, jinak oběť jeho byla by se ocitla mimo dosah jeho.

I přemluvil paní Lyonsovou, aby psala známý vám již dopis, i aby poprosila starého muže, aby setkal se s ní večer před svým odjezdem do Londýna. A potom pěkně vymyšleným důvodem odradil ji opět, aby se tam odebrala – a tak konečně zjednal si příležitost, na kterou čekal.

Vrátiv se u večer ten z Coombe-Traceye, měl dosti ještě času, aby zašel pro psa svého, aby natřel ho ďábelskou onou směsí, a aby přivedl bestii k lačkovým vrátkám, kdež, jak doufal, starý pán bude na dámu čekati, jak se také skutečně stalo.

Pes, poštvaný pánem svým, přeskočil lačková vrátka a pronásledoval nešťastného baroneta, kterýž křiče zoufale, prchal tisovou alejí. Pod temnou klenbou tou musil to býti skutečně strašlivý pohled, jakýž skýtal, pádě za obětí svou, obrovský, černý netvor ten se svítícími tesáky a s planoucíma očima.

Sir Karel klesl mrtev k zemi na konci aleje. Záchvat srdeční choroby jeho a hrůza usmrtily jej. Pes běžel po pruhu trávníkovém, kdežto baronet prchal po stezce, takže nebylo lze naléztí žádných stop jiných, nežli jen stopy sira Karla. Spatřivši ho ležeti, zvíře nepochybně přiblížilo se přece ještě k němu, aby ho očmuchalo, avšak shledavši, že jest mrtev, vrátilo se. Tím stalo se, že zanechalo i ono na konec několik stop po sobě, které skutečně pozoroval dr. Mortimer.

Pes byl odvolán a odveden pánem svým opět do svého doupěte na Grimpenském močálu, a tak způsobena záhada, jež pomátla úřady, jež pobouřila kraj a jež na konec přivedla případ i v obzor náš.

Tolik, pokud se týče smrti sira Karla! Pochopíte ďábelskou schytralost plánu toho, neboť opravdu bylo tak skorém nemožno zakročití proti skutečnému vrahu. Jediný jeho spoluvinník nemohl Stapletona nikterak zraditi a groteskní, nepochopitelný způsob úkladu přispěl jen k tím většímu zdaru úkladu toho.

Obě však ženy, zapředené do případu toho, paní Stapletonová i paní Laura Lyonsová, měly silné podezření proti Stapletonovi. Paní Stapletonová věděla, že kul pikle proti starému muži, a věděla také o existenci psa. Paní Lyonsová nevěděla nic o těchto věcech, avšak na ni učinila silný dojem smrt sira Karla, jež nadešla právě v okamžiku nedodrženého dostaveníčka, o němž věděla jenom ona sama.

Obě ženy však podléhaly silně vlivu jeho, a on od nich nemusil se ničeho obávati. První polovice úkolu jeho byla dokonána, avšak zbýval ještě úkol mnohem nesnadnější.

Jest možno, že Stapleton nevěděl o existenci dědice nějakého, v každém případě však musil se tak záhy dovědětí od dr. Mortimera, jenž mu sdělil i veškeré podrobnosti o příjezdu sira Jindřicha.

První myšlenkou Stapletonovou bylo, že tento mladý cizinec z Kanady mohl by býti usmrcen již v Londýně dříve, než by přišel do hrabství Devonského. Nevěřil ženě své od té chvíle, kdy odepřela položití léčku starému pánu, a neodvážil se vzdá-liti se na dlouho ze strachu, že by pozbyl vlivu svého nad ní. Proto vzal ji do Londýna s sebou.

Ubytovali se, jak jsem shledal v Nexboroughském privátním hotelu v Cravenské třídě, kterýž skutečně byl jedním z těch, jež měl pomocník můj míti na doзору.

Zde uvěznil ženu svou v komnatce, zatím co on, přestrojen falešným vousem, následoval doktora Mortimera do Bakerské ulice a potom ke stanici a k Northumberlandskému hotelu.

Žena jeho měla jakési tušení o jeho plánech, avšak měla takový strach před manželem svým – strach to vyplývající z brutálního jeho jednání, že neodvážila se psáti muži, o němž věděla, že jest v nebezpečí. Kdyby psaní bylo padlo do rukou Stapletonových, vlastní život její byl by býval ohrožen.

Užila tedy, jak víme, prostředku, že vystříhala slova, jež měla tvořiti poselství, z novin, a že adresu napsala rukou změněnou. Dopis došel baroneta, a byl mu první výstrahou.

Hlavním pro Stapletona bylo, aby obdržel nějaký předmět z výstroje sira Jindřicha, tak aby, až by chtěl použiti psa, měl prostředek nějaký poštvati ho na stopu jeho. S charakteristickou pro něj rychlostí a odvahou rozhodl se ihned, a není pochyby, že cídič bot nebo panská hotelu byli podplaceni, aby mu pomohli k tomuto cíli.

Náhodou však první botka, kterou si opatřil, byla nová, a tudíž málo platná pro účely jeho.

Vrátil ji tedy, i dostalo se mu jiné – příhoda to velmi poučná, neboť ukázala mně určitě, že máme co činiti se

skutečným psem, neboť žádná jiná okolnost nebyla by mohla vysvětliti snahu jeho, dostatí starou botku a lhostejnost jeho k botce nové. Nejnezvyklejší a nejpitvornější příhoda zasluhuje právě, aby byla zkoumána co nejpečlivěji, a zrovna okolnost, kteráž zdá se komplikovati případ, když se hloupě pojme, přispívá k tomu, aby případ vysvětlila, když se rozebere vědecky.

Potom příštího jitra následovala návštěva přátel našich, stopovaných Stapletonem ve voze. Z jeho znalosti mé osoby, a vůbec z celého jeho chování soudím, že jeho karriera zločinecká nebyla omezena pouze na případ Baskervillský. Nápadným jest mi, že v posledních třech letech spáchány byly na Západě čtyři veliké loupeže, aniž však zločinec byl by kdy zatčen.

Poslední z nich ve Folkestone, v Courtu, v květnu, vzbudila pozornost tím, že chladnokrevně zastřelen byl služebník, kterýž překvapil maskovaného a samojediného lupiče. Nepochybuji, že Stapleton hleděl si opatřovati takto znovu prostředky životní, již ubývající, a že tudíž od let již byl nebezpečným zoufalcem.

Příklad o jeho obratnosti a čipernosti poskytlo nám ono jitro, kdy tak povedeně nám unikl, a příkladem jeho odvážnosti mohlo nám býti, jak vzkázal nám po drožkáři vlastní moje jméno. Od okamžiku toho byl pochopil, že jsem já přejmul na starost afféru tu v Londýně, a že tudíž není tam pro něj žádných již čák.

Vrátil se na Dartský močál a čekal na příjezd baronetův.

„Počkejte okamžik,“ pravil jsem. „Vylíčil jste zajisté dobře souvislost událostí těch, avšak jednu věc jste nechal nevysvětlenou. Co dělo se se psem, když pán jeho byl v Londýně?“

„Věnoval jsem jistou pozornost i této věci, a není pochyby, že jest důležitou. Jest zřejmo, že Stapleton měl důvěrníka, ačkoliv jest pravdě nepodobno, že by se byl vydal v moc jeho tím, že byl by s ním sdílel všechny svoje plány.

Důvěrníkem tím byl starý sluha v Merripitském domě, jenž slul Antonín. Jeho styky se Stapletonem mohou býti sledovány několik let nazpět, ano, až do dnův učitelování Stapletonova, takže musil věděti, že pán jeho a paní jeho jsou skutečně manžely.

Muž ten zmizel a vytratil se z kraje. Nápadno jest, že Antonín není jménem obvyklým v Anglii, kdežto jméno to – Antonio – vyskytá se často ve španělsko-amerických zemích. Muž tento, jako i paní Stapletonova, mluvil dobře anglicky, avšak s podivným sykavým přízvukem. Viděl jsem sám starého muže toho, jak kráčí Grimpenským močalem po stezce, kterou byl Stapleton označil.

Jest proto velmi pravděpodobno, že za nepřítomnosti pána svého byl to on, kterýž se staral o psa, ačkoliv nepochybně neznal účel, k němuž pán jeho zvířete toho užíval.

Stapletonovi odebrali se potom do hrabství Devonského, kamž byli následováni sirem Jindřichem a vámi.

Slůvko nyní o tom, jak jsem hleděl já sám na věc v době oné. Snad si vzpomenete, že, když jsem zkoumal papír, na kterémž nalepena byla tištěná slova, hleděl jsem zvláště důkladně vyzkoumati tak zvané vodní znamení na něm. Za účelem tím držel jsem papír několik palců před očima, i povšiml jsem si slabé vůně, připomínající vůni bílého jasmínu. Jest pětasedmdesát různých druhů voňavek, i jest velice potřebno, aby detektiv dovedl rozeznati je od sebe, a nejednou za vlastních zkušeností mých rozřešení mnohého případu záviselo od takového rychlého rozpoznání. Voňavka ukazovala na účast ženy, a tu již v myšlénkách svých počal jsem se zabývati Stapletonovými.

Tak jsem zjistil existenci psa, a pojal jsem podezření proti zločinci dříve ještě, nežli jsme se odebrali na Západ.

Bylo úkolem mým, střežiti Stapletona. Bylo však zřejmo, že nemohu tak činiti, kdybych byl s vámi, neboť on byl by tak býval se měl velice na pozoru. Oklamal jsem tudíž každého, vás nevyjímaje, a přišel jsem potají do kraje onoho, když každý věřil, že nalézám se v Londýně.

Námaha moje nebyla tak veliká, jak jste si myslil, ačkoliv takové malé podrobnosti nemohou nikdy padati na váhu při vyšetřování nějakého případu.

Bydlil jsem po většině v Coombe-Traceyi, a používal jsem chýše na močálu, jen když bylo zapotřebí, abych byl na blízku dějiště.

Carthwrighta vzal jsem s sebou, a on ve svém přestrojení jako venkovský hoch prokázal mně veliké služby. Závisel jsem od něho pokud se týče potravin a čistého prádla. Když jsem střežil Stapletona, Carthwright často sledoval vás, takže jsem měl každým okamžikem všechny nitky v ruce.

Řekl jsem vám již, že vaše zprávy docházely mne rychle, neboť byly posílány z Bakerské ulice okamžitě za mnou

do Coombe-Traceye. Byly mně velice na prospěch a zvláště ona zpráva, jež obsahovala nahodile získaný, věrný kus životopisu Stapletonova.

Bylo mně tak možno zjistiti totožnost muže a ženy, a věděl jsem aspoň nyní již bezpečně, jak v tom jsem.

Případ byl značně komplikován příhodou uprchlého vězně, a jeho styky s Barrymorovými. To jste rovněž velmi důkladně vyjasnil, ačkoliv já sám dospěl již k též závěrkám vlastním svým pozorováním.

V době, kdy jste vypátral mne na močálu, znal jsem již úplně celou afféru ale nebyla zralá ještě tak, abych byl mohl předstoupiti s ní před soud. Ani onen Stapletonův úklad proti siru Jindřichu, který skončil smrtí nešťastného trestance, nepomohl nám valně k důkazům, že muž onen jest vrahem. Bylo zjevno, že nezbývá nám nic, nežli vlákati ho do pasti, a nežli jednati tak, jak jsme i potom skutečně učinili, totiž použití sira Jindřicha samotného a na pohled nechráněného jako vějičku.

Učinili jsme tak, a za cenu mocného ovšem rozechvění nebohého klienta svého doplnili jsme skutečně úspěšné důkazy své proti muži tomu, a vehnali jsme Stapletona do zkázy. Že sir Jindřich musil býti vydán všemu tomu, jest, doznávám, výčitkou, kterouž lze činiti provedení mých plánů, avšak nemohli jsme předvídati strašlivý a ohromující pohled, kterýž zvíře, skýtalo, aniž mohli jsme předvídati mlhu, která dovolila psu vyraziti proti nám jen na tak krátkou vzdálenost.

Dostihli jsme svého cíle za cenu otřesu, o němž i specialista i dr. Mortimer mě ujišťují, že jest jenom přechodným a dočasným.

Delší cesta nejen uklidní otřesené nervy přítele našeho, nýbrž zahojí také zraněné srdce jeho. Láska jeho k oné ženě byla hluboká a upřímná, a nejsmutnějším údělem jeho v celé této chmurné afféře bylo právě to, že byl jí oklamán. Zbývá jen vysvětliti úkol, kterýž žena ta měla v celé afféře. Není pochyby, že Stapleton měl vliv na ni, který plynul snad z lásky, snad ze strachu, snad z obou, – zvláště když jsou to city, kteréž sobě nijak neodporují. Rozhodně však vliv ten byl velmi účinný.

Na jeho rozkaz svolila vydávati se za sestru jeho, ale moc jeho nad ní nalezla přece meze, když snažil se učiniti ji přímou pomocnicí při vraždě. Byla hotova varovati sira Jindřicha, pokud mohla učiniti tak, aniž by uvedla manžela svého v nebezpečí, a skutečně pokusila se o to opět a opět.

Stapleton, jak se zdá, byl nakloněn žárlivosti, a když viděl baroneta dvořiti se paní, nedovedl, ačkoliv náleželo to ke plánům jeho, odolati prudkému výbuchu, kterýž odhalil vášnivou duši jeho, již byl dotud chladným a zdrželivým vystupováním svým tak obratně zakrýval.

Povzbuzuje však potom důvěrný poměr obou, byl si Stapleton jist, že sir Jindřich bude častěji docházeti do Merripitského domu, a že tak dříve nebo později poskytne mu příležitost, po které toužil.

V kritický den však žena jeho obrátila se náhle proti němu. Zvěděla cosi o smrti trestance, a věděla, že pes přiveden byl do vedlejšího stavení v týž večer, kdy sir Jindřich byl pozván na hostinu. Kárala manžela svého pro zamýšlený zločin jeho, i následovala strašlivá scéna, ve kteréž Stapleton projevil jí poprvé, že má soupeřku v lásce. Věrnost její změnila se v okamžiku v trpkou zášť, a manžel viděl, že jest s to, zraditi jej. Připoutal ji proto, aby nemohla sira Jindřicha varovat a doufal bezpochyby, když celý kraj bude přičítati smrt baroneta kletbě rodinné, jak by jistě byl přičítal, – že podaří se mu pohnouti i ženu svou, aby smířila se se skutkem hotovým, a aby mlčela o všem, co ví.

V této věci myslím však, klamal se, a soudím rovněž, že osud jeho byl by býval zpečetěn, i kdyby nás nebylo tam bývalo. Žena krve španělské nezapomíná tak snadno pohany takové.

A teď, milý Watsone, nemohu vám, aniž bych se uchýlil k zápiskům svým, sděliti již žádných podrobností o zvláštním tomto případě. Avšak myslím, že nic podstatného nebylo ponecháno mnou nevysvětleno.“

„Stapleton však nemohl doufati, že by vyděsil i sira Jindřicha až k smrti, jako se mu to podařilo u strýce příšerným jeho psem?“

„Pes byl velice divoký a zpola vyhladovělý. Třeba by zjev jeho nebyl býval s to, aby poděsil oběť až na smrt, přece aspoň musil ochromiti odpor její.“

„O tom nepochybuji,“ děl jsem. „Zbývá jen jedno ještě nejasné. Když Stapleton měl nastoupiti dědictví, jak byl by mohl vysvětliti okolnost že on, dědic, žil neohlášen a pod jiným jménem v samém sousedství statku? Jak mohl vznést nárok na dědictví, aniž by byl vyvolal podezření proti sobě, aniž by byl dal podnět k vyšetřování?“

„Toť ovšem velmi obtížno vysvětliti, i bojím se, že žádáte příliš mnoho, když očekáváte ode mne, abych záhadu

tu rozluštil. Minulost a přítomnost jsou polem pro mé pátrání, avšak co muž některý míní učiniti v budoucnosti, jest věru nesnadno pověděti. Paní Stapletonova slyšela však manžela svého mluvíti několikrát o tomto problému. Bylo možné trojí rozluštění.

Mohl vznésti nárok na dědictví z Jižní Ameriky, mohl totožnost svoji dáti zjistiti tamními zástupci britskými a nabyti tak jmění, aniž by do Anglie vůbec přišel; aneb mohl opatřiti si dokonalé přestrojení na krátkou dobu, po kterou by musil býti v Londýně, aneb mohl konečně postoupiti nějakému spoluvinníku své důkazy a své listiny, i dosadili jej tak za dědice, a vyhraditi sobě určitou část důchodu.

Dle toho, co o něm víme, nemůžeme o něm pochybovati, že by byl našel nějaké východiště z nesnáze této.

A nyní, můj milý Watsone, myslím, když po několik týdnů měli jsme tak tuhou práci, že pro jeden večer můžeme myšlenky své věnovati předmětům zábavnějším. Koupil jsem loži na „Hugenotty“. Slyšel jste již de Reszkese? Nebylo by vám nemilo, abyste se v půlhodince přistrojil?

„Mohli bychom se cestou u Marcinia zastaviti ještě na malou večeři!“